

Frames, waarden en motivaties in ervaringsverhalen van taalvrijwilligers en nieuwkomers

Eindwerkstuk Bachelor Taal- en Cultuurstudies

Maxime van der Voorn

5644887

Begeleider: Paul van den Hoven

Universiteit Utrecht

12-06-2020

Universiteit Utrecht

Samenvatting

In dit corpusonderzoek zijn 60 ervaringsverhalen van taalvrijwilligersorganisaties (zoals Het Begint met Taal) geanalyseerd op dominante frames, waarden en motivaties. De ervaringsverhalen zijn geschreven vanuit het perspectief van huidige taalvrijwilligers en nieuwkomers in Nederland. Ervaringsverhalen dienen als wervingsteksten, vandaar dat verschillende argumenten en voorbeelden genoemd worden om lezers aan te sporen actief met taalcoaching aan de slag te gaan. De argumenten benadrukken kernwaarden die mensen belangrijk achten voor taalvrijwilligerswerk. Het accentueren van specifieke waarden in de teksten roept een bepaald denkkader bij lezers op: een frame. Frames belichten een boodschap vanuit verschillende invalshoeken en hebben variërende definities/oorzaken/oplossingen (reasoning devices) die uitgedrukt worden door bepaalde woorden en argumenten (framing devices). De ervaringsverhalen zijn geanalyseerd op acht frames, afkomstig van een onderzoek waarbinnen frames geconstrueerd zijn om betekenis te verlenen aan de Nederlandse multiculturele samenleving. De frames omschrijvingen zijn aangepast zodat deze toepasbaar zijn op de context van taalcoaching. Middels een codeerschema zijn de ervaringsverhalen geanalyseerd op de waarden, motivaties en frames. In het corpus van taalvrijwilligers kwam het frame *De ontmoeting* het vaakst voor, bij de nieuwkomers bleek *Samen staan we sterk* dominant. *Altruïsme* was de meest dominante waarde in het corpus. Er is nog geen helder verband gevonden tussen specifieke waarden behorend bij één frame, aangezien aan ieder ervaringsverhaal slechts een frame is toegekend terwijl er meerdere waarden en motivaties aan gekoppeld zijn. Ondanks het codeerschema speelt interpretatieafhankelijkheid mogelijk een rol. Desalniettemin biedt het onderzoek een gestructureerd overzicht in het gebruik van frames, waarden en motivaties in ervaringsverhalen van taalvrijwilligersorganisaties.

1: Inleiding	p. 4
1.1 Aanleiding	p. 4
1.2 Theoretisch kader	p. 4
1.2.1 Nieuwkomers in Nederlands	p. 4
1.2.2 Waarden en motivaties	p. 5
1.2.3 Framing	p. 5
1.2.4 Framing van multiculturaliteit in Nederland	p. 6
1.3 Onderzoeksvraag	p. 8
2: Methode	p. 9
2.1 Onderzoeksubjecten	p. 9
2.2 Materiaalontwerp	p. 9
2.2.1 Invulling frames	p. 9
2.2.2 Waarden en motivaties	p. 11
2.2.3 Codeerschema	p. 12
2.3 Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid	p. 12
3: Analyse en interpretatie	p. 12
4: Conclusie	p. 17
5: Discussie	p. 18
Literatuurlijst	p. 20
Bijlagen	p. 25
Bijlage 1: Schwartz-model in vier dimensies	p. 25
Bijlage 2: 10 waarden en 52 motivaties	p. 26
Bijlage 3: Corpus ervaringsverhalen	p. 31
Bijlage 4: Frames omschrijvingen	p. 65
Bijlage 5: Gevonden Schwartz-waarden in ervaringsverhalen	p. 74
Bijlage 6: Gevonden Schwartz-waarden en motivaties op zinsniveau	p. 79
Bijlage 7: Codeerschema	p. 121
Bijlage 8: Gekozen frames in ervaringsverhalen	p. 125
Bijlage 9: Reasoning en framing devices in ervaringsverhalen	p. 129
Bijlage 10: Beoordeling vijf ervaringsverhalen door drie codeurs	p. 143
Bijlage 11: Voorkomen van Schwartz-waarden per frame	p. 148

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Taalvrijwilligersorganisaties zijn voortdurend bezig met het werven van nieuwe vrijwilligers. Daarom zijn hun websites van informatie voorzien om lezers te informeren en aan te sporen om taalcoach te worden. De informatie wordt veelal gepresenteerd door middel van ervaringsverhalen: hierin vertellen vrijwilligers en anderstaligen over wat taalcoaching voor hun leven betekent en hoe zij dit ervaren.

De ervaringsverhalen zijn vanuit verschillende perspectieven en frames geschreven. Framing betekent dat mensen een vraagstuk op een bepaalde manier conceptualiseren (Chong & Druckman, 2007), doordat verschillende aspecten belicht of benadrukt worden (Van Gorp, Figureux, & Vandekeybus, 2018).

In het ervaringsverhaal benadrukt iedereen andere waarden die belangrijk zijn voor hem/haar om taalvrijwilliger te worden. Het ervaringsverhaal dient dus als wervingsboodschap, waarop iemand (onbewust) zijn/haar verhaal aanpast door middel van voorbeelden en argumenten te geven die bepaalde lezers zullen aanspreken (Hoekstra & Zomer, 2020). Deze waarden zijn gekoppeld aan verschillende motivaties om met taalcoaching aan de slag te gaan. Wervingsteksten kunnen hier dusdanig op worden aangepast zodat een (nieuwe) doelgroep geënthousiasmeerd en taalvrijwilliger wordt (Hoekstra & Zomer, 2020).

Het doel van het huidige onderzoek is om inzicht te verkrijgen in welke frames domineren in het onderzochte corpus van ervaringsverhalen. Door te analyseren welke frames, waarden en motivaties voorkomen in de ervaringsverhalen, kan besloten worden of de wervingsboodschappen aansluiten bij de belangen en interesses van beoogde groepen vrijwilligers. Een grote groep potentiële vrijwilligers voelt zich mogelijk niet aangesproken tot de specifieke kernwaarden die door de frames opgeroepen worden. Wanneer de ervaringsverhalen beter aansluiten op de belangen en interesses van de potentiële vrijwilliger, zullen meer taalvrijwilligers zich aanmelden.

1.2 Theoretisch kader

1.2.1 Nieuwkomers in Nederland

Eind 2018 waren er in totaal 101.837 vluchtelingen in Nederland (Vluchtelingen in getallen, 2019, p. 5). Een vluchteling is iemand die in een ander land asiel heeft aangevraagd en wiens asielverzoek goedgekeurd is, omdat deze zijn thuisland heeft verlaten op basis van gegronde vrees voor vervolging van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde etnische of sociale groep (VluchtelingenWerk, z.d.). Integratie van nieuwkomers is van essentieel belang; dit houdt in het leren van de Nederlandse taal en het meedoen in de samenleving (Rijksoverheid, z.d.).

Vrijwillige taalcoaching is dus essentieel voor anderstaligen; de Nederlandse taalvaardigheid wordt verbeterd en ze kunnen sneller meedoen in de samenleving (Het Begint met Taal, z.d.). Per 1 januari 2021 gaat de nieuwe Wet inburgering in (VluchtelingenWerk, z.d.). Hierdoor gaan gemeenten

taalmaatjestrjecten inzetten als extra vorm van non-formele educatie, om het inburgeren meer in de praktijk te laten plaatsvinden (Het Begint met Taal, 2019). Dit houdt in dat nieuwkomers wekelijks in gesprek gaan met taalvrijwilligers om de Nederlandse taal en cultuur beter en gericht te leren (Het Begint met Taal, 2019).

Het Begint met Taal is een stichting die nieuwkomers in Nederland helpt bij het leren van de Nederlandse taal. Het is een landelijk platform en werkt samen met 170 instanties die taalcoaching bieden op meer dan 400 locaties (Het Begint met Taal, z.d.). Dankzij deze stichting gaan wekelijks duizenden vrijwilligers en Nederlandse taalleerders met elkaar in gesprek en leren meer over elkaars cultuur (Het Begint met Taal, z.d.).

1.2.2 Waarden en motivaties

Op taalvrijwilligerswebsites (zoals Het Begint met Taal) staan ervaringsverhalen geschreven van nieuwkomers en taalvrijwilligers. In deze ervaringsverhalen worden kernwaarden en motivaties benadrukt die meespelen voor mensen om zich als taalcoach in te zetten (Hoekstra & Zomer, 2020). Door het effectief inzetten van verschillende typen waarden en motivaties, worden verschillende typen vrijwilligers aangesproken (Hoekstra & Zomer, 2020).

Zo vindt de een het belangrijk dat ‘anderstalige Nederlanders zelfvertrouwen krijgen om Nederlands te spreken’, en hecht een ander meer waarde aan ‘dat ik het op mijn CV kan zetten’ (Hoekstra & Zomer, 2020). Beide uitspraken zijn afkomstig van een taalcoach, maar geven een andere motivatie die zij belangrijk achten.

In de Handleiding Werven op Waarden (Hoekstra & Zomer, 2020) is gebruikt gemaakt van het Schwartz-model om inzicht te bieden in tien verschillende waardencategorieën (figuur 1, bijlage 1). Een van de waarden is *altruïsme*: ‘de waarde om anderen te helpen, loyaal en toegewijd zijn’ (Hoekstra & Zomer, 2020, p. 10). Een andere waarde is *hedonisme*: ‘de waarde om te genieten in het leven en plezier te hebben (Hoekstra & Zomer, p. 10). De tien waardencategorieën zijn verdeeld binnen vier dimensies: *Openstaan voor verandering*, *Boven jezelf uitstijgen*, *Behouden zijn*, *Jezelf verbeteren* (Hoekstra & Zomer, 2020, p. 11) (bijlage 1).

De vier dimensies bestaan dus uit tien waarden, en deze kunnen onderverdeeld worden in 52 motivaties (bijlage 2). Een van de motivaties van *hedonisme* luidt: ‘Door taalcoaching heb ik plezier op een manier die ook nog bijdraagt aan een ander en de maatschappij’ (Hoekstra & Zomer, p. 19). Als de taalorganisatie weet welke Schwartz-waarden de beoogde groep taalvrijwilligers aanspreken, kan hierop worden ingespeeld in het ervaringsverhaal.

1.2.3 Framing

Het concept ‘framing’ kent vele definities, doordat verscheidene disciplines het anders gebruiken (Van Gorp, 2006). Een algemene definitie van framing luidt: de manier waarop een bepaald thema is gepresenteerd binnen communicatie (Vossen, Van Gorp, & Schulpen, 2018, p. 646). Elke vorm van

tekst, een bepaalde keuze van onderwerpen, woorden, slagzinnen, geluiden en afbeeldingen kan een bepaalde interpretatie van de realiteit promoten. Framing is dus het accentueren van bepaalde stukjes informatie zodat deze meer prominentie en betekenis krijgen, en daardoor eerder opgemerkt worden door het publiek (Entman, 1993).

Volgens Entman (1993) heeft een frame vier functies: 1) omschrijven van een probleem, 2) herkennen van oorzaken en gevolgen van het probleem, 3) construeren van een moreel oordeel, en 4) aandragen van oplossingen. Bijvoorbeeld in een verhaaltje van een Somalische boer die getroffen is door extreme droogte wordt een ‘slachtoffer frame’ geactiveerd (Vossen, et al., 2018). Niet alle vier de onderdelen van het frame zijn dan nodig om de boodschap te begrijpen – uit een afbeelding kan men de morele boodschap opmaken: de boer lijdt en heeft hulp nodig (Vossen, et al., 2018, p. 646).

Frames zijn gedeelde denkkaders binnen een bepaalde groep, ze zijn te lokaliseren als macrostructuren die onderdeel uitmaken van een cultuur (Van Gorp, 2006; Van Gorp, 2007a; Vossen, et al., 2018). Dit maakt dat vele frames bekend zijn voor zowel de zender als de ontvanger van een bericht (Vossen, et al., 2018). Frames zijn sociaal gedeelde denkkaders, die helpen de wereld om ons heen te begrijpen (Van Gorp et al., 2018).

Van Gorp (2006, p. 249) stelt dat teksten zodanig geconstrueerd worden dat frames toegepast worden vanuit het culturele reservoir door middel van allerlei ‘framing devices’: zoals woordkeuze, beeldkeuze, metaforen, argumenten en stereotiepe beschrijvingen. De ontvangers activeren dan een cognitief schema, passend bij het gebruikte frame: doordat de ontvangers vertrouwd zijn met de achterliggende culturele motieven begrijpen zij de boodschap zoals de zender voor ogen had (Van Gorp, 2007b; Van Gorp & Vercruyssen, 2011).

Een boodschap kan vanuit verschillende invalshoeken belicht worden, afhankelijk van de invulling van het frame (Van Gorp, 2007b). De verschillen variëren in de definitie, oorzaak, verantwoordelijkheid en oplossing van het probleem (Van Gorp, 2007b, p. 14): dit zijn de ‘reasoning devices’ binnen het frame. Het thema ‘armoede’ kan bijvoorbeeld neergezet worden als het gevolg van iemands luiheid om te werken, tegenslagen zoals faillissement/ziekte of van een falend systeem, waarin de armen niet kunnen opboksen tegen de veeleisende consumptiemaatschappij (Van Gorp, 2007, p. 14).

Samen vormen de framing devices en de reasoning devices een ‘frame package’; waarin de framing devices meestal wel expliciet in de tekst genoemd staan en de reasoning devices niet (Van Gorp, 2006). Het doel van een framingsanalyse is om de frame package te reconstrueren (Van Gorp, 2007a).

1.2.4 Framing van multiculturaliteit in Nederland

Het rapport *De verbindende samenleving* (Van Gorp et al., 2018) is geschreven in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid; deze heeft als doel heeft het bestrijden van uitsluiting in de samenleving, het bevorderen van saamhorigheid van Nederlanders en het omgaan met

superdiversiteit (Van Gorp et al., 2018). Een van de redenen hiervoor was dat uit een rapport van Sociaal Cultureel Planbureau naar voren kwam dat 40 procent van de Turkse en Marokkaanse Nederlanders zich niet thuis voelt en ook bij Nederlanders zonder migratieachtergrond heerst er een gevoel van onbehagen (Van Gorp et al., 2018).

Binnen het rapport worden zestien verschillende perspectieven uiteengezet die veelvuldig gebruikt worden in Nederland om betekenis te geven aan de multiculturele samenleving. Een frame binnen dit onderzoek is dus een denkkader van waaruit naar multiculturaliteit in Nederland gekeken kan worden (Van Gorp et al., 2018). Aan de hand van specifieke casussen (zoals de Zwarte Pietdiscussie), zijn verschillende problematische frames en deproblematiserende counterframes opgesteld. De invalshoek vanuit een (counter)frame omschrijft de aanwezigheid van meerdere culturen in een land als een bedreiging of juist een kans (Van Gorp et al., 2018). De aanname hierbij is dat als de burger meerdere denkkaders aangeboden krijgt, deze genuanceerder naar de debatten in kwestie zal kijken (Van Gorp et al., 2018). Het is niet het geval dat frames één-op-één op counterframes aansluiten, welke hieraan gekoppeld wordt is situatieafhankelijk (Van Gorp et al., 2018).

Binnen de problematiserende frames zijn tekstuele elementen uitgedrukt die ervoor zorgen dat bij de lezer een bepaald denkkader geactiveerd wordt, zoals ‘hopper’, ‘invasie’ en ‘plaag’ (Van Gorp et al., 2018). De impact wordt niet alleen duidelijk gemaakt door zulke framing devices, maar ook mede door de reasoning devices: de causale redenering, de niet expliciet benoemde achterliggende boodschap. De drie framing devices triggeren een bepaald denkkader, en de lezer associeert deze woorden met een bepaald gevolg: er zijn drastische maatregelen nodig (Van Gorp et al., 2018). Zo veronderstelt ‘hopper’ dat asielzoekers van hot naar her trekken om op de bonnefooi asiel aan te vragen. ‘Invasie’, een oorlogsterm, wekt het idee dat het hoppen volop plaatsvindt en dat dit een dreiging is. Tot slot, ‘plaag’ wordt normaliter aangeduid in de zin van ongedierte, wat volledig uitgeroeid moet worden (Van Gorp et al., 2018).

Een van de acht problematiserende frames is *Angst voor het onbekende*. Dit frame duidt spontane, emotionele reacties aan wanneer het iemand met een nieuw-westerse migratieachtergrond betreft. Hierbij spelen de gevoelens van wantrouwen en onzekerheid een grote rol voor een problematiserende kijk op multiculturaliteit. Een ander voorbeeld is het frame is *De indringer*, waarbij negatieve emoties dusdanig overheersen dat een bepaalde gedachtegang automatisch aangestuurd wordt: mensen met een andere cultuur en huidskleur worden als ‘de vijand’ gezien (Van Gorp et al., 2018).

Het inzetten van een van de acht frames benadrukt een problematiserende definitie van een bepaalde situatie, en situeert de multiculturele samenleving dus als een probleem. Ieder problematiserend frame beslaat andere oorzaken, gevolgen, oplossingen en morele oordelen (reasoning devices) samen met opmerkelijke woordkeuzes, metaforen en argumenten (framing devices) (Van Gorp et al., 2018).

Om tegenwicht te bieden kan men de frames ‘herframen’; dit houdt in dat er counterframes

tegenover gezet worden, zonder direct naar de problematiserende frames te wijzen (Van Gorp et al., 2018, p. 63). Deze acht counterframes zijn minder in het oog springend en bieden een tegendruk op de negatieve kijk van de multiculturele samenleving. Zo is bijvoorbeeld de zin ‘‘het kleurenpalet van diversiteit’’ kenmerkend voor het counterframe *Een mozaïek* (Van Gorp et al., 2018). *De ontmoeting* benadrukt dat gevoelens van ongerustheid verdwijnen naarmate mensen vanuit andere culturen elkaar beter leren kennen. Er worden overeenkomsten gevonden wat voor verbinding zorgt en waardoor het samenleven harmonieuzer zal verlopen: ‘‘de liefde begint pas na het eerste ongemak’’ (Van Gorp et al., 2018, p. 70)

Het is zo dat (counter)frames nooit volledig onpartijdig zijn; door het benadrukken van enkele aspecten van de multiculturele samenleving kan geen enkel (counter)frame de gehele multiculturele samenleving weergeven (Van Gorp et al., 2018). Ook is het belangrijk om te bedenken dat iedere bril gekleurd is, ook die van iemand zonder migratieachtergrond (Van Gorp et al., 2018, p. 74); hierdoor kan eenzelfde frame door twee verschillende mensen anders geïnterpreteerd worden.

1.3 Onderzoeksvraag

Samenvattend hebben Van Gorp et al. (2018) acht frames opgesteld en acht counterframes hiertegenover ontwikkeld om betekenis te geven aan de Nederlandse multiculturele samenleving. Binnen deze (counter)frames worden denkkaders opgeroepen bij lezers door het benadrukken van verschillende typen waarden.

In het huidige corpusonderzoek worden ervaringsverhalen afkomstig van taalvrijwilligerswebsites geanalyseerd op het voorkomen van bepaalde frames. Aangezien de context in dit onderzoek anders is dan bij Van Gorp et al. (2018), namelijk het werven van taalvrijwilligers, zullen de invullingen van de frames aangepast worden (hoofdstuk 2).

De ervaringsverhalen dienen als wervingsverhalen, daarom wordt er hoogstwaarschijnlijk enkel ingezet op counterframes; taalcoaching wordt als iets goeds, leuks of leerzaams omschreven. Hierdoor zullen de ervaringsverhalen enkel op het voorkomen van counterframes onderzocht worden, en aangezien er geen verschil meer wordt gemaakt tussen counterframes en frames, wordt vanaf nu de term ‘frame’ gehanteerd.

Behalve dat er een framingsanalyse plaatsvindt, zullen de ervaringsverhalen ook geanalyseerd worden op waarden en motivaties om actief met taalcoaching aan de slag te gaan. Hierdoor kan nagegaan worden welke waarden en motivaties mogelijk samenhangen met bepaalde frames.

Zo is de volgende onderzoeksvraag tot stand gekomen:

Welke frames domineren in het onderzochte corpus van ervaringsverhalen op taalvrijwilligerswebsites en zijn hier specifieke waarden aan gebonden?

Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden wordt eerst een corpus van ervaringsverhalen van taalvrijwilligerswebsites samengesteld (hoofdstuk 2). Vervolgens worden de acht frames van Van Gorp et al. (2018) vertaald naar de context van taalcoaching en zal een logboek geconstrueerd worden

om de frames te identificeren (hoofdstuk 2). Vervolgens worden de ervaringsverhalen geanalyseerd op het voorkomen van waarden (en motivaties) en frames (hoofdstuk 3). De uitkomsten van de analyse worden gepresenteerd in de conclusie en kritisch besproken in de discussie (hoofdstuk 4 en 5).

2. Methode

2.1 Onderzoeksobjecten

Allereerst is er een corpus samengesteld van ervaringsverhalen afkomstig van taalvrijwilligerswebsites. De ervaringsverhalen zijn openbaar en toegankelijk voor iedereen die de website bezoekt (zoals Het Begint met Taal, Taal aan Zee en Taal Doet Meer). Uiteindelijk zijn er 60 ervaringsverhalen verzameld (bijlage 3). Hiervan zijn 30 ervaringsverhalen geschreven vanuit het perspectief van de huidige taalvrijwilligers en 30 vanuit anderstaligen, de nieuwkomers. Doordat de ervaringsverhalen vanuit twee verschillende perspectieven geschreven zijn, kan onderzocht worden of hiertussen verschillende framingseffecten optreden.

De ervaringsverhalen variëren in lengte, de kortste bestond uit 5 woorden (tekst 46) en de langste uit 1002 woorden (tekst 44). De gemiddelde lengte van een ervaringsverhaal was ongeveer 250 woorden. Naast dat de ervaringsverhalen geanalyseerd werden op het voorkomen van frames, waarden en motivaties (zie 2.2 en 2.3), zijn er ook twee andere fenomenen onderzocht. Ten eerste is er gecontroleerd of de taalvrijwilligers in hun ervaringsverhalen duidelijk maken of zij zelf ooit een nieuwkomer waren in Nederland. Ten tweede is er gekeken of de nieuwkomers in hun ervaringsverhalen duidelijk maken of zij momenteel ook aan (taal)vrijwilligerswerk doen.

2.2 Materiaalontwerp

2.2.1 Invulling frames

Binnen het corpusonderzoek zijn de ervaringsverhalen onderzocht op het voorkomen van acht frames. Deze acht frames zijn gebaseerd op de acht counterframes uit het onderzoek van Van Gorp et al. (2018). Aangezien de (counter)frames uit het onderzoek van Van Gorp et al. (2018) denkkaders aanbieden aan lezers om betekenis te verlenen aan de multiculturele samenleving, was het nodig om de invulling van de frames aan te passen. Een vertaalslag van de multiculturele samenleving naar de context van vrijwillige taalcoaching is op meerdere plekken in de omschrijving van de gehanteerde frames gemaakt (bijlage 4). De omschrijvingen van de frames bestaan uit twee delen. Eerst worden de reasoning devices uitgelegd via de hoofdgedachte, omschrijving en emotionele lading. Daarna worden enkele framing devices gepresenteerd middels voorbeelden van metaforen, slagzinnen en argumenten afkomstig uit Van Gorp et al. (2018). De veranderingen die gemaakt zijn in de omschrijvingen van de acht frames om ze binnen de context van taalcoaching te plaatsen, staan hieronder beschreven.

Het eerste frame is *Win-win*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op de voordelen die zowel op persoonlijk als maatschappelijk vlak behaald kunnen worden door de komst van migranten uit een andere cultuur. In het huidig onderzoek is dit frame vertaald naar het persoonlijk

gewin van zowel de taalvrijwilliger (voelt zich beter over zichzelf) als de anderstalige, de nieuwkomer (wordt bekwaam in de Nederlandse taal).

Het tweede frame is *De ontmoeting*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op de verbinding die ontstaat wanneer mensen uit verschillende culturen elkaar beter leren kennen. Wanneer het ongemak in het begin overwonnen is, leert men meer over elkaar wat leidt tot zelfontplooiing, dus dit frame brengt wederom een voordeel met zich mee. Aan dit frame zijn weinig aanpassingen gedaan om het te plaatsen binnen de context van taalcoaching. Dankzij taalcoaching komt de taalvrijwilliger in contact met een anderstalige, uit een andere cultuur, waardoor zij over elkaars cultuur kunnen praten leren: dit leidt tot herkenning en verbinding.

Het derde frame is *Veerkracht*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op dat de komst van nieuwkomers in Nederland zorgt voor een druk op de samenleving, maar dat dit dankzij de nodige flexibiliteit omgezet kan worden in positieve energie. Deze energie zorgt ervoor dat iedereen in heel de samenleving erop vooruitgaat. De metafoor van de veer is hierin vertaald naar de context van taalvrijwilligerswerk: het kost inspanning voor de taalvrijwilliger/nieuwkomer om de taal over te dragen/leren (drukt de veer in), maar als dit lukt dan krijgt de taalvrijwilliger een boost van energie en de nieuwkomer kan flinke stappen maken; hij/zij neemt een betekenisvolle plek in de samenleving in.

Het vierde frame is *Een mozaïek*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op dat kenmerken zoals etniciteit, religie en cultuur slechts een gedeelte van iemands persoonlijkheid zijn. Nederland is trots op de kracht die zij uitstraalt, mogelijk gemaakt door de komst van nieuwkomers uit een andere cultuur. In de context van taalcoaching is de importantie van interessante inzichten en erkenning van andere culturen meer geaccentueerd, doordat de taalvrijwilliger en nieuwkomer met elkaar in gesprek gaan.

Het vijfde frame is *De welvaarts kloof*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op de bevoordeelde positie die Nederland in de wereld inneemt. Deze gunstige positie moet gewaarborgd worden door de pijlen op de buitenlandse handel te richten, wat een grote verantwoordelijkheid met zich meedraagt ten aanzien van derdewereldlanden. De kern van dit frame is aangepast binnen het perspectief van taalcoaching: migranten blijven naar Nederland komen omdat het leven hier veilig is. Het is noodzakelijk dat deze nieuwkomers de Nederlandse taal leren, zodat zij een slagingskans hebben om te functioneren in de maatschappij. Hierdoor zal de welvaarts kloof tussen de 'nieuwe' en autochtone Nederlanders verkleind worden.

Het zesde frame is *Verandering is de enige constante*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op migratie, wat een natuurlijk en dynamisch proces is. Dit zorgt continu voor veranderingen binnen de samenleving en het is onmogelijk dit te veranderen. Voor taalcoaching ligt de nadruk binnen dit frame op het feit dat men de nieuwkomers in Nederland niet alleen moet accepteren, maar ook begeleiden in taalcoaching. Dit zal te allen tijde nodig zijn, en door nieuwkomers te helpen met de taal zal er geen assimilatie, maar juist integratie plaatsvinden.

Het zevende frame is *Samen staan we sterk*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op

hoe multicultureel Nederland de uitdagingen waarmee zij kampt het best kan aanpakken. Minderheidsgroepen verdienen een rechtvaardige plaats in de samenleving en wanneer alle krachten gebundeld worden komt Nederland ieder probleem te boven. Het frame is niet veel aangepast voor taalvrijwilligerswerk: als iedereen een steentje bijdraagt door middel van taalcoaching, dan kunnen de nieuwkomers daadwerkelijk een plaats in de samenleving gaan innemen. Het potentieel wat de nieuwkomer met zich mee brengt, kan alleen bloeien wanneer deze geholpen en gesteund wordt met behulp van taalcoaching.

Het laatste frame is *Een groot werk kost tijd*. Van Gorp et al. (2018) leggen hierin de nadruk op de noodzakelijkheid van de Nederlandse nuchterheid en pragmatisme om de complexe en gevarieerde samenleving vorm te geven. De samenleving is een werk in opbouw. Voor taalcoaching wordt er ook een beroep gedaan op de Nederlandse nuchterheid en pragmatisme, het kost tijd en werk om Nederlandse taallessen voor te bereiden en goed over te brengen. Een concrete aanpak is belangrijk: wat wil de nieuwkomer leren en wat is de beste aanpak hiervoor?

2.2.2 Waarden en motivaties

Van Gorp, Figoureux en Vossen (2019) hebben de zestien frames afkomstig uit Van Gorp et al. (2018) binnen het Schwartz-model (bijlage 1) geplaatst. Om te controleren of de gevonden frames overeenkomen binnen de waarden zoals in het model van Van Gorp et al. (2019), zijn de ervaringenverhalen ook gecontroleerd op het voorkomen van de tien waarden (zoals omschreven in Hoekstra & Zomer, 2020). Een voorbeeld is de zin: ‘‘Help anderstaligen op weg’’ (18)¹, hieraan is de waarde *altruïsme* gekoppeld: ‘de waarde om anderen te helpen, loyaal en toegewijd te zijn’ (Hoekstra & Zomer, 2020, p. 10). Een ander voorbeeld is ‘‘Met Mohamad heb ik er een vriend bij’’ (21), ook deze zin valt onder de waarde *altruïsme*, hoewel de insteek van het fragment anders is. In bijlage 5 staan in de tabellen 1 en 2 de gevonden waarden per ervaringsverhaal gepresenteerd. Ook al kwam een waarde tien keer voor, is deze toch slechts één keer genoteerd.

Vervolgens zijn de waarden nog dieper gespecificeerd door er bijpassende motivaties aan te verbinden, in navolging van Hoekstra en Zomer (2020). Zo is bekend dat ‘‘Help anderstaligen op weg’’ (18) onder *altruïsme* valt, en de bijpassende motivatie hierbij is *behulpzaam*: ‘door taalcoaching kan ik een ander helpen’ (Hoekstra & Zomer, 2020, p. 13). ‘‘Met Mohammed heb ik er een vriend bij’’ (21) heeft dus ook de waarde *altruïsme*, maar de bijhorende motivatie is *ware vriendschap*: ‘door taalcoaching heb ik oprecht nieuwe vrienden gemaakt’ (Hoekstra & Zomer, 2020, p. 13). In bijlage 6 zijn de analyses zichtbaar waarbinnen de waarden en motivaties per ervaringsverhaal duidelijk worden. Dit is gedaan zodat taalvrijwilligersorganisaties ook inzicht verkrijgen op het microniveau van de tekst, welke motivaties genoemd worden in ervaringsverhalen voor taalcoaching. Zo is het

¹ In het vervolg verwijzen alle genummerde citaten naar het nummer van het ervaringsverhaal in de literatuurlijst.

gehele corpus op zowel macro (het frame) als het microniveau (de motivaties) geanalyseerd.

2.2.3 Codeerschema

Er is een codeerschema opgesteld om de frames in de ervaringsverhalen te analyseren (bijlage 7). Het codeerschema stelt codeurs in staat om zo efficiënt mogelijk de benodigde informatie uit de ervaringsverhalen te verzamelen en de frames, waarden en motivaties te analyseren.

In navolging van Van Gorp et al. (2018) is er gekozen om een frame eenmaal te noteren als ‘komt voor’, ook al wordt dit frame op meerdere plekken in de tekst duidelijk gemaakt. In de tabellen 4 en 5 (bijlage 8) is zichtbaar welk frame aan welk ervaringsverhaal is toegekend. In bijlage 9 staat vermeld welke reasoning en framing devices expliciet benoemd zijn in het ervaringsverhaal die een bepaald frame oproepen.

Een voorbeeld is: “Je draagt écht een steentje bij aan de maatschappij en je krijgt er erg veel waardering voor terug” (1). Deze zin is kenmerkend voor het Win-win frame: doordat de vrijwilliger aan taalcoaching doet, helpt deze de nieuwkomer en hierdoor dus ook de maatschappij. In ruil hiervoor krijgt de taalvrijwilliger er waardering voor terug, waardoor deze zich goed over zichzelf voelt.

2.3 Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van het geanalyseerde corpus ervaringsverhalen te controleren, hebben twee andere onafhankelijke codeurs een gedeelte van het corpus gecodeerd. Nadat het onderwerp was geïntroduceerd, lasen zij de uitleg van de motivaties, waarden en frames aandachtig. Vervolgens hebben de twee codeurs aan de hand van het codeerschema vijf ervaringsverhalen geanalyseerd. De resultaten van alle drie de codeurs zijn gepresenteerd in de tabellen 7, 8, 9, 10 en 11 (bijlage 10).

De eerste codeur had in de vijf ervaringsverhalen in totaal 88 motivaties gevonden. De tweede codeur heeft hiervan 59,1% gevonden en de derde codeur 62,5%. Uit de evaluaties met de tweede en derde codeur werd duidelijk dat de eerste codeur de inzet van de motivaties in bredere zin had geïnterpreteerd. De tweede en derde codeur gaven aan dat zij zich konden vinden in de uitleg van de eerste codeur.

Van de vijf frames in de vijf ervaringsverhalen heeft de tweede codeur 80% van dezelfde frames geïdentificeerd en de derde codeur had dezelfde vijf frames herkend in de ervaringsverhalen.

3. Analyse en interpretatie

De 60 ervaringsverhalen zijn geanalyseerd op het voorkomen van 10 waarden, 52 motivaties en 8 frames. Aangezien de resultaten van de drie codeurs grotendeels overlaptten en allen zich konden vinden in de (bredere) interpretaties van de eerste codeur, is het codeerschema van de frames en waarden redelijk intersubjectief.

De waarden en motivaties van Hoekstra en Zomer (2020) zijn geschreven vanuit het

perspectief van taalvrijwilligers. Daarom waren de waarden en motivaties voor de taalvrijwilligers gemakkelijker te herkennen dan voor de nieuwkomers, aangezien hier een groter interpretatievermogen voor nodig was om de waarden en motivaties aan tekstuele elementen te verbinden.

Voor de framingsanalyse gold ook dat er enige invulling van interpretatie nodig was, omdat de frameomschrijvingen bestonden uit informatieve teksten. Er waren geen specifieke voorbeeldzinnen, zoals bij de waarden en motivaties. Het bleek geen eenduidige opgave om de ervaringsverhalen onder één frame te plaatsen. Zeker bij de langere teksten was dit lastig; hier stond simpelweg meer informatie in waardoor meerdere frames tot uiting kwamen. Indien dit voorkwam, is er besloten om het frame dat in de titel of in een geaccentueerde passage opgeroepen werd voorrang te verlenen, aangezien dit de meest aandachttrekkende tekstelementen binnen een ervaringsverhaal zijn.

Om te controleren of de twee sociaal-culturele groepen verschillende typen waarden en frames reflecteren in hun ervaringsverhalen zijn de uitkomsten van de tabellen 3 en 6 geteld (bijlagen 5 en 8). Hieronder volgt hoe de analyse en interpretatie van de gevonden waarden, motivaties en frames is verlopen, en worden enkele voorbeelden getoond ter illustratie. Tot slot wordt de vraag of de auteur zelf nieuwkomer/(taal)vrijwilliger is beantwoord en zijn overige opvallende elementen benoemd.

Schwartz-waarden en motivaties

De waarden en motivaties zijn op zinsniveau geanalyseerd (bijlage 6). Per zin is gekeken of deze past bij een van de motivaties (en waarden) van het schema van Hoekstra en Zomer (2020) (bijlage 2). Al snel werd duidelijk dat een tekstpassage meestal verscheidene waarden en motivaties bevat. Met name schenen meerdere motivaties passend bij één tekstelement. In tabel 3 (bijlage 5) is de frequentie zichtbaar van de waarden binnen de ervaringsverhalen. Altruïsme is de meest voorkomende waarde in het corpus (85%). De waarden bleken bijna gelijk verdeeld tussen de taalvrijwilligers en nieuwkomers, alleen kwamen *universalisme* en *hedonisme* meer tot uiting in het corpus van taalvrijwilligers.

Taalvrijwilligers

In de volgende uitspraak van een taalvrijwilliger kwamen bijvoorbeeld drie waarden tot uiting:

‘Ik probeerde haar zelfredzamer te maken door samen de taal te oefenen’ (16)

Ten eerste altruïsme, waarbij ‘ik probeerde haar zelfredzamer te maken’ is geïnterpreteerd als *vergevingsgezindheid* (een anderstalige helpen een nieuw leven op te bouwen) (Hoekstra & Zomer, 2020). Ten tweede komt de waarde prestatie naar voren, met bijhorende *motivatie succesvol* zijn (bijdragen aan de ontwikkeling van een anderstalige naar een hoger niveau) (Hoekstra & Zomer, 2020). Tot slot is aan soortgelijke uitspraken ook de waarde traditie, met als motivatie *toewijding* gekoppeld (door taalcoaching laten zien dat ik toegewijd ben aan het met elkaar samenleven)

(Hoekstra & Zomer, 2020). Dit laatste wordt niet expliciet benoemd, maar is een achterliggende motivatie die geldig is voor taalvrijwilligers.

Hieronder volgt een passage van een taalvrijwilliger waarin ook drie waarden voorkomen, waarvan er twee zijn toegeschreven aan het perspectief van een nieuwkomer. Dit gebeurt vaak binnen de ervaringsverhalen: de taalvrijwilliger vertelt over wat de nieuwkomer leert/meemaakt/ervaart. Hierdoor zijn de waarden in tabel 1 (bijlage 5) dus niet alleen geldend voor waarden en motivaties van taalvrijwilligers, maar zijn ook waarden vanuit het nieuwkomersperspectief meegenomen.

“Openbare gelegenheden bieden een veilige plek om opdrachten uit te voeren. Iedere cursist stelt dan wat simpele vragen. Het is vooral de bedoeling dat er een gesprek op gang komt. Elke reactie van een Nederlander geeft hen weer een beetje input. En hopelijk maakt dit het minder eng om zelf contact te gaan leggen met Nederlanders” (20)

Het einddoel, het contact kunnen leggen met Nederlanders, draagt bij aan het samenleven van verschillende etniciteiten. Daarom is de waarde veiligheid en de motivatie *sociale orde* hieraan gekoppeld (door taalcoaching zorg ik dat verschillende groepen vreedzaam met elkaar samenleven) (Hoekstra & Zomer, 2020). Het is niet gemakkelijk voor cursisten om een gesprek aan te gaan in een nieuwe taal, vandaar dat de waarde stimulatie met de motivatie *moed* hieraan verbonden is (taalcoaching zorgt ervoor dat ik in uitdagende situaties terecht kom die mij uit mijn comfortzone halen) (Hoekstra & Zomer, 2020). Doordat de taalcoach vertelt over hoe ze te werk gaat om het beoogde doel voor de cursisten te bereiken, komt de waarde prestatie met de motivatie *intelligentie* naar voren (door taalcoaching laat ik zien dat ik in staat ben anderstaligen op een slimme manier te begeleiden) (Hoekstra & Zomer, 2020).

Nieuwkomers

De volgende zin is afkomstig van een nieuwkomer die nu zelf ook anderstaligen begeleidt in taalcoaching. Overigens was dit het enige ervaringsverhaal waarin alle tien de waarden gevonden zijn.

“Ondertussen schrijf ik mijn columns zelf in het Nederlands” (31)

Na hard werken is het de nieuwkomer gelukt om vaardig te worden in de Nederlandse taal, vandaar dat hieraan de waarde conformiteit met de motivatie *zelfdiscipline* is toebedeeld. Zelfdiscipline is hier geïnterpreteerd als: ‘door taalcoaching laat ik zien dat ik kan volhouden, ook al ga ik met kleine stapjes vooruit.’ De motivatie van zelfdiscipline in Hoekstra en Zomer (2020) is als volgt: ‘Door taalcoaching laat ik zien dat ik vol kan houden, ook als een anderstalige kleine stapjes vooruitgaat.’ Ook is de waarde prestatie, met de motivatie *ambitie* bij deze zin geplaatst. Dankzij taalcoaching heeft

de nieuwkomer iets bereikt wat hij graag doet: columns schrijven, waardoor hij invulling kan geven aan de eigen ambitie.

De volgende uitspraak van een nieuwkomer maakt drie motivaties van de waarde altruïsme duidelijk:

“Nu probeer ik hier samen met mijn man en zoons een goed leven op te bouwen. Emily helpt me daarbij” (41)

De nieuwkomer wil met haar familie een goed leven opbouwen in Nederland, hier is *vergevingsgezindheid* aan gekoppeld. Emily de taalvrijwilliger helpt de nieuwkomer met het opbouwen van het nieuwe leven door middel van taalcoaching, daarom zijn hieraan de motivaties *behulpzaam* (een ander helpen) en *Volwassen liefde* (door taalcoaching laat ik zien dat je elkaar moet steunen) verbonden (Hoekstra & Zomer, 2020). Aangezien in het corpus van nieuwkomers de waarden en motivaties wederom vanuit beide groepen zijn geteld, zijn de resultaten in tabel 2 (bijlage 5) afkomstig van zowel het nieuwkomers- als het taalvrijwilligersperspectief.

Frames

Aan de hand van de omschrijving van de frames (bijlage 4) het codeerschema (bijlage 7) zijn de ervaringsverhalen geanalyseerd op het voorkomen van frames. Tijdens de analyse zijn per ervaringsverhaal kernzinnen/tekstelementen onderstreept die bij de gedachtegang van een specifiek frame horen, of lijkt op een van de bijbehorende framing devices. Deze kernzinnen staan per ervaringsverhaal met bijbehorend frame in bijlage 9.

De gevonden frames in de twee groepen ervaringsverhalen varieerden meer van elkaar dan bij het voorkomen van de waarden (tabel 6, bijlage 8). Bij het corpus van de taalvrijwilliger kwam De ontmoeting het meest voor (30%), terwijl Samen staan we sterk dominant bleek in het corpus van de nieuwkomers (46.67%). Een mozaïek en Een groot werk kost zijn tijd zijn niet gevonden bij de nieuwkomers en De Welvaartskloof niet bij de taalvrijwilligers. Verandering is de enige constante was het enige frame dat in het hele corpus niet voorkwam.

Taalvrijwilligers

De ontmoeting bijvoorbeeld kwam op verschillende manieren tot uiting, zoals blijkt uit de volgende twee uitspraken:

“Ik heb altijd veel gereisd in mijn leven en vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten” (2)

Het openstaan voor nieuwe ervaringen (mensen/culturen) staat hierin centraal. De taalvrijwilliger kan door taalcoaching nieuwkomers met de taal helpen en vindt dit zelf erg leuk (what's in it for me).

“Taal aan Zee verbindt al deze mensen. Met elkaar en met en in de samenleving” (14)

Hierin wordt duidelijk dat de taalvrijwilligersorganisatie zorgt voor contact tussen verschillende etniciteiten. Dit leidt tot herkenning en zorgt voor verbinding. In dit frame is het ‘what’s in it for me’ idee minder duidelijk, waardoor het wellicht ook onder Samen staan we sterk kon vallen. Echter, aangezien de nadruk ligt op ‘verbindt’ in de eerste zin, is deze uitspraak aan De ontmoeting gekoppeld.

Nieuwkomers

Samen staan we sterk bijvoorbeeld kwam op verschillende manieren tot uiting, zoals blijkt uit de volgende twee uitspraken:

“Op de taalschool heb ik alleen maar geleerd hoe ik iets moet opschrijven en lezen, maar hier leer ik echt hoe ik moet communiceren in het Nederlands!” (40)

De nieuwkomer kon ‘bloeien’ doordat deze gerichte taalcoaching heeft gehad. Het is noodzaak dat Nederlanders nieuwkomers helpen met de taal, zodat zij ook een plaats in de samenleving kunnen gaan innemen.

“Hun geven alles van de hart dat is heel belangrijk” (57)

Deze uitspraak is kenmerkend voor het frame, omdat het sterke gevoel van solidariteit uitgedrukt wordt. De taalvrijwilligers en de nieuwkomers bundelen hun krachten waardoor uiteindelijk heel de samenleving hiervan profijt heeft.

Waarden en frames

Binnen de ervaringsverhalen is er gekeken of er een patroon zichtbaar is tussen het voorkomen van een bepaald frame en het voorkomen van een of meerdere waarden. De gevonden Schwartz-waarden per frame staan in tabel 12 (bijlage 11). Vervolgens zijn de drie meest voorkomende waarden per frame geclusterd in tabel 13 (bijlage 11).

Er zijn niet direct specifieke patronen op te maken uit de tabel, aangezien veel waarden binnen de frames overlappen. De volgende drie fenomenen zijn echter uit de tabellen op te maken. Altruïsme kwam in bijna alle frames het vaakst voor. Deze waarde lijkt overkoepelend binnen de context van taalcoaching, aangezien het draait om nieuwkomers helpen met het leren van de Nederlandse taal en cultuur. Universalisme kwam het vaakst voor in het frame De ontmoeting. Dit lijkt toepasselijk aangezien hierbinnen op openheid, gelijkwaardigheid en begrip tussen verschillende culturen de

nadrukt ligt. Tot slot kwam hedonisme het vaakst voor in het frame Win-win, waarbinnen ‘plezier hebben op een manier waarbij de nieuwkomer, anderstalige en de maatschappij baat bij heeft’, centraal staat.

Nieuwkomers en (taal)vrijwilligers

Van de huidige taalvrijwilligers, maakten drie duidelijk in hun ervaringsverhaal dat zij zelf ooit nieuwkomer in Nederland geweest zijn. Van de nieuwkomers gaven elf aan dat zij nu zelf ook actief bezig zijn met (taal)vrijwilligerswerk.

Overige opvallende elementen

Ten eerste viel tijdens de analyse van waarden en motivaties op dat er geen expliciete motivatie beschikbaar is voor ‘waardering’ in Hoekstra en Zomer (2020). Daarom is besloten om uitdrukkingen als:

“en je krijgt er erg veel waardering voor terug” (1)

onder de waarde zelfsturing, met bijhorende motivatie *wereld van schoonheid* te plaatsen (door taalcoaching voel ik mij (en een anderstalige ook) beter over mijzelf) (Hoekstra & Zomer, 2020).

Ten tweede kwamen enkele malen negatieve/verdrietige uitingen naar voren in de ervaringsverhalen. Hiervoor zijn ook geen voorbeelden beschikbaar in Hoekstra en Zomer (2020), aangezien hierin redenen genoemd staan om actief te worden als taalcoach. Een voorbeeld is:

“Ik kom uit een grote familie maar voelde me ineens alleen op de wereld” (33)

Dergelijke uitspraken zijn gekoppeld aan precies de tegenovergestelde waarde en motivatie, zoals hier: de waarde veiligheid en motivatie *erbij horen* (door taalcoaching hoor ik bij een groep) (Hoekstra & Zomer, 2020). De omgekeerde motivaties staan aangegeven in de voetnoten van tabel 1 en 2 (bijlage 5).

4. Conclusie

Het corpusonderzoek toont aan dat verschillende frames domineren binnen de ervaringsverhalen van taalvrijwilligers en nieuwkomers op taalvrijwilligerswebsites. Het frame Samen staan we sterk is binnen het gehele corpus het meest voorkomend, wat verklaard wordt door het feit dat dit het meest dominante frame is binnen de ervaringsverhalen van de nieuwkomers. In de ervaringsverhalen van de taalvrijwilligers is het frame De ontmoeting het vaakst opgeroepen. Van de tien Schwartz-waarden is altruïsme het meest dominant binnen het gehele corpus. Universalisme en hedonisme kwamen vaker tot uiting in de ervaringsverhalen van taalvrijwilligers, en beide sociaal-culturele groepen reflecteren

de overige waarden redelijk evenredig in hun ervaringsverhalen. De clustering van Schwartz-waarden per frame wijst uit dat er onderling veel raakvlakken zijn, met als gevolg dat het niet mogelijk is om een bepaalde waarde aan één specifiek frame te verbinden.

5. Discussie

Dit exploratieve corpusonderzoek voegt wetenschappelijke kennis toe aan het fenomeen framing binnen de context van taalcoaching. Er zijn verschillen gevonden in de inzet van frames tussen taalvrijwilligers en nieuwkomers in hun ervaringsverhalen. Bij taalvrijwilligers blijkt De ontmoeting dominant, en voor de nieuwkomers is dit Samen staan we sterk. Bovendien zijn de meest voorkomende waarden en motivaties binnen het gehele corpus uiteengezet. Dit vormt de basis voor vervolgonderzoek naar de inzet van waarden en motivaties in wervingsteksten voor taalvrijwilligersorganisaties.

Aangezien zeven van de acht frames in het onderzochte corpus gevonden zijn, is het niet zo dat De ontmoeting en Samen staan we sterk de enige frames zijn die opgeroepen worden in de ervaringsverhalen. Er was besloten om aan ieder ervaringsverhaal slechts één frame te verbinden, ook al kwamen er meerdere frames in de tekst voor. Hierdoor is alleen het meest aandachttrekkende en voorkomende frame binnen een ervaringsverhaal genoteerd.

Omdat aan een tekstelement veelvuldig meerdere waarden en motivaties zijn toegekend, kwamen er uiteindelijk veel waarden per ervaringsverhaal naar voren. Ondanks dat er meerdere waarden (en motivaties) aan ervaringsverhalen zijn gebonden, was hier wel slechts één frame aan toegekend. Dit had als gevolg dat er geen heldere patronen zichtbaar werden voor mogelijke verbanden tussen frames en verschillende typen waarden (en motivaties). Om deze verbanden aan te kunnen wijzen is specifiek onderzoek nodig. Hierin zullen alle opgeroepen frames in de ervaringsverhalen nader onderzocht moeten worden zodat deze aan de gevonden waarden en motivaties gekoppeld kunnen worden.

De genoteerde waarden binnen de toegekende frames zijn grotendeels afwijkend van het model van Van Gorp et al. (2019). Binnen dit model staan zeven frames² binnen de waarden hedonisme, stimulatie, zelfsturing, universalisme en altruïsme geplaatst, en een bij prestatie. Geen enkel frame staat in verband met de waarden macht, veiligheid, conformiteit en traditie. In het model (Van Gorp et al., 2019) zijn veel raakvlakken tussen de waarden en frames zichtbaar, net als uit het huidige onderzoek is gebleken. Noemenswaardig is dat macht en veiligheid in het onderzochte corpus opvallend minder, en altruïsme en stimulatie opvallend meer gevonden zijn. Ook dit is in overeenstemming met het model van Van Gorp et al. (2019). Tot slot kwam, in tegenstelling tot Van Gorp et al. (2019), de waarde traditie zeer frequent voor binnen het onderzochte corpus.

² Hier is de term 'frame' gebruikt, waar Van Gorp, Figoureux en Vossen (2019) de term 'counterframes' hanteren.

Een mogelijke oorzaak voor de verschillende bevindingen tussen het corpusonderzoek en Van Gorp et al. (2019) kan toegewezen worden aan de verschillende contexten van de onderzoeken. Van Gorp et al. (2018) hebben onderzoek gedaan naar frames die gehanteerd worden om betekenis te verlenen aan de multiculturele samenleving in Nederland. De omschrijvingen van deze frames zijn voor het corpusonderzoek overgenomen en aangepast, zodat deze toepasbaar zijn binnen de context van taalcoaching. Mogelijk kunnen de omschrijvingen van de frames in vervolgonderzoek nog meer toegespitst worden op taalvrijwilligerswerk, door bijvoorbeeld citaten uit het onderzochte corpus onder de framing devices te plaatsen.

Wegens gelimiteerde tijd en middelen zijn er nog enkele andere implicaties binnen dit onderzoek op te merken. Hoewel er gepoogd is om de ervaringsverhalen zo inzichtelijk mogelijk te coderen met behulp van het codeerboek en de frames omschrijvingen, blijft het een onzeker punt dat voor het grootste gedeelte van het corpus slechts gebruik is gemaakt van één codeur. Ondanks dat vijf ervaringsverhalen gecodeerd en geanalyseerd door een tweede en derde codeur, speelt de interpretatieafhankelijkheid van de eerste codeur een grote rol. Voor vervolgonderzoek is het belangrijk dat de ervaringsverhalen door meerdere codeurs gecodeerd worden, om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te verhogen.

De interpretatieafhankelijkheid speelde voornamelijk een grote rol bij het toekennen van waarden en motivaties binnen het nieuwkomersperspectief. Situaties in de ervaringsverhalen zijn ruimer geïnterpreteerd dan er expliciet beschreven is, omdat de uitleg van de waarden vanuit de taalvrijwilliger geschreven zijn. Verder onderzoek kan een model ontwikkelen om ook de waarden en motivaties vanuit het nieuwkomersperspectief beter te controleren.

Ondanks de beperkingen van dit onderzoek is er geconstateerd dat de ervaringsverhalen van twee sociaal-culturele groepen (taalvrijwilligers en nieuwkomers) verschillende frames aanwakkeren. De benadrukte waarden varieerden minder binnen de ervaringsverhalen van de twee groepen, hoewel universalisme en hedonisme vaker bij de taalvrijwilligers is teruggevonden. Een verband tussen typerende waarden voor frames is nog niet ontdekt, maar dit onderzoek biedt wel een compleet overzicht van waarden, motivaties en frames in ervaringsverhalen afkomstig van taalvrijwilligerswebsites waar vervolgonderzoek op verder kan bouwen.

Literatuurlijst

Primaire bronnen:

A. Taalvrijwilligers ervaringsverhalen

- 1 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/lotte/>
- 2 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/arpad>
- 3 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/dianne>
- 4 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/martine>
- 5 Geraadpleegd van <https://www.humanitas.nl/ervaringen/eenzaamheid-maatschappelijke-begeleiding/>
- 6 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/daniel>
- 7 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/monique>
- 8 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/marjet>
- 9 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/taalvrijwilliger/ervaringen/thea>
- 10 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/taal-in-de-praktijk/>
- 11 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_05-1024x576.png
- 12 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_06-1024x576.png
- 13 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_09-1024x576.jpg
- 14 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_11-1024x576.png
- 15 Geraadpleegd van <https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes->

- 16 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/arien/?portfolioCats=389>
- 17 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/erfan/?portfolioCats=389>
- 18 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/mariska/?portfolioCats=389>
- 19 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/wonieka/?portfolioCats=389>
- 20 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/elske/?portfolioCats=389>
- 21 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/mohamad-hammoud/?portfolioCats=389>
- 22 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>
- 23 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>
- 24 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>
- 25 Geraadpleegd van <https://www.wvdautrecht.nl/word-digitaalvrijwilliger>
- 26 Geraadpleegd van <https://www.wvdautrecht.nl/word-digitaalvrijwilliger>
- 27 Geraadpleegd van <https://sites.google.com/prago.nl/home/vrijwilligers/ilse>
- 28 Geraadpleegd van https://www.humanitas.nl/afdeling/Groningen_Stad/vrijwilligerswerk/titia/
- 29 Geraadpleegd van <https://www.taaldoetmeer.nl/2019/06/12/het-verhaal-van-voorlezer-en-coordinator-thea-van-velsen/>
- 30 Geraadpleegd van <https://www.humanitas.nl/ervaringen/eenzaamheid-taalmaatjes/>

B. Nieuwkomers ervaringsverhalen

- 31 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/anwar/?portfolioCats=389>

- 32 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/beza/?portfolioCats=389>
- 33 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/portfolio-items/jamal/?portfolioCats=389>
- 34 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_03-1024x576.jpg
- 35 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_04-1024x576.png
- 36 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_07-1024x576.png
- 37 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_08-1024x576.jpg
- 38 Geraadpleegd van https://taalaanzee.nl/wp-content/uploads/2019/07/Quotes-symposium_Pagina_10-1024x576.png
- 39 Geraadpleegd van <https://www.taalvoorhetleven.nl/cursist/verhalen/rahama>
- 40 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/taal-toekomst/>
- 41 Geraadpleegd van <https://www.humanitas.nl/ervaringen/eenzaamheid-taalmaatjes/>
- 42 Geraadpleegd van <https://www.humanitas.nl/ervaringen/eenzaamheid-maatschappelijke-begeleiding/>
- 43 Geraadpleegd van <https://www.vca.nu/mohamed-taalcoach-roc/>
- 44 Geraadpleegd van <https://devoorkamer.org/de-stem-van-de-voorkamer-sabawon/>
- 45 Geraadpleegd van <https://utrechtbedankt.nl/verhalen/met-een-lach-naar-mijn-vrijwilligerswerk/>
- 46 Geraadpleegd van <https://www.hetbegintmettaal.nl/kletsmaatjes/>
- 47 Geraadpleegd van <https://www.echtnederlands.nu/#1549039620003-852a9ece-1811>

48 Geraadpleegd van <https://www.echtnederlands.nu/#1549039700106-d87c5284-456c>

49 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>

50 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>

51 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/verhalen-van-vrijwilligers/>

52 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/ervaringen-van-cursisten/>

53 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/ervaringen-van-cursisten/>

54 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/ervaringen-van-cursisten/>

55 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/ervaringen-van-cursisten/>

56 Geraadpleegd van <https://stepnijmegen.nl/ervaringen-van-cursisten/>

57 Geraadpleegd van <https://taalaanzee.nl/les-krijgen/centraal>

58 Geraadpleegd van <https://taalaanzee.nl/les-krijgen/lessen-in-de-wijk>

59 Geraadpleegd van https://www.taalcoachwijzer.nl/portfolio_page/complimenten/

60 Geraadpleegd van <https://taalaanzee.nl/les-krijgen/lessen-in-de-wijk>

Secundaire bronnen:

Chong, D., & Druckman, J. N. (2007). Framing theory. *Annual Review of Political Science*, 10, 103- 126.

Entman, R.M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of communication*, 43(4), 51-58.

Het Begint met Taal (z.d.). Over ons: Organisatie. Geraadpleegd van:
<https://www.hetbegintmettaal.nl/organisatie/>

Hoekstra, J. & Zomer, E. (2020). Het Begint met Taal. *Handreiking Werven op Waarden. Zo trek je nieuwe typen vrijwilligers aan*. Geraadpleegd van:

<https://www.hetbegintmettaal.nl/werven-op-waarden-nieuwe-handreiking-voor-werving-taalvrijwilligers/>

Rijksoverheid (z.d.). 4.6 Integratie. Geraadpleegd van

<https://www.rijksoverheid.nl/regering/regerakkoord-vertrouwen-in-de-toekomst/4.-nederland-in-de-wereld/4.6-integratie>

Van Gorp, B. (2006). *Een constructivistische kijk op het concept framing/A constructionist perspective on the concept of framing*. Tijdschrift voor Communicatiewetenschap, 34(3), 246-256.

Van Gorp, B. (2007a). The constructionist approach to framing: Bringing culture back in. *Journal of communication*, 57(1), 60-78.

Van Gorp, B. (2007b). Het reconstrueren van frames via inductieve inhoudsanalyse: Uitgangspunten en procedures. *Kwalon*, 12(2), 13-18.

Van Gorp, B., & Vercruyse, T. (2011). *Framing en reframing: anders communiceren over dementie*. Koning Boudewijn Stichting.

Van Gorp, B., Figoureux, M., & Vandekeybus, A. (2018). *De verbindende samenleving. Zestien brillen om naar multiculturaliteit in Nederland te kijken*. Geraadpleegd van <https://lirias-kuleuven-be.proxy.library.uu.nl/retrieve/532030>

Van Gorp, B., Figoureux, M., & Vossen., M. (2019, 25 april). Stay Human: reinvent (y)our story! *De verbindende samenleving: aan de slag met frames en counterframes*. [Ongepubliceerde Powerpoint presentatie].

VluchtelingenWerk Nederland. (z.d.). *Vluchtelingen in getallen 2019*. Geraadpleegd van

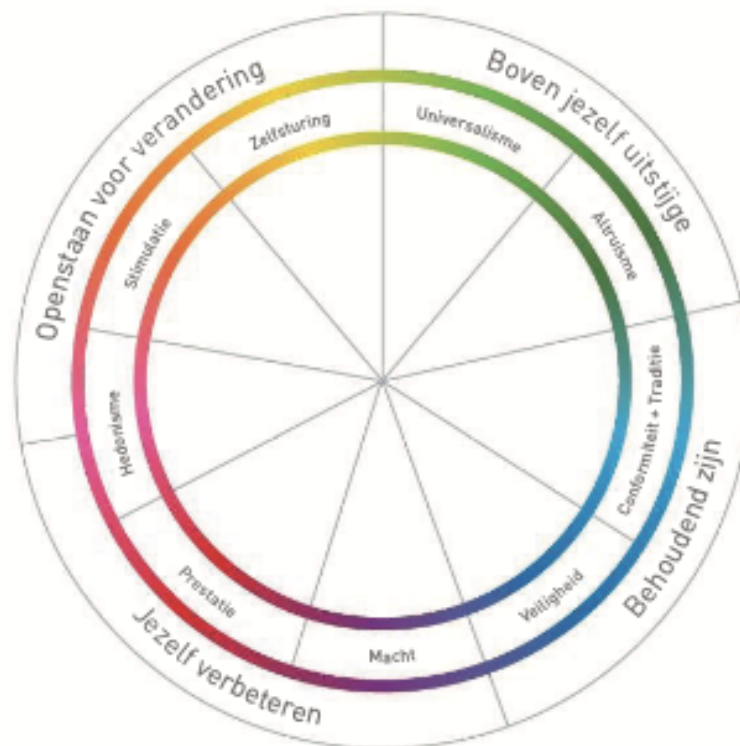
https://www.vluchtelingenwerk.nl/sites/default/files/Vluchtelingenwerk/Cijfers/20190722_vwn_vluchtelingen-in-getallen.pdf

Vossen, M., Van Gorp, B., & Schulpen, L. (2018). In search of the pitiful victim: A frame analysis of Dutch, Flemish and British newspapers and NGO-advertisements. *Journal of International Development*, 30(4), 643-660.

Bijlagen

Bijlage 1: Schwartz-model in vier dimensies

(Hoekstra & Zomer, 2020, p. 11)

Figuur 1. De tien waarden uit het Schwartz-model geclusterd in vier dimensies.

Bijlage 2: 10 waarden en 52 motivaties

(Overgenomen van Hoekstra & Zomer, 2020, pp. 12-21)

Dimensie: Boven jezelf uitstijgen

1. Universalisme: De waarde van wijsheid en openheid, gelijkwaardigheid en gelijke behandeling, begripvol en open naar anderen, zorg voor natuur en omgeving.

Motivaties:

- *Ruimdenkend:*

Door taalcoaching kan ik me beter inleven in andere mensen uit andere culturen.

- *Wereld van schoonheid:*

Door taalcoaching ervaar ik hoe mooi andere culturen (en hoe lekkere andere keukens) kunnen zijn.

- *Sociale rechtvaardigheid:*

Door taalcoaching heb ik het gevoel dat ik bijdraag aan een meer rechtvaardige samenleving.

- *Wereld in vrede:*

Door taalcoaching draag ik een steentje bij aan meer begrip en vrede tussen verschillende bevolkingsgroepen.

- *Gelijkheid:*

Door taalcoaching ervaar ik dat we als mensen eigenlijk allemaal gelijk zijn.

- *Innerlijke harmonie:*

Door taalcoaching maak ik me even niet druk om mijn eigen problemen, die lijken ineens luxeproblemen.

- *Wijsheid:*

Door taalcoaching leer ik veel over mezelf.

Dimensie: Boven jezelf uitstijgen

2. Altruïsme: de waarde om anderen te helpen, loyaal en toegewijd zijn.

Motivaties:

- *Volwassen liefde:*

Door taalcoaching laat ik zien dat je elkaar moet steunen en van elkaar kunt houden, ook als je elkaar (nog) niet kent.

- *Verantwoordelijkheid:*

Door taalcoaching laat ik zien dat ik een verantwoordelijk persoon ben.

- *Loyaliteit:*

Door taalcoaching laat ik zien dat het belangrijk is om solidair met elkaar te zijn.

- *Eerlijkheid:*

Door taalcoaching kan ik met recht zeggen dat ik iemand ben die anderen een stap verder helpt.

- *Behulpzaam:*

Door taalcoaching kan ik een ander helpen.

- *Spiritueel leven:*

Door taalcoaching geef ik concreet invulling aan mijn levensovertuigingen.

- *Vergevingsgezindheid:*

Door taalcoaching help ik anderstaligen een nieuw leven op te bouwen.

- *Betekenis in het leven:*

Door taalcoaching geef ik een zinvolle invulling aan mijn vrije tijd.

- *Ware vriendschap:*

Door taalcoaching heb ik oprecht nieuwe vrienden gemaakt.

Dimensie: Behoudend zijn

3. Conformiteit: De waarde om te hechten aan conformiteit, te voldoen aan sociale verwachtingen, de regels te volgen, doen wat je gevraagd wordt, netjes/behoorlijk gedragen, niet opvallen, bescheiden zijn.

Motivaties:

- *Beleefdheid:*

Door taalcoaching zie ik dat verschillende culturen hun eigen omgangsvormen en etiketten hebben.

- *Gehoorzaamheid:*

Door taalcoaching zie ik hoe goed de meeste anderstaligen naar je luisteren als je uitlegt hoe dingen in Nederland werken.

- *Zelfdiscipline:*

Door taalcoaching laat ik zien dat ik vol kan houden, ook als een anderstalige kleine stapjes vooruit gaat.

- *Respect voor ouderen*

Door taalcoaching merk ik hoe hecht de band tussen de familie is bij veel anderstaligen.

Dimensie: Behoudend zijn

4. Traditie: De waarde om te hechten aan traditie en gebruiken.

Motivaties:

- *Gereserveerd:*

Door taalcoaching richt ik me helemaal op de problemen van een ander en vergeet ik de gedoetjes in mijn eigen leven.

- *Mijn rol in het leven accepteren:*

Door taalcoaching geef ik invulling aan de rol die mij gegeven is, net als dat iedereen zijn eigen rol en plek in de samenleving heeft.

- *Matiging:*

Door taalcoaching lever ik een belangrijke bijdrage aan de samenleving terwijl dit de samenleving niets kost.

- *Nederigheid denkend:*

Door taalcoaching ervaar ik hoe goed we het in Nederland hebben.

- *Toewijding:*

Door taalcoaching onderdeel van mijn leven te maken laat ik zien hoe toegewijd ik ben aan het met elkaar samenleven.

- *Respect voor traditie:*

Door taalcoaching geef ik invulling aan een lange traditie van naastenliefde in Nederland.

Dimensie: Behoudend zijn

5. Veiligheid: De waarde voor veiligheid en zekerheid in je leven, veilig kunnen wonen en leven, sterke overheid die voor veiligheid zorgt.

Motivaties:

- *Wederkerigheid:*

Door taalcoaching doe ik iets terug voor de maatschappij.

- *Sociale orde:*

Door taalcoaching zorg ik ervoor dat verschillende bevolkingsgroepen en etniciteiten vreedzaam met elkaar kunnen samenleven.

- *Erbij horen:*

Door taalcoaching hoor ik bij een groep.

- *Gezondheid:*

Door taalcoaching doe ik nieuwe sociale contacten op en daardoor voel ik me goed en gezonder.

- *Familie:*

Door taalcoaching breng ik mijn kinderen en familie bij dat het belangrijk is om een ander te helpen.

Dimensie: Jezelf verbeteren

6. Macht: De waarde van macht in het leven, controle over mensen of middelen hebben, rijk zijn, luxe bezitten, respect krijgen van anderen.

Motivaties:

- *Sociale invloed:*

Door taalcoaching breid ik mijn netwerk uit, dat geeft mij ingangen die ik anders niet zou hebben gehad.

- *Autoriteit:*

Door taalcoaching heb ik invloed op het leven van anderen, op een manier die ik mijn werkzame en priveleven niet ervaar.

Door taalcoaching breid ik mijn netwerk uit, dat geeft mij ingangen die ik anders niet zou hebben

gehad.

Door taalcoaching kan ik aan mijn vrienden en familie laten zien dat ik heel wat in mijn mars heb.

- *Publieke imago behouden:*

Door taalcoaching doe ik vrijwilligerswerk op een manier die past bij hoe ik wil dat mensen mij zien.

Dimensie: Jezelf verbeteren

7. Prestatie: De waarde om je kwaliteiten in te zetten om dingen te bereiken en persoonlijk succes te boeken, en daarvoor bewonderd en erkend te worden.

Motivaties:

- *Intelligentie:*

Door taalcoaching laat ik zien dat ik in staat ben om een anderstalige op een slimme manier te begeleiden.

- *Invloedrijk zijn:*

Door taalcoaching kan ik invloed uitoefenen op hoe we als taalcoachorganisatie te werk gaan.

- *Ambitie:*

Door taalcoaching help ik een anderstalige invulling te geven aan de eigen ambitie.

- *Competent zijn:*

Door taalcoaching ontwikkel ik nieuwe vaardigheden die ik anders niet zou ontwikkelen.

- *Succesvol zijn:*

Door taalcoaching draag ik bij aan de ontwikkeling van een anderstalige naar een hoger niveau.

Dimensie: Jezelf verbeteren & Openstaan voor verandering

8. Hedonisme: De waarde om te genieten in het leven en plezier te hebben.

- *Plezier hebben:*

Door taalcoaching heb ik plezier op een manier die ook nog bijdraagt aan een ander en de maatschappij.

- *Het goede leven:*

Door taalcoaching doe ik sociaal vrijwilligerswerk op een wijze waarvan ik zelf erg kan genieten.

Dimensie: Openstaan voor verandering

9. Stimulatie: De waarde van een spannend en uitdagend leven, steeds nieuwe prikkels willen en nieuwe dingen uitproberen.

Motivaties:

- *Moed:*

Door taalcoaching kom ik in situaties terecht die mij uitdagen en uit mijn comfort zone halen.

- *Een afwisselend leven:*

Door taalcoaching kom ik eens uit mijn eigen bubble en maak ik dingen mee die ik anders nooit zou

meemaken.

- *Opwindend leven:*

Door taalcoaching kom ik uit mijn dagelijkse sleur en maak ik spannende dingen mee.

Dimensie: Openstaan voor verandering

10. Zelfsturing: De waarde om zelf je richting te bepalen, nieuwsgierigheid, zelfrespect, vrijheid om eigen keuzes te maken.

- *Onafhankelijkheid:*

Door taalcoaching kan ik vrijwilligerswerk doen op een manier waarbij ik zelf invulling kan geven aan hoe ik dat aanpak.

- *Wereld van schoonheid:*

Door taalcoaching voel ik mij (en een anderstalige ook) beter over mijzelf.

- *Privacy:*

Door taalcoaching kan ik redelijk onzichtbaar een anderstalige helpen, zonder dat ik daar direct op bejubeld of bekritiseerd wordt.

- *Eigen doelen kiezen:*

Door taalcoaching mogen wij (ik samen met een anderstalige) onze eigen doelen stellen die we willen behalen.

- *Vrijheid:*

Door taalcoaching kan ik vrijwilligerswerk doen op een manier waarbij ik zelf bepaal, waar, wanneer en met wie ik dat doe.

- *Nieuwsgierigheid:*

Door taalcoaching kan ik invulling geven aan mijn nieuwsgierigheid naar het leven van andere mensen en culturen.

- *Creativiteit:*

Door taalcoaching word ik uitgedaagd om op een creatieve manier met nieuwe situaties om te gaan.

Bijlage 3: Corpus ervaringsverhalen

A. Vrijwilligers ervaringsverhalen

1.

"Ik ben taalvrijwilliger geworden omdat ik het altijd al leuk gevonden heb om mensen te helpen met de taal. Het resultaat dat je ziet geeft mij enorm veel voldoening en ik vind het een nuttige besteding van mijn tijd!"

"De basistraining volgde ik in de bibliotheek in Almelo. Het was een erg leuke groep mensen. Ik voelde mij direct op mijn plaats, ondanks dat ik toch wel wat jonger was dan de rest van de groep. De trainer was een erg leuke jongedame die de training met veel enthousiasme geeft. Ik heb dan ook veel bijgeleerd en ik kan de training zeker gebruiken in mijn vrijwilligerswerk!"

Op het moment geef ik drie cursisten les. Een Irakese dame en een Roemeense dame en heer. Verder loop ik nog mee in twee praathuizen en neem ik voortgangstoetsen af. Ook ben ik net gestart met het geven van een cursus aan ouders over het omgaan met de school van hun kinderen.

"Je draagt écht een steentje bij aan de maatschappij en je krijgt er erg veel waardering voor terug."

Als je overweegt om taalvrijwilliger te worden, wil ik tegen je zeggen: Doen! Het werk geef enorm veel voldoening. Je draagt écht een steentje bij aan de maatschappij en je krijgt er erg veel waardering voor terug.

Het is allemaal erg laagdrempelig dus je kunt zelf bepalen hoeveel uren per week je iets wil doen. De sfeer onder taalcoaches is ook erg goed. Een groep of een-op-een, het is allemaal mogelijk. Ook kun je wat variatie opzoeken door veel verschillende dingen te doen, net zoals ik dat al doe."

2.

"Nu ik met pensioen ben, wil ik mijn dagen nuttig blijven besteden. De rol van taalvrijwilliger is mij op het lijf geschreven. Ik ben actief op het roc, help anderstaligen bij hun inburgering en geef een-op-een-begeleiding aan immigranten.

Ik heb altijd veel gereisd in mijn leven en vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten. Bovendien ben ik altijd goed geweest in taal. Een mooie combinatie om taalvrijwilliger te worden. De cursussen en trainingen die ik geef en ondersteun, zijn heel divers. Dat houdt het leuk.

De ene dag begeleid ik een hoogopgeleide immigrant uit Schotland en de andere dag een Nederlandse mbo-leerling met een taalachterstand. Met de een spreek ik over het leven in een ander land en de ander houdt me jong. Ook op het gebied van taal, want van jongeren leer ik soms woorden waar ik nog nooit van gehoord heb.

"Als je een leuke baan wilt vinden, is het enorm belangrijk dat je goed kunt communiceren."

Door mensen te helpen op taalgebied hoop ik ze een betere kans op de arbeidsmarkt te geven. Als je een leuke baan wilt vinden, is het enorm belangrijk dat je goed kunt communiceren. En als je nieuw bent in een land kun je via taal ook makkelijker een sociaal netwerk opbouwen. Ik vind het mooi als ik daar een steentje aan kan bijdragen.

Taalvrijwilliger worden, kan ik iedereen aanraden. Al moet je wel geduld hebben, goed kunnen uitleggen en het leuk vinden om nieuwe mensen te leren kennen. Maar als dat het geval is, kun je met veel plezier iets voor een ander betekenen.

3.

"Mijn moeder was laaggeletterd, en ik was zelf ook niet heel goed in de Nederlandse taal. Toch ben ik taalvrijwilliger geworden. Ik geef nu zelfs de training aan nieuwe taalvrijwilligers! Iedereen kan taalvrijwilliger worden. Je hoeft hiervoor geen held te zijn in taal. Taal is niet het doel, maar het middel.

Het doel verschilt per cursist. De een wil graag een sollicitatiebrief schrijven, de ander moet zich aanmelden bij het UWV. Voor iemand die niet zo goed kan lezen en schrijven zijn dit behoorlijk grote stappen. Naar die doelen werken we toe.

Je vraagt je af waarom je taalvrijwilliger zou worden? Je helpt iemand! Ook al zijn het kleine stapjes in jouw ogen, de stappen die je zet zijn gigantisch voor laaggeletterden. Je verandert levens!

"Iedereen kan taalvrijwilliger worden. Je hoeft hiervoor geen held te zijn."

Ik heb het altijd zonde gevonden dat mijn moeder het niet kon ervaren: het huilen bij een boek, genieten van iets dat zo mooi kan zijn. Toen ik taalvrijwilliger was geworden, ben ik haar gaan begeleiden. De eerste keer dat ik haar voorlas, zei ze met tranen in haar ogen: 'Wow... dus dit is wat een boek kan doen!' Dat moment was onbetaalbaar. Het mooiste wat er is."

4.

"Ik ben sinds september 2013 als taalvrijwilliger actief bij het Taalhuis Rotterdam. Met belangstelling voor taal en maatschappelijk belang ben ik op zoek gegaan naar passend vrijwilligerswerk."

"Ik heb geleerd om in stappen te denken en verbanden te leggen."

"Voordat ik wat had gevonden, werd ik benaderd voor het informatie- en adviespunt dat in de Centrale Bibliotheek in Rotterdam tijdens de Week van de Alfabetisering open zou gaan. Dit vond ik erg interessant en sindsdien ben ik een van de gezichten van het Taalhuis.

De basistraining voor taalvrijwilligers heb ik in Rotterdam gevolgd. De training heeft me geïnspireerd en handvatten geboden om als taalvrijwilliger aan de slag te kunnen gaan.

Ook heb ik verschillende verdiepingsbijeenkomsten bijgewoond die bijdragen aan mijn kennis en vaardigheden op het gebied van het werk dat ik doe. Door mijn drive om anderen te helpen bij hun Nederlands, assisteer ik sinds oktober 2014 ook een docent in een klasje voor moedertaalsprekers. In dit klasje help ik tien taalleerders met hun lees- en schrijfvaardigheid.

Wat ik aan mensen wil meegeven die overwegen om taalvrijwilliger te worden, is: doe het en ervaar het plezier hiervan. Als taalvrijwilliger help je niet alleen een taalleerder, maar ook jezelf. Ik heb geleerd om in stappen te denken en verbanden te leggen."

5.

"Met mijn vrijheid wil ik ook iets voor de vrijheid van anderen kunnen betekenen."

6.

"Stel je voor. Je belandt in een nieuwe cultuur. Om je heen hoor je een vreemde taal. Die taal spreek je niet. Je hebt geen idee waar die mensen het over hebben, en die mensen vinden je maar een buitenlander die snel mag inburgeren. Leuk is anders!"

"Aangezien ik zelf ook een buitenlandse achtergrond heb, kan ik me deels inleven in de nieuwkomers die nog geen Nederlands spreken. Een jaar geleden begon het bij mij te dagen om deze mensen te helpen de Nederlandse taal beter onder de knie te krijgen. Het hing samen met mijn verlangen iets voor anderen te doen. Het mocht eens een keertje gebeuren, na al die tijd alleen met mezelf bezig te zijn geweest!

Via Vluchtenlingenwerk kon ik al gauw de basistraining volgen. Het was een basis waarmee ik direct aan de slag kon. Het liet me stilstaan bij interessante feiten: dat sommige mensen bijvoorbeeld nooit hebben leren schrijven of dat de leerstijl vaak met het opleidingsniveau samenhangt.

“Afgelopen keer zijn we de straat op gegaan en hebben we nieuwe woordjes geleerd: lantaarnpaal en stoepwand”

Op het moment ben ik klassenassistent bij een inburgeringscursus. Wekelijks help ik mee in de klas. Afgelopen keer zijn we de straat op gegaan en hebben we nieuwe woordjes geleerd: lantaarnpaal, stoepwand en paspop. Ook zijn we een winkel binnengelopen om een gesprek met de verkoper te voeren.

Als taalvrijwilliger kun je een verschil maken. Iedereen heeft wel iets om elkaar te leren. Laten we ook niet vergeten om vooral plezier met elkaar te hebben. En met taal kan dat zo goed!”

7.

“Ik was op eigen initiatief begonnen met het geven van taallessen aan Syrische vluchtelingen, die zeer gemotiveerd waren om de Nederlandse taal te leren. Op zoek naar lesmateriaal in de bibliotheek van Zwolle kwam ik iemand van het Taalpunt tegen, die mij zeer bruikbare praktische tips gaf en over Taal voor het Leven vertelde.”

“Omdat je gebruik kunt maken van goede ondersteuning, zowel persoonlijk als op het gebied van lesmateriaal, was de stap snel gezet om taalvrijwilliger te worden. Ik vind het leuk om zelf op deze manier te blijven leren.

Ik heb de basistraining gevolgd in de bibliotheek in Zwolle. De cursus sloot mooi aan bij mijn vragen omtrent het lesgeven in de Nederlandse taal aan allochtone laaggeletterden. Theorie en praktijk werden duidelijk uitgelegd met sprekende voorbeelden. Sommige theorie was mij bekend, omdat ik docent ben, maar de vraaggerichte benaderingswijze was nieuw.

"Voor hun moed en doorzettingsvermogen heb ik veel bewondering en het geeft mij veel energie."

Na afloop van de cursus ben ik meteen begonnen met lesgeven aan een groep oudere allochtone vrouwen, die vaak al tientallen jaren in Nederland wonen en weinig contact met Nederlanders hebben. Velen van hen hadden weinig school gehad, zowel in Nederland als in het land van herkomst. Het leren lezen en schrijven gaat vaak gepaard met verschillende emoties, die aandacht verdienen. Voor hun moed en doorzettingsvermogen heb ik veel bewondering en het geeft mij veel energie. Door de taallessen kunnen zij beter voor zichzelf en hun naasten zorgen.

Verder heb ik een groepje oudere allochtone mannen met verschillend niveau en ook weinig contacten in onze maatschappij. En ik geef conversatielessen aan hoger opgeleide nieuwkomers, die zich voorbereiden op het volgen van een hbo-opleiding. Voor al deze mensen geldt dat zij zeer gemotiveerd zijn en alles wat hen aangeboden wordt op taalgebied enthousiast opnemen.

Houd je van intensievere contacten met mensen die een andere achtergrond hebben, wil je nieuwe culturen leren kennen en je nuttig te maken voor een medemens? Dan zul je veel plezier beleven aan dit werk. Je bent verzekerd van goed lesmateriaal en fijne ondersteuning door het Taalpunt."

8.

"Ik ben taalvrijwilliger geworden omdat ik graag naast mijn gewone baan iets nuttigs wilde doen voor anderen. Omdat ik zelf ontzettend van lezen houd, gun ik het anderen ook om te ervaren hoe fijn dit is."

"Lezen en schrijven is zó belangrijk in het dagelijks leven. Wie om welke reden dan ook de kans niet heeft gehad om dit te leren, verdient er beslist alsnog een om het wel te doen!

Ik heb de basistraining gevolgd in Zwolle en heb hier vooral veel praktische tips en informatie aan overgehouden. Wat doe je wel en wat juist niet? Erg fijn om samen met andere vrijwilligers ervaringen uit te wisselen en samen te leren.

Op dit moment werk ik met één cursist. We zijn nu een half jaar bezig en hij maakt zulke goede vorderingen. Het is heel leuk en dankbaar om te doen en ik kom er altijd vrolijk vandaan."

9.

"Ik ben jaren docent Nederlands geweest en ik heb dit werk altijd met veel plezier gedaan. Onlangs ben ik met pensioen gegaan en ik ben toen meteen taalvrijwilliger geworden. Ik houd van taal en ik wil anderen graag taal leren. Als taalvrijwilliger kun je daar op een heel directe manier vorm aan geven."

"Taal is hét middel om contact te kunnen maken met anderen; dit is niet alleen belangrijk voor het functioneren in de maatschappij, maar ook voor het plezier in iemands leven. Daar wil ik graag mijn steentje aan bijdragen.

De training tot taalvrijwilliger heb ik in Raalte gevolgd bij het roc. Ik vond het een inspirerende cursus: het lesmateriaal was professioneel en praktijkgericht. De twee docenten waren deskundig en enthousiast. De groep vrijwilligers was heel divers, enkelen hadden vanuit verschillende werkzaamheden al eens met de doelgroep te maken gehad, waardoor we ook van elkaar leerden.

"Taal is hét middel om contact te kunnen maken met anderen."

Op dit moment geef ik aan één cursist les. Het is een mevrouw van hoge leeftijd, afkomstig uit Nepal, die nog niet lang in Nederland woont. Zij wil heel graag de taal leren en doet ontzettend haar best. Natuurlijk is het moeilijk voor haar, maar ze maakt toch steeds kleine vorderingen. De begeleiding is intensief, maar ik vind het fantastisch om te doen.

Als je van taal houdt en je wilt iets doen wat veel voldoening geeft, meld je dan snel aan als Taalvrijwilliger! Door anderen de Nederlandse taal te leren, haal je een groot obstakel weg, waardoor zij de nieuwe wereld makkelijker kunnen betreden. Ondertussen leer je zelf ook veel van hen, waardoor je eigen wereld ook groter wordt. Geduld en doorzettingsvermogen zijn wel belangrijk.”

10.

“Door Taal in de Praktijk heb ik ontdekt hoe leuk het is om erop uit te gaan met mijn taalmaatje”

11.

Ik heb van Yaser geleerd om naar mijn eigen samenleving te kijken door de bril van een nieuwkomer.

12.

Als je de taal niet kent, heb je een handicap. Dan heb je geen kans op de arbeidsmarkt.

13.

Ik geef Ella nu een half jaar thuis les en het is heel erg leuk om dit samen te doen. Soms serieus, vaak met humor.

Ze is heel erg gemotiveerd en kan zelfstandig veel meer in het Nederlands dan toen we startten.

14.

Taal aan Zee verbindt al deze mensen.

Met elkaar en met en in de samenleving.

Dat is de kracht van Taal aan Zee!

15.

Het klinkt als reclame maar het voelt echt zo: Taal aan Zee is samen hard werken aan het Nederland van morgen.

16.

“Als taalcoach leg je contact over culturele muren heen”

Het leek haar boeiend om met een vrouw uit een andere cultuur op te trekken. En ze was al een tijdlang nieuwsgierig naar de Vrouwen Taalgroep Zeist (VTZ), die al 45 jaar bestaat. Maar als architectuurhistoricus kwam ze daar tot haar pensioen niet aan toe. Nu is Arien Heering taalvrijwilliger in Zeist. Een nieuwe wereld ging voor haar open toen ze begon met taalcoaching met Suji uit Sri Lanka. Daarna volgde een coachingstraject met de Marokkaanse Farida. En boeiend, dát bleek het inderdaad!

“In Zeist kunnen nieuwkomers zich aanmelden om te oefenen met de Nederlandse taal. Dat geldt ook voor mensen die een inburgeringscursus hebben afgerond, zoals Suji. Het ontbrak Suji aan moed om haar Nederlands uit te proberen. Werkte het in de praktijk wel zoals ze dat op de cursus had geleerd? Suji wilde in allerlei uiteenlopende situaties haar nieuwe taal uitproberen. Ze wilde graag wekelijks anderhalf uur ondersteuning van een Nederlandse vrouw. Van de coördinator kocht ze een leskaart met vijftien lessen voor vijftig cent per les. Het lesdoel bleek aan te sluiten bij haar persoonlijke doel: haar taalvaardigheid vergroten en zo beter aan een baan kunnen komen.”

Samen oefenen

“Zo begon een reeks van wekelijkse ontmoetingen bij Suji thuis. Samen oefenden we met het lezen en schrijven van teksten. Allerlei thema’s kwamen aan bod: naar de dokter gaan, gezond eten, de kringloopwinkel, de voedselbank en werk zoeken. Ik maakte Suji wegwijs bij het invullen van formulieren, het gebruik van Digi-d en andere computerhandelingen waarbij de Nederlandse taal een rol speelt. Inmiddels werkt Suji bij een Utrechtse bank. We hebben nog altijd contact met elkaar via berichtjes.”

Praten over dagelijks leven

“Ik kreeg de smaak van taalcoaching te pakken en startte nog een traject met een nieuwkomer: Farida uit Marokko. Samen vierden we de geboorte van mijn kleindochter. Toen Farida’s tienerdochter thuiskwam, zag zij ons aan de beschuit met muisjes en maakte direct rechtsomkeert. Bij de bakker haalde ze roze tompoezen. De geboorte van een kleindochter moesten we wel even royaler vieren, want wat zijn nou beschuiten in de ogen van een gastvrije Marokkaanse familie? Hilarisch was dat, en ook heel lief natuurlijk. Aan het toelichten van de traditie van geboortemuisjes kwam ik niet eens toe. Dat gaat veel te diep voor zo’n les. We praten over het dagelijks leven, maar vooral praktijkgericht.”

Zelfredzamer

“Farida had als doel om onafhankelijker te worden van haar dochters. Maar met ruim tien jaar ervaring als schoonmaakster in een verzorgingshuis kwam ze bijna niet in contact met Nederlanders. Ook bij de keukendienst waar ze later terecht kwam, was haar beperkte woordenschat genoeg voor routinehandelingen. En thuis wilde ze ook wel eens post afhandelen zonder hulp van haar dochter... Ik probeerde haar zelfredzamer te maken door samen de taal te oefenen. Het materiaal op de website van Het Begint met Taal en in de leskast van de VTZ kwam daarbij goed van pas. Vooral het oefenboek ‘Beter Lezen’ en de reeks ‘Succes!’ sluiten door de thematische opzet goed aan bij de Nederlandse samenleving. Het thema ‘Bibliotheek’ maakten we meteen praktisch; ik haalde folders en bestudeerde de icoontjes voor de verschillende soorten boeken in de bieb. Voor Farida was het lastig toen ze nog middenin het aanleren van een hele nieuwe cultuur zat. Maar tijdens het bezoek ontdekte ik dat ze het liefst over Nederland leest of romans leest, of ‘liefdesgeschiedenis’ in Farida’s woorden. De bibliotheek helpt de barrière zo klein

mogelijk te maken. Nieuwkomers krijgen een gratis lidmaatschap en er staat een selectie met geschikte romans klaar, bijvoorbeeld van Kader Abdolah over zijn eigen ervaringen als nieuwkomer.”

Energie

“Het valt voor Farida niet mee om naast haar baan als schoonmaakster energie te vinden voor Nederlandse lessen en taalcoaching. Het is een vicieuze cirkel waar taalvaardigheid voor doorbraken zou kunnen zorgen. Want als Farida bij thuiskomst post aantreft die ze niet begrijpt, zuigt dat voorlopig nog veel teveel energie. Energie die ze beter kan gebruiken om het probleem aan te pakken en met taalvaardigheden sociaal zelfredzaam te worden. Het plezier dat het geeft om je eigen post te beantwoorden geeft energie.”

“Op een dag kwam Farida’s man thuis tijdens onze afspraak. Hij keek hoe wij oefenden en ik wist al snel: ik had de test doorstaan. Ook al sprak hij nauwelijks Nederlands, de sfeer was goed. De schaamte over de beperkte communicatie was op de achtergrond geraakt, er was een nieuw begin van vertrouwen. Dat maakt het boeiend, dat wederzijdse vertrouwen en die uitwisseling over muren heen.”

17.

“De talen zijn anders maar de harten zijn hetzelfde.”

Erfan Nazarahari beschrijft zichzelf als een wereldburger met een hart voor taal en verbinding. Op Instagram deelt ze verhalen, gedichten en filmpjes over haar ervaringen in Nederland. Zo probeert ze “een raampje open te zetten” tussen Nederland en Iran. En nodigt mensen uit om op een andere manier naar het leven, en elkaar, te kijken.

Taal om te vertellen

“Het leren van de Nederlandse taal en het begrijpen van de Nederlandse samenleving, zijn voor mij een manier om mensen in Iran te kunnen laten zien hoe het leven er hier uit ziet. Daarnaast biedt het mij de kans om te praten met nieuwe mensen, om te vertellen over mijn ervaringen, mijn herinneringen. Te vertellen over mijn land. We hebben zo veel cultuur, muziek en aardige mensen. Iran is geen slecht, gevaarlijk land, ik wil dat beeld graag doorbreken. Ik schrijf nu ook verhalen en gedichtjes in het Nederlands. Hoe beter ik de Nederlandse taal leer, hoe meer ik kan laten zien waar ik vandaan kom”.

Taalambassadeur

Erfan is taalambassadeur bij Het Begint met Taal. Ze ziet het als haar taak om bruggetjes te bouwen tussen culturen en mensen bewust te maken van het belang van taal om verbinding te kunnen maken met elkaar. “Als je meer van mensen ziet, kleine dingen te weten komt – dan begrijp je elkaar beter. Taal is daarin zo belangrijk. Als we echt met elkaar praten, herken je elkaar, maak je verbinding. En dan wordt

het leven makkelijker. Zonder taal worden mensen depressief. Ze blijven thuis, zonder contact met anderen. Zonder woorden raakt een mens geïsoleerd, dat is echt gevaarlijk”.

Herkennen en aanmoedigen

“Ik deel mijn ervaringen graag met andere buitenlanders in Nederland. In mijn werk als vrijwilliger in een asielzoekerscentrum zie ik veel mensen met depressieve gevoelens. Ik herken de eenzaamheid bij de mensen, ik begrijp ze. Ik kan er voor ze zijn en kan ze helpen in te zien wat de Nederlandse taal ze op kan leveren: verbinding, toegang tot de samenleving, nieuwe vriendschappen. Ik wil mensen graag uitnodigen, ze laten zien: het kan wel! Het is mogelijk. Praten is mogelijk. En elk woord is een nieuwe weg. Stapje voor stapje op weg naar een ander leven. Ik wil, door beter Nederlands te leren, het goede voorbeeld geven en hen laten zien wat het voor mij doet. Op die manier kan ik mensen helpen onderdeel te worden van het Nederlandse leven”.

Taal brengt beweging

“Ik ken mensen die al jaren in Nederland zijn, maar de taal niet spreken. Ze kopen eten bij de Turkse winkel, praten alleen met de Turkse buurvrouw. Ik begrijp als geen ander dat de veranderingen groot zijn, dat het moeilijk is. Ik erken hun angsten, maar probeer ze te laten zien dat ze kleine stappen kunnen nemen en vertel ze waar ze terecht kunnen. Ik leg uit dat ze niet hoeven te wachten op een verblijfsvergunning. Dan staan ze stil, en dat is niet nodig. De taal kan ze in beweging brengen. Ik vertel waar ze terecht kunnen voor taallessen en leuke activiteiten. Doordat ik direct contact heb met de mensen, kan ik ze vertellen over mijn eigen ervaringen. En hoe het werkt in Nederland. Dat er andere regels, maar ook nieuwe mogelijkheden zijn. Ik kan ze helpen om deze nieuwe cultuur uit te proberen”.

18.

“Nederlands leren is moeilijker dan je zou denken”

Mariska Reijmerink was van 2010 tot en met 2017 taalcoördinator in de regio Bunnik-Odijk-Werkhoven. Vooral Bunnik en Odijk kregen in die tijd veel vluchtelingen binnen. Mariska bezit naast compassie ook een mentaliteit van aanpakken. “Ik kijk altijd naar wat iemand wél kan. Je bent nu Bunniker en hoe gaan we door?”

“Het allermooiste aan taalcoördinator zijn? Verbindingen tussen mensen maken. Vaak regelde ik een ‘oma’ of een ‘zus’ voor de anderstaligen. De meesten waren hier immers zonder familie. Ik zei ze ook: ‘Je hoort er nu bij. Je bent één van ons, met dezelfde rechten en plichten.’ Zeker bij vluchtelingen die ook in hun laatste land vluchteling waren, zag ik dan altijd dat er iets in hun ogen veranderde. Ik regelde gemiddeld vijf van deze matches per jaar en dat pakte bijna altijd goed uit. Daarnaast was ik altijd bij de

eerste ontmoeting en vroeg per mail na de tweede of derde ontmoeting hoe alles ging. Vaak adviseerde ik om het lesmateriaal van de taalschool te gebruiken of dat van Het Begint met Taal. Tweemaal per jaar hield ik een koffie-ochtend voor alle taalcoaches. Dan werd er stoom afgeblazen en geleerd van elkaar.”

Theehuis voor ontmoetingen

“Hier in Bunnik had mijn vroegere taalmaatje Hanan, mijn Syrische ‘zus’, het theehuis opgezet voor ontmoetingen tussen Nederlanders en anderstaligen. Toen de belangstelling daarvoor terugliep, omdat er geen kinderen mee konden komen, zei Hanan dat we iets met eten moesten doen. ‘Eten verbindt, Mariska! En dan kunnen er wel kinderen mee. Mensen hoeven dan geen oppas te regelen’ Dat werd een groot succes. We organiseerden drie keer per jaar een intercultureel eethuis voor alle inwoners van Bunnik. Na de eerste keer maakten de losse tafels snel plaats voor lange, aaneengesloten tafels, omdat dat stukken beter werkte. Iedereen móést nu wel aanschuiven. Er kwamen gemiddeld vijftig mensen per keer, waarvan de helft anderstalig was. Voor sommige anderstaligen was het heel lang geleden dat ze zoiets feestelijks hadden meegemaakt. Ja, het werd als een echt feest gezien.”

Nederlands is een moeilijke taal

“Ik ben anders gaan denken over de Nederlandse taal. Die is echt moeilijk voor anderstaligen. We gebruiken zo ontzettend veel uitdrukkingen in onze taal. Maar het moeilijkste voor anderstaligen is toch wel dat ze Nederlands moeten leren met als instructietaal Nederlands! Dat is voor velen echt te ingewikkeld. Probeer je maar eens voor te stellen dat je Chinees moet leren van een docent die alleen maar Chinees spreekt en dat al je lesmateriaal in het Chinees is. Daarom ben ik met Afief, mijn Syrische taalstudent die in 2015 op mijn pad kwam, filmpjes gaan maken die gebruikt kunnen worden als lesmateriaal voor taalcoaches met cursisten uit Syrië en andere Arabische landen. Afief stelt bijvoorbeeld een vraag over het Nederlands en ik geef hem antwoord, waarbij hij tolkt. De filmpjes staan op YouTube.”

Help anderstaligen op weg

“Ik ben niet van het problematiseren. Je moet mensen zachtjes in de goede richting duwen. Ik heb wel veel compassie, maar ik kijk altijd naar wat iemand wél kan. Je bent nu Bunniker en hoe gaan we door? Dat was altijd mijn uitgangspunt. Ik zie ook wel dat de taalprogressie soms zo langzaam gaat dat het voor taalcoaches frustrerend is. Maar kijk wat er al wel bereikt is en probeer te accepteren dat dat ook goed is. Het is heel vermoeiend om opeens in een ander land te wonen en dan daar ook de taal van te leren. Zelf heb ik geprofiteerd van uitstekend taalonderwijs, maar dat geldt niet voor iedereen. Het werken met anderstaligen brengt je als taalcoördinator en taalcoach echt heel veel; je ontwikkelt ook jezelf.”

19.

“Mijn contact met de Syrische gezinnen gaat verder dan taalcoaching”

Vanuit een liefde voor taal en de wens om in aanraking te komen met vluchtelingen, melde Woniëka zich als vrijwilliger bij het Taalhuis. Ze komt nu over de vloer bij verschillende Syrische gezinnen en helpt hen de Nederlandse taal te leren.

“Ik vind het boeiend om met mensen te praten. Te leren wat het betekent om te vluchten en te moeten integreren in Nederland. Mijn contact met de gezinnen gaat verder en dieper dan het doornemen van lesmateriaal. Ik probeer het oefenen van de taal in te zetten om elkaars achtergrond, denkbeelden en cultuur beter te leren begrijpen. Dat doe ik door te vragen en dingen te benoemen en door de ander de ruimte te geven om te vertellen.”

Gezien en gehoord

“Je kunt een taal pas echt leren als je er ruimte voor hebt in je hoofd. En daar zit nog wel eens een uitdaging. Ik merk vaak dat mensen ergens in vastzitten – in herinneringen, ervaringen, in de uitdagingen van het dagelijks leven in een nieuwe samenleving. Het is dan moeilijk om ruimte te maken voor taal, voor het inburgeren in Nederland en de mogelijkheden die dat biedt. Ik hoop met een goede dosis inlevingsvermogen deze ruimte te creëren. Door te vragen en me bewust te zijn van de persoon die tegenover me zit. Wat heeft die persoon nodig en hoe kan ik daar een bijdrage aan leveren? Als iemand zich gezien en gehoord weet, ontstaat er al meer ruimte”.

Herinneringen en ervaringen

“De gebeurtenissen in Aleppo een tijdje terug zorgden bij één van de Syrische gezinnen die ik bezocht voor zorgen. De zorgen, gecombineerd met weinig slaap en het dag en nacht volgen van het nieuws betekende dat er eigenlijk geen ruimte was voor taal. Dan heb je daar als taalvrijwilliger maar gewoon op de bank te zitten. En doe je wat op dat moment kan. Door de situatie te erkennen zoals hij is en mensen de ruimte te geven. En tussendoor wordt er toch, in het Nederlands, met elkaar gesproken over herinneringen, ervaringen, familie en geloof.”

Taal verrijkt

“Waar ik blij van word? Van kleine successen zoals het verbeteren van iemands spreek- en schrijfvaardigheid door taalcoaching. Van de momenten dat er ruimte in een hoofd ontstaat om te kijken naar wat taal kan opleveren en hoe taal het leven kan verrijken. Een voorbeeld: door een Syrisch stel mee te nemen naar een werkfestival en hen te helpen zich een weg te banen door al het aanbod en informatie, hielp ik hen aan nieuwe motivatie voor een opleiding en een baan.”

20.

“Als nieuwkomer in Zuid-Korea heb ik zelf ervaren hoe cruciaal een taalmaatje is”

NT2-docent Elske Minnema van TopTaal Woerden geeft vooral les aan Eritrese en Syrische laaggeletterden. Voor hen is Nederland een totaal nieuwe omgeving, waarin letters een ongekende rol spelen. Dat kan Elske zich wel een beetje voorstellen. Ze woonde in 2014 een half jaar met haar man in Zuid-Korea.

“De eerste paar maanden van mijn tijd in Zuid-Korea ervoer ik wat het is om in een vreemde omgeving te zijn met tekstbordjes vol onbegrijpelijke tekens. Daar kwam ook nog eens bij dat ik moeilijk contact kon krijgen met mijn omgeving. De aversie tegen het Engels was groot. Gebarentaal leverde ook niets op. Gelukkig heeft het Koreaanse schrift maar 24 letters die zich snel laten aanleren. Je spreekt het uit zoals het er staat. Toch moest ik het vooral hebben van mijn ‘taalmaatje’.”

Friese directheid

“Zo leerde ik dat taalmaatjes enorm belangrijk zijn. Ze vervullen een sleutelrol voor nieuwkomers. Natuurlijk had ik vooraf veel gelezen over de taal en cultuur. Maar het is wat anders om ermee om te gaan. Zo wist ik dat de Koreaanse cultuur een gereserveerde stijl van communiceren kent. Gezichtsverlies voorkom je bij de Koreanen door op een afstand te blijven en vooral geen directe vragen te stellen. Ja, daar kwam ik dan als Friezin met m’n directe stijl. Als iemand gereserveerd reageerde, deed ik er nog een schepje bovenop. Tot een student bij ons thuis aan tafel opmerkte: ‘Jij met je grote ogen! Je maakt me bang.’ Pas toen konden we erom lachen. Zij werd mijn taalmaatje.”

Het helpt meteen

“Het inzicht dat een taalmaatje geeft in de cultuur en in het taalgebruik is goud waard. Het gaat vaak om hele simpele dingen. Oogcontact. Een knikje hier en een bevestigende ‘mm’ daar. Want het zijn juist ongeschreven regels die taalgebruik een succesvolle beleving maken. Het voordeel van elkaar vaker zien is dat er een sfeer van veiligheid ontstaat, waarin je fouten durft te maken. Een taalmaatje is ook maar gewoon een spreker van het Nederlands. Je hoeft er geen professor in de communicatie voor te zijn, beter niet! Wat er buiten het klaslokaal gebeurt, is minstens zo belangrijk als wat er in het klaslokaal gebeurt.”

Taalriedels

“Nieuwkomers observeren vaak scherper. Ze zitten vol vragen over hun nieuwe leefomgeving. Daarom gaan we vaak met de hele groep naar openbare gelegenheden. Pas zijn we in de raadszaal geweest, maar de bibliotheek of het kringloopcentrum is ook heel geschikt. Van tevoren oefenen we met de woorden die men op zo’n plek gebruikt. Taalriedels zoals: ‘Kom, we gaan’ zijn fijn om te herkennen voor een nieuwkomer. Openbare gelegenheden bieden een veilige plek om opdrachten uit te voeren. Iedere cursist stelt dan wat simpele vragen. Het is vooral de bedoeling dat er een gesprek op gang komt. Elke reactie van een Nederlander geeft hen weer een beetje input. En hopelijk maakt dit het minder eng om zelf contact te gaan leggen met Nederlanders.”

Lachen werkt altijd

“Als je oefent met de taal levert een concrete vraag meer positieve reacties op. De methode TaalCompleet bijvoorbeeld heeft interviewformulieren met tien vragen. Lekker overzichtelijk en per thema geordend. Een goede binnenkomer. Het komt weleens voor dat taalmaatjes de pen pakken en het formulier gaan invullen. Maar dat is dus niet de bedoeling. Het gaat er vooral om dat de cursist het Nederlands in de praktijk leert gebruiken. Zo’n opdracht op papier houdt het klein en overzichtelijk. Het is als hulpmiddel bedoeld, ook voor taalmaatjes.”

“Taal leren betekent veel fouten maken, en daarom kun je vanaf het begin maar beter veel lachen met elkaar, om jezelf vooral. We vieren de successen met een lied of een hapje. En ook als iemand slecht scoort bij een test, kan de volgende test plezier opleveren omdat het dan toch ietsjes beter gaat. Lachen werkt altijd.”

21.

“Met Mohamad heb ik er een vriend bij”

‘Toedeledokie’, ‘je moet verder kijken dan je neus lang is’, en ‘ik heb er geen kaas van gegeten’, zomaar wat uitdrukkingen die langskomen in het gesprek met Mohamad Hammoud (27, gevlucht uit Syrië). Na 3,5 jaar in Nederland spreekt hij de taal al verrassend goed. “Mijn geheim? Blijven oefenen, veel vragen naar de betekenis van woorden en uitdrukkingen en zeggen dat je graag gecorrigeerd wilt worden.”

Mohamad vluchtte voor de oorlog in Syrië en kwam via Deventer en Rosmalen in Klundert terecht. Zijn eerste opvangadres was bij een ouder Nederlands echtpaar dat altijd in het onderwijs had gewerkt. Zij werden Mohamads ‘oom en tante’ en Mohamad is hen nog altijd heel dankbaar voor alle geboden hulp. Hulp kwam er ook van Dennis Gooskens (35), de begeleider van Mohamad in het Taal & Toekomsttraject. Dit is een taalcoachprogramma voor jonge nieuwkomers die hun kansen op een baan, stage of opleiding willen vergroten. Een half jaar lang gaan de jongeren aan de slag met hun toekomstdromen. Samen met de begeleider ontdekken ze bijvoorbeeld wat hun kwaliteiten zijn. Ze gaan op zoek naar informatie op internet en breiden zo ook hun woordenschat uit. Mohamad: “Ik ben heel blij met Dennis. Hij werkt vanuit zijn hart en doet heel erg zijn best voor mij. Door hem is mijn netwerk vergroot. En hij houdt me ook scherp als het om moeizaam contact met instanties gaat. ‘Niet meer aan denken, Mohamad’, zegt hij dan. We gaan dit oplossen. Hij geeft mij praktische tips om met dit soort situaties om te gaan. En mijn Nederlands is ook stukken beter geworden.”

Hechte familieband

Dennis: “Ik vind andere culturen interessant. Ik heb veel gereisd en werk dagelijks met expats. Hoe leven anderen? Hoe kijken ze naar bepaalde zaken? Generaliseren vind ik vreselijk. Mohamad heeft

bijvoorbeeld een hele hechte band met zijn familie. Die zal altijd op de eerste plaats komen. Dat heb ik door hem ook wat meer toegepast in mijn leven. Zelf wilde ik al langer wat meer coachend bezig zijn in mijn werk. Het Taal & Toekomsttraject vond ik een uitgelezen kans om dat in de praktijk te oefenen. En ik heb er met Mohamad gewoon een vriend bij. Hoewel het traject officieel is afgelopen, zien we elkaar nog eenmaal per week.”

Bijspijkeren

Dennis: “Eerst hebben we tijd besteed aan het ontdekken wat Mohamad leuk vindt én goed kan. Zijn passie bevindt zich op het snijvlak van tuinbouw, veeteelt en handel. Agribusiness zou je kunnen zeggen. Mohamad heeft vervolgens vrijwilligerswerk gedaan bij Staatbosbeheer, Boerschappen en Green Revolution om zo ervaring op te doen. Zijn Nederlands werd hierdoor trouwens nóg beter. Niet veel vrijwilligers spreken namelijk Engels.” Mohamad: ‘In Syrië heb ik een driejarige opleiding diplomatieke betrekkingen afgerond. Maar ik heb ook altijd op de boerderij van mijn ouders gewerkt. Buiten voel ik mij rustig. Ik houd van buiten zijn, tussen het groen. Ik ben zelfs een poosje schaapherder geweest.”

Dennis: “Een opleiding aan de Hogere Agrarische School, Agrifood met veel bedrijfskundige vakken, bleek voor Mohamad de beste keuze. Maar toen we samen zijn CV gingen opstellen kwam ik erachter dat zijn wiskunde- en computerkennis nog wel wat bijgespijkerd mochten worden. De rest was prima op peil. Hij gaat nu een pre-bachelorjaar volgen waarin Mohamad klaargestoomd wordt voor de HBO-opleiding.”

Opleiding vinden

Dennis: ‘Mohamad is heel pro-actief. Hij is de ideale kandidaat om mee samen te werken. Wat dat betreft had ik het niet beter kunnen treffen. Ik hoefde niet alles voor te kauwen; hij ging vaak zelf op zoek naar informatie of klom in de pen.”

Mohamad: “Ik had een fantastische (taal)coach. Hij kwam al in het eerste gesprek tot de kern. Je taal is goed, we richten ons daarom op het vinden van een opleiding, zei Dennis. Soms kwam zijn netwerk goed van pas, maar niet altijd. Dennis heeft ook zelf heel veel voor mij moeten uitzoeken.”

22.

Rosanne Melenhorst geeft les aan een groep met een laag niveau. De meesten komen heel trouw elke week naar de les en zijn erg enthousiast. Ze vertelt: “Ik was bezig met spellen. Voor de pauze schreef ik het woord ‘pauze’ op het bord. De hele groep ging driftig meeschrijven... Zo fanatiek zijn ze dat ze niet doorhadden dat het een grapje was!”

Rosanne geeft nu ongeveer twee jaar les bij STEP. Dit combineert ze met werk in een hotel en de zorg voor haar zoontje. Daarnaast volgt ze sinds kort ook de opleiding tot NT2 docent bij Radboud in'to Languages. In de toekomst wil ze een betaalde baan. Rosanne legt uit: “Het lesgeven geeft mij voldoening en ik doe zo ervaring op. Het is ook heel prettig dat ik contact heb met de andere taaldocenten bij STEP.

Ik krijg goede tips van collega's en de sfeer bij STEP is ongedwongen en relaxed."

23.

Maja zag de vacature voor taalcoach bij de Vrijwilligerscentrale. "Ik wilde iets doen dat te maken heeft met de maatschappij en de samenleving, voor mezelf en voor anderen." Zelf heeft ze ook de Nederlandse taal moeten leren en weet ze wat het inhoudt en wat het oplevert als je de taal leert. "Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor."

Als taalcoach oefent ze met name spreekvaardigheid met haar cursist(en). Als inleiding lezen ze vaak een korte tekst of een artikel samen. Door vragen te stellen komt het gesprek op gang en gaan mensen uit zichzelf vertellen. Ze vindt het heel erg leuk om te doen. "Het is heel verfrissend. Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende ervaring. Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie."

"Bij STEP heerst een vriendelijke sfeer, iedereen is heel toegankelijk en makkelijk. STEP is breed georiënteerd, ze doen hier veel meer dan enkel taallessen, dat maakt het leren van de taal ook levendiger."

24.

Karim (23 jaar) kwam naar Nijmegen voor zijn masteropleiding en zocht naar vrijwilligerswerk. Via online research kwam hij bij STEP uit.

Over zijn motivatie om vrijwilliger te worden zegt hij: "Ik vind dat iedereen recht heeft op gelijke kansen, en dat je de basale tools moet kunnen leren die je nodig hebt om mee te doen. Ik wil daarbij helpen, daar krijg ik energie van. Ik ben ook heel erg enthousiast om aan te sluiten bij de welwillendheid van de mensen die graag de taal willen leren."

Dat STEP naast taallessen ook fietslessen aanbiedt vindt hij geweldig. "Dat is zo concreet, daardoor kunnen mensen ook fysiek meedoen!".

25.

"Ik spreek allerlei mensen en kom met andere verhalen thuis dan wanneer ik een avond met mijn vrienden iets leuks heb gedaan."

26.

"Ik vind het super leuk om te helpen met het aanpakken van laaggeletterdheid en contact leggen met de verschillende organisaties op dit gebied. Ik bouw een netwerk op en het is een inspirerende omgeving."

27.

Nog leuker dan ik dacht

Ilse is advocaat. Zij werkt fulltime. Daarnaast werkt ze twee uur in de week bij Prago als vrijwillig cursistbegeleider. Wat doet zij, waarom en hoe bevalt het? Ilse vertelt.

‘Tijdens mijn studie deed ik ook vrijwilligerswerk, ik gaf gratis juridisch advies bij de rechtswinkel. Na mijn afstuderen hield dat op, het is alleen voor studenten. En ik kreeg een drukke baan. Maar na een tijdje begon ik het te missen: ik wilde graag iets heel anders doen naast mijn werk, liefst iets zinvol en iets met taal. Via een collega kwam ik bij Prago. Zij werkte hier al en vertelde er enthousiast over. Meteen de eerste keer al vond ik het nog leuker dan ik had gedacht.’

Leesgroepje

‘Vóór de pauze werkt iedereen individueel. Dan ga ik gewoon naast iemand zitten en helpen met de opdracht. Na de pauze begeleid ik een leesgroepje. Om de beurt lezen ze een stukje voor. Het gaat om technisch en begrijpend lezen. Meestal zijn het teksten uit de actualiteit. Daar praten we dan over na. Dat zijn vaak heel interessante gesprekken!’

Positieve energie

‘Naast die twee uur per week heb ik verder geen bemoeienis met Prago. Dat houdt het lekker overzichtelijk. En het past beter in mijn agenda dan veel andere soorten vrijwilligerswerk, waar je toch al gauw een ochtend of middag per week aan kwijt bent. Je hoeft voor Prago ook haast niets voor te bereiden. Soms zoek ik zelf een tekst op voor mijn leesgroepje, maar daar is een speciale site voor. Voorbereiden is eigenlijk al een te groot woord. Het kost gewoon echt niet veel tijd, en het leuke is: je krijgt er wél veel voor terug. In mijn geval: positieve energie. De cursisten van Prago willen graag leren. Wat is er nou leuker dan mensen helpen met iets wat zij zelf graag willen? Zij worden er blij van, ik word er blij van. Daarnaast is het ook nog eens gezellig. Ik heb een goed contact met de cursisten, de docenten en de andere vrijwilligers. Ik voel me erg welkom hier.’

Rem

‘Van mezelf ben ik eerlijk gezegd niet zo vreselijk geduldig. Maar als een cursist je niet begrijpt, zul je het toch nog een keer moeten uitleggen. Alsof je even op je eigen rem trapt. Heel leerzaam. Je leert ook vanzelf de cursisten beter kennen, en zij jou, en zo word je er steeds beter in. Dit werk past echt precies bij mij.’

28.

“Ik leer zelf graag talen en help anderen met plezier met Nederlands!”

Titia is al tien jaar taalmaatje en gaat onvermoeibaar verder.

“Ik heb tot mijn pensioen als lerares Frans gewerkt en al onze drie kinderen wonen in het buitenland, met een anderstalige partner. Drie van de kleinkinderen worden zelfs met drie talen opgevoed! Dus je kunt wel zeggen dat taal een belangrijke plaats inneemt in mijn leven. Ik ben zelf op het moment Tsjechisch aan het leren. Dat gaat niet meer zo snel wanneer je 73 bent, maar ik vind het heerlijk om te doen.”

Titia vindt het belangrijk dat statushouders de Nederlandse taal goed leren beheersen. Op dit moment is ze taalmaatje van een 18-jarige jongen uit Somalië. “Dat verschil in leeftijd vind ik leuk, het is een mooi vervolg op mijn werkzame leven in het onderwijs. Hij gaat op een open manier met mij om. Vlot, maar heeft ook in de gaten dat hij netjes moet zijn. Bijvoorbeeld door thee voor me te halen. Maar hij zegt het ook wanneer hij mijn uitleg niet begrijpt en dat is goed.”

Titia moet haar jonge deelnemer regelmatig achter de broek zitten. “Hij heeft het heel druk: doet MBO en heeft allerlei bijbaantjes en daarom vaak geen tijd voor huiswerk. Daarnaast trekt zijn familie aan hem voor allerlei klusjes. Dan zeg ik hem: je school gaat voor! Daar moet je het in den toekomst van hebben! Maar ik snap het wel hoor, op die leeftijd zijn er zoveel andere dingen die ook belangrijk zijn.”

Voorlopig zijn de taaluurtsjes nog wel gevuld. “Hij is sociaal heel handig en lijkt zich in eerste instantie goed te redden met Nederlands, maar zijn taalniveau is niet voldoende voor een serieuze baan. En we oefenen ook met rekenen; volgens mij heeft hij belabberd onderwijs gehad in Somalië. Een jas met 40% korting, hij had geen idee wat dat betekende. Hij is slim genoeg om het allemaal te leren en ik help hem graag, maar we hebben gewoon tijd tekort om alles in te halen!”

Een andere protégé van Titia is een man uit Syrië. “Hij is hier met zijn vrouw en twee jonge kinderen en heeft inmiddels de Nederlandse nationaliteit gekregen. Ook met hem vind ik het contact leuk en hij komt trouw. Toch merk je dat hij te weinig gelegenheid heeft om Nederlands te oefenen, dat ene uurtje per week met mij is echt te weinig! Gelukkig heeft hij nu een participatiebaan waarin hij veel moet praten, ik denk dat dit hem erg zal helpen.”

Titia geniet van beide contacten: “Ik zie wat de problemen zijn, het geworstel om aan werk te komen en daar tegenover de vaste wil om dat voor elkaar te krijgen. Hij heeft flinke stappen terug moeten doen vergeleken met zijn werk in Syrië, maar hij doet dat. En wat het vinden van werk betreft zouden ze misschien beter naar het westen van het land kunnen verhuizen. Maar hun kinderen zijn hier op hun plek en daarom willen ze graag in Groningen blijven.”

In haar tien jaar als taalmaatje heeft Titia al veel mensen kunnen helpen. “Soms loopt het gewoon niet en dan is het beter om te stoppen. Andere keren vier je het succes van een behaald examen met koffie en taart en neem je tevreden afscheid. Het kan allemaal. Zo lang je er beide maar plezier aan beleeft, taalmaatje én deelnemer, is het prachtig vrijwilligerswerk.”

29.

“Ik ben ooit begonnen als kinderverpleegkundige, hier heb ik altijd veel voldoening uit gehaald. Door de jaren heen ben ik echter veel veranderd van baan. Na mijn werk als kinderverpleegkundige onder andere op de neonatologie, heb ik een opleiding onderwijskunde gedaan. Daarna ben ik aan de slag gegaan in het gezondheidszorg-onderwijs. In die functie deed ik veel voor de ouderenzorg en hier ben ik vervolgens door geïnspireerd geraakt. Ik deed een opleiding sociale gerontologie en hierna ben ik gaan werken bij een adviesbureau voor de ouderenzorg. Na mijn pensioenleeftijd heb ik nog doorgewerkt. Op een gegeven moment merkte ik dat te ver van mijn werk af kwam te staan en ben ik met pensioen gegaan. Ik heb me altijd voorgenomen om na mijn pensioen wel bezig te blijven en wilde dan ook graag vrijwilligerswerk doen. Je moet niet alleen maar gaan ontspannen maar ook proberen een bijdrage te blijven leveren door een invulling te geven aan je leven na je pensioen. Via een buurvrouw van mij kwam ik bij de VoorleesExpress terecht.”

Door meertaligheid in de familie raakte Thea gefascineerd door het proces van taalverwerving. Het verwonderde haar hoe makkelijk dat iedere keer weer ging. Dat een kind zomaar een taal kon leren spreken verbaasde haar keer op keer. Het verwerven van een tweede taal, waarmee we bij de VoorleesExpress vaak te maken krijgen, is weer een ander verhaal. Thuis wordt er vaak gesproken in de moedertaal en op school leert een kind pas echt Nederlands te spreken. Zo vertelt Thea over één van haar ervaringen hoe goed de moeder ook meedeed met alle sessies met de kinderen.

“Ik ben als voorlezer eens bij een gezin geweest van Syrische afkomst. De moeder was aan het inburgeren en die deed dus ook altijd mee als ik er was om met de kinderen te lezen. Ze schreef nieuwe woorden mee en was echt heel actief bezig met het leren van de Nederlandse taal. Op deze manier werd ook de ouderbetrokkenheid die we toch proberen te bereiken bij de VoorleesExpress gestimuleerd en uitgebreid.”

Thea is niet alleen voorlezer bij de VoorleesExpress, ze is ook coördinator. Als coördinator begeleid je een groepje voorlezers tijdens hun voorleestraject. Ook daar haalt Thea veel voldoening uit. Zo vertelt ze over de vooruitgang die je als coördinator nog beter ziet dan de voorlezer die iedere week bij het gezin thuiskomt, omdat je in het begin, midden en het einde van het traject een bezoek brengt aan het gezin. Ook geeft ze aan hoe belangrijk ze het vindt dat het gezin ook weet wie zij is en wat zij als coördinator doet.

“Als coördinator heb ik goed zicht op de vooruitgang in de taalontwikkeling van de kinderen. Je komt met grotere tussenpozen bij de gezinnen thuis en merkt dat de kinderen bijvoorbeeld in langere zinnen praten. Ze krijgen meer zelfvertrouwen en durven ook meer te praten. Ik zorg ervoor dat de keren dat ik met de voorlezer mee ga naar het gezin, ik ook echt het hele uur aanwezig ben. Ik wil contact maken met de ouders en de kinderen, zodat ze ook weten wie ik ben, wat ik doe en welke hulp ik kan bieden. Ik vind het belangrijk de kinderen te kennen, als er dan eens iets is waar een voorlezer hulp bij nodig heeft, dat ik dan ook weet over welke kinderen het gaat.”

Ik help Thea even herinneren welke belangrijke rol zij speelt voor haar eigen voorlezers. Zij kunnen altijd bij haar aankloppen als ze vragen hebben of hulp nodig hebben bij een specifieke casus. Juist de kennis die Thea dan heeft over de kinderen in het gezin helpt haar om samen met de voorlezer naar een passende oplossing op zoek te gaan.

“Ik geniet erg van het contact dat ik heb met de voorlezers. Coachen en motiveren van de voorlezers geeft mij veel voldoening. Soms komen er wel eens lastige situaties voor en dan is het een uitdaging om samen met de voorlezer op zoek te gaan naar de meest passende oplossing. Als ik dan daarna in hun evaluaties teruglees hoe het traject daarna verlopen is, geef ik vooral veel complimenten. Het is heel fijn om te zien dat de oplossing die we dan samen bedacht hebben werkt, en dat geeft ook de voorlezer weer een dosis motivatie! Ik wijs na ieder bezoek de voorlezer en het gezin ook weer op de vooruitgang die het kind of de kinderen geboekt hebben. Als voorlezer en ouders is het lastig om deze vooruitgang te zien, maar doordat ik een aantal keer met langere tussenpozen langskom heb ik beter zicht op de stappen die het kind maakt.”

Als ik vraag of Thea liever coördinator of voorlezer is, blijkt dat wel een heel lastige keuze te zijn.

“Ik vind het geweldig om coördinator te zijn en de vooruitgang van de kinderen goed te kunnen monitoren. Maar de ervaring van het voorlezen en de band die je opbouwt met het gezin zou ik toch echt niet willen en kunnen missen.”

30.

“Farah en ik zijn samen door een heel mooi proces gegaan. In het begin durfde ze me nauwelijks aan te kijken. Zie waar we in een jaar tijd zijn gekomen! Haar hele houding is veranderd. Dat doet me goed. We hebben dan ook hard gewerkt, iedere week ben ik zo’n twee uur bij haar. We praten veel – over van alles – en oefenen de woordenschat. En die moet ze dan van mij ook weer met haar man oefenen, want je leert de taal het beste door er veel mee bezig te zijn.

Toen ik taalmaatje werd, wilde ik graag leren over verschillende culturen en iets betekenen voor anderen. Maar Farah heeft mij vooral veel gegeven. Haar dankbaarheid en gastvrijheid. Nog steeds loopt ze helemaal mee het trappenhuis in om me uit te zwaaien. Ik vind het mooi dat ze, ondanks haar moeilijke tijd in Iran en ook hier, met zoveel liefde naar andere mensen kijkt. Voor haar is iedereen gelijk.”

B. Nieuwkomers ervaringsverhalen

31

“De Nederlandse taal leren doe je met vallen en opstaan”

Anwar Manlasadoon (29) is sinds 2015 in Nederland. De taal was voor Anwar een behoorlijke uitdaging. Het hielp hem om op openbare plekken te gaan zitten waar Nederlands werd gesproken én om te oefenen met een taalcoach. Inmiddels werkt hij één dag in de week als filiaalleider bij de Aldi en is hij columnist voor dagblad De Gelderlander. “Het maakt me blij dat mijn boodschap wordt gelezen!”

“Ik wil mensen verbinden, mijn verhaal vertellen. Daarom heb ik mijn uitgaansavondje met vrienden gisteravond vroeg beëindigd zodat ik vanochtend naar een congres over duurzaamheid voor nieuwkomers kon. Dat soort dingen vind ik belangrijk. Mijn ouders en broer wonen nog in Aleppo, Syrië. Ik ben afgestudeerd jurist, maar mijn diploma’s bleken in Nederland niet veel waard en daarom volg ik de opleiding Industrieel Ontwerp. Nederland heeft technici nodig, volgens de overheid. Ik zit nu in mijn 3e studiejaar. Dankzij mijn baan bij de Aldi kan ik mijn studieschuld beperken.”

Huilen van frustratie

“De Nederlandse taal was voor mij een uitdaging. Na Ter Apel was De Koepel in Arnhem mijn tweede AZC. Ik zat als advocaat in een voormalige gevangenis, dat was grappig. Op eigen initiatief ben ik begonnen om de vrijwilligers daar te helpen met opruimen en ik heb het boek ‘Leer Nederlands snel’ in het Arabisch gekocht. De vrijwilligers van De Koepel raadden mij aan om naar Rozet – een cultureel centrum in Arnhem – te gaan om rustig te studeren en ze gaven mij pen en papier. Ik bleef hele dagen in Rozet, ook al was ik moe of verdrietig. Dan hoorde ik constant Nederlands om mij heen. Ik begreep er niets van en zat ook vaak te huilen van frustratie. Maar gelukkig vond ik een taalcoach om tweemaal per week de taal mee te oefenen. Ook stapte ik meer en meer zelf op Nederlandse mensen af en herhaalde de zinnen en woorden die ik hoorde eindeloos.”

Student en docent

“Op zeker moment kwam de gemeente Arnhem met het aanbod om vijftien hoogopgeleide nieuwkomers Nederlandse les te geven. Ik was toen net geen beginner meer in de taal. De constructie van deze lessen was interessant. In de ochtend was ik student en in de middag docent. In de middag moest ik namelijk aan vijf anderen de Nederlandse taal uitleggen. Ik moest ‘s ochtends dus heel goed opletten en veel vragen stellen om alles ‘s middags goed over te kunnen brengen.

Columns over cultuurverschillen

De Gelderse media waren ook geïnteresseerd in dit project en zo maakte ik kennis met De Gelderlander. De hoofdredacteur vroeg mij om eenmaal per week een column te schrijven. Ondertussen schrijf ik mijn columns zelf in het Nederlands. Ze gaan altijd over cultuurverschillen en hebben altijd een grappige draai. Ik wil mensen door mijn columns met elkaar verbinden. Soms vragen mensen op straat: ‘Ben jij Anwar, die van De Gelderlander?’ En als ze dan zeggen: ‘Ik lees je columns altijd met plezier’, maakt mij dat zó gelukkig. Dat mijn boodschap gelezen wordt! Het is een klein maar krachtig middel en ik doe iets nuttigs!”

Taal geneest

“De Nederlandse taal leren doe je met vallen en opstaan. Maar pak je eigen roer vast. Je kunt blijven denken: ‘Waarom zit ik nu alleen in Nederland, waarom is mijn familie door de oorlog verscheurd, ik voel me verdrietig en eenzaam’, maar dat helpt je allemaal niet verder. Zorg dat je de taal leert. Zo krijg je contacten, word je actief en heb je minder pijn.”

Taaltips

“Ik vind dat de Nederlandse overheid strakker mag zijn als het gaat om het leren van de taal. Mijn idee is dat elke nieuwkomer verplicht drie dagen in de week naar school gaat om Nederlands te leren en twee dagen per week vrijwilligerswerk doet. Het is namelijk zó belangrijk om de taal in de praktijk te oefenen. Een online cursus helpt je niet. Je blijft dan te veel binnen, wat vooral voor vrouwen nadelig kan zijn. Vrijwilligerswerk kun je doen in je eigen omgeving zoals op de school van je kinderen, of daar waar je je prettig voelt, bijvoorbeeld in de sportschool. Er is altijd wel een klusje en je moet er altijd de taal voor gebruiken. Maak gerust fouten en vraag aan een Nederlander hoe je woorden correct uitsprekt. Zeg woorden en zinnen die je hoort minstens vijf keer na. En lees alles wat los en vast zit. Je krijgt zo een goed beeld van een woord. De s-klank schrijf je soms bijvoorbeeld als een ‘z’, zoals bij ‘huizen’. En er zijn slimme trucjes. Als ik niet weet of een woord ‘het’ of ‘de’ is, maak ik er een klein woordje van. Dan is het altijd ‘het’.”

Toekomst

“Ik kan niet meer terug naar Syrië; ze zien me daar als deserteur. Ik denk dus dat mijn toekomst in Nederland ligt. Daarom ben ik op zoek naar een project om na mijn afstuderen mensen te helpen, ze

met elkaar te verbinden en ze in actie te krijgen. Ik wil hier in Nederland als volwaardig mens leven en ik voel me gelukkig steeds meer thuis. Nederland heeft mij een plaats gegeven, maar daar heb ik zelf ook veel aan gedaan. Ik heb ervaring met het leren van een nieuwe taal en het integreren in de samenleving. En ik zal me altijd verantwoordelijk voelen voor het beeld van mijn landgenoten hier.”

32.

“Als je stil blijft, kun je niets delen”

Beza vluchtte in 2014 uit Ethiopië en vond in Nederland veiligheid. De Nederlandse taal vindt ze moeilijk. Maar voor het harde werk om de taal eigen te maken, krijgt Beza ook wat terug: kans op een baan in de zorg of horeca.

“Toen ik net in Nederland was, werkte ik in Amsterdam bij ESAT, een Ethiopische televisiezender. Inmiddels ben ik weg bij ESAT en woon ik in Den Haag. De Nederlandse taal is nu veel belangrijker voor me dan toen. En daar werk ik dan ook hard voor. Ik ga twee keer per week naar Nederlandse les bij het Mondriaan College en twee keer per week oefen ik met de taal bij taalcoachorganisatie Taal aan Zee. De taalvrijwilligers daar nemen hun werk heel serieus en dat vind ik fantastisch. Laatst kwam zelfs Minister Koolmees op bezoek bij Taal aan Zee. Dat is geweldig. Een minister!”

Nederlandse kinderfilms

“Ik ben al geslaagd voor de onderdelen ‘Luisteren’ en ‘Lezen’ van het Inburgeringsexamen. Ik vind de Nederlandse taal moeilijk, maar niet onmogelijk. ‘De’ en ‘het’ blijven lastig. En ook de uitspraak van de ‘g’. Maar ik probeer op allerlei manieren te oefenen. Zo kijk ik Nederlandse kinderfilms met Nederlandse ondertiteling. Goed oefenen in de praktijk blijft een uitdaging. Ik ken nog niet zoveel Nederlanders. Maar ik dwing mezelf om Nederlands te praten. Bijvoorbeeld in winkels. En dat gaat steeds beter.”

Een land begrijpen

“Spreken is de brug. Als je stil blijft, kun je niets delen. Spreek je de taal niet, dan begrijp je het land ook niet. Met taalcoaching oefen ik niet alleen Nederlands, maar leer ik ook wat bij de Nederlandse cultuur hoort. Ik kom uit een hele hechte sociale cultuur. De Nederlandse is anders. Maar er is hier zoveel meer vrijheid en respect. En ik weet nu ook waarom alles oranje is op 27 april.”

Werken

“Ik moet hard werken voor de Nederlandse taal, maar het levert me ook wat op. Ik voel me hier zo goed en zo veilig. Ik zou graag aan het werk gaan in de zorg of de horeca. Maar dan moet mijn Nederlands wel beter zijn. Ik ben nog maar net voorbij het beginniveau.”

33.

“Zonder taal voelt het alsof je blind bent”

Toen Jamal uit Afghanistan vluchtte voor de Taliban, wist hij niet wat zijn bestemming was. Zijn enige doel was veilig zijn. Pas toen hij in Nederland aankwam, begreep hij wat hij allemaal kwijt was: niet alleen zijn spullen maar ook zijn dromen.

“Ik kom uit een grote familie maar voelde me ineens alleen op de wereld. Elf jaar lang woonde ik in een Asielzoekerscentrum. Die jaren zijn weggegooid; ik kon niks in het AZC, niet eens de taal leren. Er brak een moeilijke tijd aan. Je zit met veel mensen bovenop elkaar, iedereen is agressief en gefrustreerd. Het was er niet veilig en als er iets gebeurde – iemand stal bijvoorbeeld iets – werd je soms aangewezen als schuldige terwijl je niks had gedaan. Er heerste continu wantrouwen.”

Gesprekjes oefenen

“Een van mijn grootste problemen was de taal. In Afghanistan had ik niet leren lezen of schrijven. Ik en mijn oudere zus moesten vanaf onze tienerjaren werken, zodat mijn jongere broertjes en zusjes naar school konden. In Nederland, in het AZC, kon je in die tijd nog geen taalcoaching of Nederlandse les krijgen. Later volgde ik een inburgeringscursus maar de docent gaf les aan twee klassen tegelijk en er was geen tijd om vragen te stellen. Gelukkig kon ik taalcoaching volgen bij bibliotheek Oog in Al in Utrecht. In het groepje van taalcoach Wim oefenden we gesprekjes en leerde ik nieuwe woorden.”

Samen verjaardagen vieren

“Intussen had ik ook op sociaal vlak mijn draai in Nederland wat beter gevonden. In Doorn zat een bejaardentehuis en de bewoners werden geregeld in rolstoelen naar een hertenkampje gebracht. Daar ging ik met ze praten. Tijdens een open dag in het Asielzoekerscentrum maakte ik bovendien kennis met het Nederlandse gezin van Monique en Nick. Nick nodigde mij uit op een verjaardag van een van zijn dochters en zij kwamen vervolgens ook op mijn verjaardag. Als ze de kinderen naar school hadden gebracht, gingen we samen boodschappen doen. Monique ging met mij mee naar de IND en hielp me met alle papieren die ik moest invullen. Ik ging vrijwilligerswerk doen bij een AZC in Almere en werkte met jongeren op de Vrije School in Zeist.”

Meedoen

“Toen ik Monique en Nick en hun kinderen leerde kennen had ik het gevoel dat ik een beetje ‘meedeed’. Ook mijn taalcoach Wim was belangrijk voor mij. Taal is als de sleutel van een

huis, pas als je de taal spreekt kun je naar binnen en wordt je wereld groter. Taal is essentieel om met andere mensen te communiceren en elkaar te begrijpen. Spreek je de taal niet, dan heb je het gevoel dat je blind bent. Ik ben heel blij dat ik door taalcoaching de kans kreeg om mee te doen. En dat werd wel héél mooi voelbaar toen ik tijdens het jubileumfeest van Het Begint met Taal naast Koningin Máxima zat en een praatje met haar kon maken!”

34.

Voor mij betekent Taal aan Zee een geweldige kans om beter Nederlands te leren. Bovendien brengt het mij vriendschap en vrolijkheid.

35.

Als iemand mij vraagt of Taal aan Zee goed is om de taal te leren, zeg ik: beslist! Want ik heb er veel geleerd!

36.

Taal aan Zee is voor mij een familie met aardige leden om andere mensen en ook elkaar te helpen.

37.

Ik woon in Nederland en daarom is Nederlands praten belangrijk voor mij. Mijn zoon spreekt heel goed Nederlands. Ik wil thuis met hem ook de taal spreken.

38.

Ik vind het fijn bij Taal aan Zee. Ik krijg waardering. Iedereen kan hier Nederlands leren.

39.

“Toen in naar Nederland kwam, ging ik werken een bejaardentehuis. De dames daar hebben me goed geholpen met het leren Nederlands te spreken, maar konden me niet helpen met lezen en schrijven. Mijn dochter hielp mij vaak door brieven voor te lezen en dingen voor me te regelen. Het deed veel pijn dat ik het zelf niet kon.”

“Mijn dochter vond dat ik het zelf moest gaan leren. Wat zou ik doen als zij me niet meer kon helpen? Toen ben ik terug naar school gegaan.

De eerste paar keer kwam ik terecht in een klas waar ik niet goed kon meekomen. Ik voelde me rot en ben steeds na een of twee maanden gestopt. Nu zit ik bij het roc in een klas met mensen die op hetzelfde niveau zitten. Dat is erg fijn. Ik ga stap voor stap vooruit.

Ik kan nu gemakkelijker met het openbaar vervoer reizen, zonder per ongeluk in de verkeerde

bus of tram te stappen. Ik kan de borden lezen! Ook kan ik de prijskaartjes in de winkel lezen en delen van de krant. Ik ga door met leren tot ik de Story kan lezen!”

40.

“Op de taalschool heb ik alleen maar geleerd hoe ik iets moet opschrijven en lezen, maar hier leer ik echt hoe ik moet communiceren in het Nederlands!”

41.

“Als je de taal niet spreekt, voel je je verloren.”

Farah vluchtte uit Iran naar Nederland. Samen met haar taalmaatje Emily werkt ze aan haar Nederlands.

Vijf jaar geleden kwam Farah met haar man en twee zoons hier wonen. Het gezin was gevlucht uit een Iran. Want in haar geboorteland voelde Farah zich nadat ze christen was geworden niet meer veilig.

“In Nederland vond ik de vrijheid waar ik mijn hele leven al naar op zoek ben. Maar als je de taal niet spreekt, voel je je alsnog verloren. Ik miste zelfvertrouwen. En die heb ik, dankzij de lessen van mijn taalmaatje Emily hervonden. Een groot geluk. Vijf jaar geleden vertrok ik samen met mijn gezin uit Iran omdat ik niet mezelf kon zijn. Ik ben bekeerd tot het christendom. Ik vind mijn hele leven al dat geloof niet iets is dat je iemand mag opdringen. Ik wil vrij zijn.

Nu probeer ik hier samen met mijn man en zoons een goed leven op te bouwen. Emily helpt me daarbij. Niet alleen door me met de taal te helpen, maar ook door veel over de cultuur te praten. Nu kan ik gewoon een praatje maken met mensen op straat. Hoewel ik nog steeds geen werk heb, kijk ik door Emily weer vooruit.”

42.

Ahmad vluchtte uit Syrië naar Nederland. Vrijwilliger Wim hielp hem de weg te vinden in de Nederlandse regelgeving.

Voor accountant en fanatiek amateur-tafeltennisser Ahmad is het contact met Humanitas Maatschappelijke Begeleiding heel belangrijk geweest. "Mijn vrijwillige coach heeft me de weg gewezen naar de huisarts, de IND, de belastingdienst. Nu doe ik het zelf.

In Syrië gaat alles anders dan in Nederland. Het openbaar vervoer is anders en je mag bijvoorbeeld niet rechtstreeks naar het ziekenhuis, maar moet doorverwezen worden door een huisarts. Toen ik hier kwam, begreep ik niets van het systeem. Wim was een van de vrijwilligers die me op weg heeft geholpen. Eerst zagen we elkaar een keer per week, daarna steeds minder vaak.

Ik kon zijn steun goed gebruiken in mijn contact met de gemeente. Daar moest ik het paspoort regelen voor mijn vrouw, die later naar Nederland is gekomen met de kinderen. Zij is Palestijns en dus stateeloos, maar het lukte maar niet om dat in haar paspoort te krijgen. Het was fijn dat Wim dingen hielp uitzoeken.

Wim regelde ook dat ik een laptop kon aanschaffen. Die is voor mijn Nederlandse les heel belangrijk. We gingen overal naartoe, op de fiets. En hij hielp me om mijn cv te maken, want een baan of vrijwilligerswerk zoeken is nu het belangrijkste. Nu ik de Nederlandse regels een beetje begrijp, doe ik alles zelf. Met dank aan Wim. Hij is een heel lief mens, hij doet echt zijn best voor je.”

43.

“De tijd van handjes en voetjes is voorbij”

Statushouders die willen inburgeren komen de taal leren op de school voor volwassenenonderwijs (ROC Amsterdam) in Amsterdam Noord. Mohamed (57) is hier al 4,5 jaar taalcoach. Hij komt in actie als de docent ziet dat er voor de leerling uitdagingen zijn bij het aanleren van de taal.

Vijf jaar geleden leerde Mohamed, afkomstig uit Marokko, zelf Nederlands op deze school. Het ging hem makkelijk af, omdat hij al langere tijd in Nederland woont. Dat viel natuurlijk op en toen de cursus was afgelopen vroeg de docent of Mohamed het leuk zou vinden om andere nieuwkomers te komen helpen met de taal. “Ik vond het fijn om te helpen en daarvoor gevraagd te worden. Vandaag ben ik bijvoorbeeld drie dagdelen bezig en help ik zes mensen een stukje verder. Wat ik doe is met hen praten, simpele boeken in spreektaal lezen, audio-oefeningen op internet luisteren en dan nazeggen, luisteren en lezen. Op dit moment help ik vooral mensen uit Eritrea en Syrië.”

Geen mens aan het loket

“De lessen zijn heel belangrijk. Je moet in Nederland de taal beheersen, anders heb je een probleem. Vroeger was het anders. Een beetje was voldoende, met handjes en voetjes. Toen zaten er mensen aan een loket om je te helpen, maar die tijd is voorbij. Voor simpele dingen als koffie halen hier op de gang of een treinkaartje kopen moet je Nederlands lezen en begrijpen. Er zijn geen mensen om te helpen, alles is geautomatiseerd.”

Iedere dag iets leuks

Mohamed heeft zelf alleen de basisschool gevolgd in Marokko. Hij woont al lang in Nederland, is een fanatiek golfer en voelt zich verantwoordelijk om iets te doen voor zijn medemens, om zijn steentje bij te dragen. “Ik leer hier met mensen omgaan, leer over verschillende culturen, verschillende meningen, ik hoor aparte verhalen. Iedere dag is er wel iets leuks of nieuws dat ik meemaak. En ik laat niemand

zonder iets te leren naar huis gaan. Soms ga ik bijvoorbeeld ook mee met een nieuwkomer naar een arts. ‘Wat spreken jullie dan?’ vroeg een arts laat. ‘Een wereldtaal!’

Dit is niet het eerste vrijwilligerswerk van Mohamed. “Ik heb via Cordaan activiteiten met oudere mensen begeleid. Bijvoorbeeld dansen met mensen in een rolstoel. Daar draaide het vooral om plezier. En bij zorginstelling Amsta heb ik maaltijden bezorgd. De mensen zaten daar vaak echt te wachten tot ik langskwam. Dat is mooi, die mensen zijn zo blij. Nu als taalcoach werk ik meer met jonge mensen. Ook heel leuk. En bovendien: door de taal verbeter ik ook mijn eigen Nederlands nog steeds. Een win-win!”

44.

Een jongeman die met zijn positieve instelling en vlotte babbel altijd mensen bij elkaar brengt. Ghedam (27) is één van de coördinatoren van het Nederlands Taalcafé. Daarnaast is hij op dit moment druk bezig achter de schermen bij Welkom in Utrecht om evenementen met en over de Eritrese gemeenschap op te zetten. Dit alles doet Ghedam uit dank voor alle hulp die hij gehad heeft toen hij hier net aankwam. ‘Ik vind het belangrijk om iets terug te geven aan de gemeenschap en een positieve bijdrage achter te laten’.

Ik hoorde over De Voorkamer ongeveer anderhalf jaar geleden, toen ik in het AZC zat hier in Utrecht. Ik was meteen enthousiast en ik ben diezelfde dag nog langs geweest, tijdens Straffe Koffie. Ik heb zelfs nog leren sjoelen diezelfde avond en voor ik het wist was ik met allerlei projecten aan het meehelpen. Het leren van de Nederlandse taal ging mij best goed af. Toen ik nog in Eritrea woonde studeerde ik maritieme voedseltechnologie. Daardoor ben ik al gewend om veel te moeten lezen en ging het leren van een nieuwe taal mij ook makkelijk af. Veel mensen uit Eritrea die in Nederland komen wonen hebben helaas wat meer moeite met de taal. Bij het Nederlands Taalcafé probeer ik hen daarom te helpen waar het kan. Het is daarbij handig dat ik niet alleen het Nederlands goed begrijp, maar dat ik ook vloeiend Tigrinya spreek. Zo kan ik bijvoorbeeld de Eritrese studenten helpen met het leren van grammatica, wat vaak makkelijker gaat omdat ik het dan in hun eigen taal kan uitleggen.

Van Ghedam, onze nieuwsgierige reporter ter plaatse

Een woord dat mij echt perfect beschrijft is ‘nieuwsgierig’. Ik wil altijd meer weten en stel veel vragen. Door actief te zijn tijdens verschillende activiteiten bij De Voorkamer kan ik mijn nieuwsgierigheid een beetje kwijt. Soms kom ik bijvoorbeeld naar activiteiten waar ik op het begin geen enkel verstand van heb. Voor ik het weet zit ik dan met een groep mensen aan tafel, die allemaal prachtige ideeën hebben. Door veel vragen te stellen leer ik van iedereen een beetje. Een vriendin van mij zij laatst nog dat ik zo vaak vragen stel, dat ik eigenlijk journalist zou moeten worden!

Ook vind ik het nu erg belangrijk om veel meer te lezen over geschiedenis. Bijvoorbeeld over de geschiedenis van andere landen zoals Syrië, België of Nederland. Ik lees nu een boek dat over migranten in Nederland gaat. Hoe is migratie in Nederland begonnen bijvoorbeeld? Daardoor leer ik

wat meer over met wie ik woon en hoe andere mensen over migratie denken. Zo begrijp ik de samenleving wat beter. Pas als ik er wat meer over weet heb ik het gevoel dat ik er ook echt over kan oordelen. Ik wil dat ook meenemen als ik in de toekomst hopelijk begin aan een studie culturele antropologie.

De hele nacht dansen bij Yallah! Yallah!

Als ik vrije tijd heb hou ik er echt van om uit gaan in Utrecht. Meestal ga ik dan met mijn broer of met wat Nederlandse vrienden de stad in, om te relaxen in een café. We gaan dan meestal naar een cafétje op het Neude, of dansen bij Tivoli of bij EKKO. Ik vind het leukste om elke avond veel nieuwe mensen te ontmoeten, daar krijg ik echt heel veel energie van.

Toen ik nog in Eritrea woonde was ik niet zo'n heel goede student. Ik hield toen vooral erg veel van gezelligheid en ging in de weekenden daarom vaak ook de stad in om met vrienden wat te drinken. Echt heel hard studeren kwam er toen dus niet van. Gelukkig woonde ik dicht bij een hele gezellig stad die Massawa heet, waar je leuke cafétjes had. Daar waren ook veel feestjes en dat is toen een belangrijk deel van mijn studententijd geweest.

Het beste feestje in Utrecht vind ik toch wel Yallah! Yallah!. Dat is het feest in EKKO dat in samenwerking met De Voorkamer wordt georganiseerd. Dit voelt elke keer een beetje alsof het een soort familie-avond is. Iedere keer kom je er weer bekende gezichten tegen of leer je leuke nieuwe mensen kennen. Er wordt constant gelachen en de muziek is zo vrij dat iedereen de hele nacht aan het dansen is.

Niet alleen leren, maar ook de gemeenschap leren kennen

Ook vind ik het ontzettend belangrijk om zoveel als mogelijk behulpzaam te kunnen zijn. Dat ben ik niet alleen maar tijdens het Taalcafé, maar ook buiten De Voorkamer. Zo heb ik vandaag nog een afspraak met iemand zonder verblijfsvergunning, die ik help in de bibliotheek met Nederlands leren. Voor mij is taal heel erg belangrijk. Toen ik net in Nederland was hebben onder andere de Taalcafé's in De Voorkamer en dat van Welnu mij erg veel geholpen om snel mijn Nederlands te verbeteren. Verder waren er ook nog verschillende taalcoaches die gelijk voor mij klaarstonden om te helpen. Daarom vind ik het ook belangrijk om nu wat terug te kunnen geven aan anderen, zodat zij minstens zoveel hulp kunnen krijgen als ik toen kreeg. Dat doe ik met alle liefde en daar krijg ik ook altijd veel energie en een goed gevoel van.

Toen ik net in Nederland was concentreerde ik mij maar op één ding: zo snel mogelijk de taal leren. Het enige waar ik mee bezig was waren de nuttige dingen, ik wilde zo snel mogelijk alles weten over de taal. In Eritrea was ik ook gewend dat leren alleen maar een uitdaging moest zijn. Dat verwachtte ik toen ook bij het Nederlands Taalcafé, gewoon nog meer school eigenlijk maar dan in de avond. Maar in Nederland werkt dat niet zo heb ik geleerd, de manier waarop je leert is hier echt anders. Ik kan veel dingen leren door spelletjes spelen, of door gewoon te praten met mensen, op een makkelijke en

gezellige manier. Leren is daarom voor mij niet alleen maar naar school gaan, maar ook de gemeenschap leren kennen. Dat komt voor mij allemaal perfect samen in het helpen bij De Voorkamer.

45.

‘Met een lach naar mijn vrijwilligerswerk’

Zaynab Qabel (24 jaar) is van Syrische afkomst en kwam in 2016 naar Nederland. Ze beheerst de Nederlandse taal erg goed en door haar gedrevenheid en haar vrijwilligerswerk speelt ze een belangrijke rol voor nieuwkomers.

Vrijwilligerswerk doe ik met liefde

Zaynab vertelt: ‘Vrijwilligerswerk was mij niet onbekend. In Syrië was ik getrouwd en had ik geen betaalde baan. Ik werkte als vrijwilliger bij een voedsel- en kledingbank voor kinderen. Het helpen met sorteren van kleding, dat deed ik met liefde. De eerste keer dat ik vrijwilligerswerk mocht doen in Nederland, was ik heel blij. Ik ben graag onder de mensen. Via mijn nicht kwam ik terecht bij De Voorkamer.’

Een ster in de keuken

De Voorkamer geeft nieuwkomers de mogelijkheid om hun vaardigheden en talenten te tonen en samen te werken met lokale professionals. Zaynab verzorgt de catering en kookt voor bijzondere evenementen van de Voorkamer. Zo ook voor het dinerevent ‘Turning Tables’, waarbij een groep deelnemers samen gerechten kookt uit verschillende keukens. Daarna gaan ze samen eten; ontmoeting en gezelligheid staan centraal tijdens zo’n avond.

Zaynab vertelt dat ze het koken heeft geleerd van haar moeder; ze kookten veel samen. Koken voor grote groepen, daar draait Zaynab haar hand niet voor om. Natuurlijk zijn vooral Syrische gerechten haar specialiteit. Volgens De Voorkamer is Zaynab zeer actief en heeft ze magische vingers, waarmee ze elk ingrediënt in een heerlijk Syrisch gerecht omtovert.

Taalvrijwilliger

Zaynab is ook actief als taalvrijwilliger bij De Voorkamer. Ze geeft elke maandagavond Arabische les. Zaynab: ‘Het geeft mij voldoening om iets te kunnen betekenen voor een ander. Onder de mensen zijn en praten over onze verschillende culturen vind ik fijn. Zo leer ik ook iedere dag een beetje meer over de Nederlandse cultuur.’

Nieuwe Utrechtse

Zaynab kwam in contact met Vrijwilligerscentrale Utrecht. In een gesprek met Golein Klein Bramel besprak ze haar studie en dromen. Zaynab: ‘Ik hou ervan om mensen te helpen en met administratie

bezig te zijn. Bij VC Utrecht heb ik hierin een mooie combinatie gevonden. Ik werk mee aan het project Nieuwe Utrechters en doe veel administratieve dingen: ik verzamel en verwerk formulieren en draai wekelijks mee met het spreekuur van VC Utrecht bij het AZC, waarbij ik kan ondersteunen als vertaler. Ik voel me een gewaardeerd lid van het team.’

Passie voor dans

Zaynab is moeder van een zoon van zeven jaar oud. Hij woont bij haar ex-man. Ze gaat twee dagen per week naar school en in haar vrije tijd danst ze graag, vooral traditionele Arabische dansen en zumba. Haar droom is om zumba-dansles te geven aan vrouwen. In Syrië heeft ze hiervoor een cursus gevolgd.

Volg je hart

Zaynab gaat met een lach naar haar vrijwilligerswerk en ontmoet veel verschillende mensen. Aan iedereen die nog op zoek is naar vrijwilligerswerk zegt Zaynab: ‘Het geeft niet dat je uit een andere cultuur komt of een andere taal spreekt: het komt vanzelf als je het graag wilt en veel onder de mensen bent. Blijf niet thuis op de bank zitten, maar zoek iets wat je leuk vindt en volg je hart. Of maak een afspraak met de Vrijwilligerscentrale.’

46.

‘Wil jij met mij kletsen?’

47.

“Bij EchtNederlands voel ik mij echt thuis. De persoonlijke aandacht en begeleiding tijdens mijn cursus heeft mij zelfverzekerd gemaakt.”

48.

“Inburgeren is niet makkelijk als alles nieuw voor je is. Door de goede docenten ben ik nu klaar met mijn inburgeringsexamens. Dat voelt goed.”

49.

Ghiath komt uit Syrië en is sinds november 2015 in Nederland. Voor zijn vertrek uit Syrië had hij al besloten dat hij naar Nederland zou gaan. Hij is blij dat hij hier is en niet in een ander Europees land. Vooral de sfeer en de vrijheid in Nederland spreken hem aan.

Hij klopte bij STEP aan voor conversatielessen, volgde de training voor de Participatieverklaring en werd vrijwilliger. Hij begeleidt cursisten bij het leren werken met de computer. In Syrië heeft hij 25 jaar in de ITC gewerkt als programmeur en docent. Ghiath wil graag zijn kennis delen en zo mensen helpen “het is belangrijk voor deze mensen omdat ze voor de Nederlandse taalcursus de computer

moeten kunnen gebruiken.” Daarnaast werkt Ghiath als vrijwilliger bij de Radboud Universiteit waar hij nu ook een betaalde baan krijgt.

50.

Maja zag de vacature voor taalcoach bij de Vrijwilligerscentrale. “Ik wilde iets doen dat te maken heeft met de maatschappij en de samenleving, voor mezelf en voor anderen.” Zelf heeft ze ook de Nederlandse taal moeten leren en weet ze wat het inhoudt en wat het oplevert als je de taal leert. “Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor.”

Als taalcoach oefent ze met name spreekvaardigheid met haar cursist(en). Als inleiding lezen ze vaak een korte tekst of een artikel samen. Door vragen te stellen komt het gesprek op gang en gaan mensen uit zichzelf vertellen. Ze vindt het heel erg leuk om te doen. “Het is heel verfrissend. Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende ervaring. Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie.”

“Bij STEP heerst een vriendelijke sfeer, iedereen is heel toegankelijk en makkelijk. STEP is breed georiënteerd, ze doen hier veel meer dan enkel taallessen, dat maakt het leren van de taal ook levendiger.”

51.

Nasrin is in 2004 als vrijwilliger gestart bij Intercity (de voorloper van STEP). Nu geeft ze al 13 jaar met veel plezier Nederlandse taallessen aan de lagere niveaugroepen van STEP. Oorspronkelijk komt Nasrin uit Afghanistan, daar heeft ze haar rechtenstudie wegens omstandigheden niet kunnen doorzetten. Omdat ze weinig toekomst zag voor zichzelf en haar gezin is ze gevlucht met haar man en 5 kinderen. In Nederland is haar zesde kind geboren. Om haar toekomst in Nederland op te bouwen heeft ze eerst de Nederlandse taal geleerd. Nu geeft ze die kennis door aan anderen.

“Het mooiste aan lesgeven vind ik de herkenning van het leerproces van mijn cursisten waar ik mij mee kan identificeren.”

52.

Mustafa is 44 jaar en komt uit Turkije. Hij volgde eerst taallessen bij STEP in Dukenburg. Omdat hij slecht ter been is, is hij blij met de komst van STEP naar Hatert: “Dit is echt veel beter, ik woon hier vlakbij.” Naast taallessen heeft Mustafa ook een taalcoach. De taalcoach heeft hem geholpen aan een vrijwilligersbaantje wat hij met veel plezier heeft gedaan. Hij vervoerde bejaarde mensen naar en van hun activiteit in wijkcentrum Hatert. Zijn gezicht fleurt helemaal op als hij erover vertelt: “Het was echt leuk, leuker dan school, zegt hij terwijl hij ondeugend kijkt. Het was leuk om deze mensen blij te maken. En om met ze te praten. Het is goed om mensen te helpen.”

Doordat hij vroeger veel werkte heeft hij weinig tijd gehad voor sociale contacten of school. Nu is hij blij dat hij naar school kan want “alleen thuis zitten is niet goed”, zegt hij.

53.

Hadil komt uit Syrië en is een klein jaartje in Nederland. Ze is leergierig en kan goed studeren, maar ze is onzeker. Tijdens de les doet ze heel goed haar best, het liefst ook met extra oefeningen. Ze komt naar STEP om nieuwe woorden te leren en om contact met mensen te maken. “Omdat ik hier nieuw ben, ken ik nog niemand om Nederlands mee te oefenen.”

Voor Hadil is het heel fijn dat ze naast de taallessen ook een taalcoach heeft waar ze de Nederlandse taal mee kan oefenen. Hadil is enthousiast over haar trajectbegeleidster, “ze (haar trajectbegeleider) is heel aardig en als er een probleem is, dan helpt ze mij. Ze heeft ook gezorgd dat ik in een goede groep terecht ben gekomen.” Hadil is blij met haar pasje van de bibliotheek, omdat ze het leuk vindt om te lezen en zo meer over geschiedenis en actualiteiten te weten te komen. “Ik wil meer weten over de wereld. Over 5 jaar hoop ik ABN te spreken en dat ik tandheelkunde aan de universiteit studeer.”

54.

Jiaying Li kwam 4 jaar geleden naar Nederland en heeft sinds kort werk in Arnhem. Ze is zeer tevreden over STEP en zegt: “STEP is de reden dat ik nu een goede baan kan vinden”.

Ze wilde graag Nederlands leren en heeft voor STEP gekozen omdat de lessen bij STEP goed te combineren zijn met haar werk en studie. Ze heeft nooit spijt gehad, sterker nog, ze wil niet weg bij STEP. “Het voelt als mijn familie”. In de jaren dat ze bij STEP is heeft ze de Nederlandse taal geleerd en vrienden gemaakt.

“Taalcoaching is echt een goed idee!” roept ze uit. “Het is een leuke manier om mijn spreken te verbeteren”. Met mijn taalcoach heb ik veel Nederlands geoefend en nu bespreken we heel veel thema’s, zodat ik ook in de pauze met mijn collega’s een praatje kan maken”.

55.

Safia vindt het moeilijk in een gesprek iets terug te zeggen, maar een dictee schrijven vindt ze leuk en makkelijk. Safia is een vrolijke, enthousiaste vrouw van 24 jaar. Ze komt uit Somalië en ze is vier jaar in Nederland. Ze heeft nu een half jaar Nederlandse taallessen bij STEP, daarnaast is ze als vrijwilliger gastvrouw bij STEP. Ze gaat ook regelmatig naar de computerles om haar Nederlands te oefenen. Safia studeert voor haar inburgeringsexamen, dat ze vorig jaar helaas niet haalde. De docent bij STEP is aardig en herhaalt veel. Safia oefent veel Nederlands op de computer, thuis en tijdens het vrijwilligerswerk. Haar taalcoach helpt haar met Nederlands spreken en huiswerk maken. Voor Safia is het belangrijk om de Nederlandse taal te leren zodat ze met mensen in Nederland kan praten, dat ze naar een opleiding kan en werk kan vinden. Ze wil graag werken in de ouderenzorg.

56.

Hasna (52 jaar) uit Syrië: “Als ik in Nederland wil leven moet ik de taal goed leren en kunnen fietsen. En ik wil een goede baan, dat kan niet zonder een hoog niveau van taal.”

Hasna is een energieke, zelfstandige vrouw. Ze is nu vier jaar in Nederland. In die tijd heeft ze veel geleerd. Om de taal te leren doet ze ook vrijwilligerswerk bij een bejaardentehuis en een buurthuis. Hasna wil graag gaan werken. Ze hoopt iets te kunnen met haar passie voor mode of haar liefde voor dieren.

Ze heeft bij STEP ook leren fietsen en met haar taalcoach fietst ze om de weg beter te kunnen vinden in Nijmegen. Ze is blij met de begeleiding van STEP. Docenten dagen haar uit om steeds een hoger niveau te halen en de trajectbegeleiders en haar taalcoach hebben haar goed geholpen bij het vinden van vrijwilligerswerk.

57.

“Mijn docenten zijn echt allemaal prima. Hun geven alles van de hart dat is heel belangrijk.”

58.

“Ik heb zelf een afspraak met de dokter gemaakt. Vroeger durfde ik dat niet.”

59.

“Ik krijg nu juist heel veel complimenten over mijn Nederlands”

Hoda uit Iran was goed voorbereid toen ze in Nederland aan haar HBO-opleiding Chemie begon – ze had haar inburgeringscursus en ook de nodige NT2 examens al gehaald. Maar tijdens haar studie merkte ze dat ze twee tot drie keer zoveel tijd moest besteden aan het schrijven van een verslag in vergelijking met haar medestudenten. En ze schrok heel erg toen ze tijdens het tweede jaar van een docent te horen kreeg dat ze een andere richting moest kiezen omdat haar verslagen nog altijd te veel taalfouten bevatten. Nederlands bleek dus nog moeilijker te kunnen zijn dan wat Hoda al geleerd had! En ja, voor een HBO- of universitaire opleiding is vaak een nog iets hoger taalniveau nodig.

Maatwerk voor studenten

Hoda zei tegen haar docent dat ze al allerlei cursussen Nederlands gevolgd had en dat ze dacht dat ze meer zou hebben aan individuele begeleiding door iemand die vooral haar studieverlagen bekijkt en haar dan les geeft op basis van de fouten die ze in die verslagen nog maakt. Ze kreeg toen het advies om bij de organisatie Taalmeesterschap een vrijwilliger te gaan zoeken.

Taalmeesterschap heeft Hoda daarna gekoppeld aan taalcoach Henk, een gepensioneerd docent scheikunde. Hoda: “Dat is nu ruim twee jaar geleden en ik ben inmiddels bijna klaar met mijn opleiding en krijg nu juist heel veel complimenten over mijn Nederlands. Ook de presentatie die ik laatst heb gegeven over mijn stageonderzoek werd supergoed gevonden.”

Vaktaal

Henk: “In het begin hebben we vooral heel veel aandacht gegeven aan de zinsbouw en de woordvolgorde in Hoda’s studieverlagen en daarnaast ook wel aan haar uitspraak van het Nederlands.” Hoda: “En natuurlijk ook aan de- en het-woorden. Met een hele lijst van woorden die voor mijn vak belangrijk zijn, zodat ik met de pipet en het molecuul en de reageerbuis en het atoom enzovoort geen fouten meer zou maken. En al die verschillende voorzetsels bij dezelfde werkwoorden vind ik moeilijk! Wat het verschil maakt tussen een maatkolf vullen of bijvullen en wat dan weer het verschil is met iets invullen...” Henk: “Daarnaast was het natuurlijk plezierig dat we ook inhoudelijk over chemische onderwerpen konden praten, handig voor Hoda maar ook heel leuk voor mij!”

Visitekaartje

Hoda vertelt dat ze erg blij is met de wekelijkse begeleiding die ze van Henk heeft gekregen en nog steeds krijgt. “Mijn medestudenten wilden vroeger best wel eens een verslag voor me nakijken op taalgebruik, maar zoiets kun je natuurlijk niet steeds weer opnieuw aan hen vragen. En op die manier leerde ik zelf ook niet genoeg om mijn Nederlands te verbeteren.” Henk vult aan: “En zo’n verslag is natuurlijk wel je visitekaartje, het gaat er niet alleen om dat mensen snappen wat je bedoelt, in je vak moeten je werkverslagen er echt verzorgd en goed uitzien.”

60.

“In een kleine groep kan ik goed opletten en meedoen.”

Bijlage 4: Frames omschrijvingen

De invulling van de frames zijn grotendeels overgenomen van Van Gorp et al. (2018):

1 Win-win

Cultureel thema:

Dit denkkader is sterk pragmatisch: de achterliggende gedachte is ‘what’s in it for me?’

Beide partijen kunnen uit taalcoaching (financieel) voordeel halen, de nieuwkomers verbeteren de taal, terwijl de vrijwilliger zich beter over zichzelf voelt. Daarnaast heeft de Nederlandse economie baat bij de taalverbetering van nieuwkomers.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Persoonlijk (financieel) voordeel halen uit een situatie
- Het eigen en het algemene belang verzoenen
- Door dat je een ander helpt, voel je je beter over jezelf en help je de maatschappij

Omschrijving:

Het counterframe *Win-win* omvat een pragmatische, (economische) logica. De Nederlandse economie profiteert van de aanwezigheid van nieuwkomers door o.a. goedkopere arbeidskrachten, terwijl de nieuwkomer profiteert van een nieuw leven in een veilig land.

Op persoonlijker niveau, de taalvrijwilliger haalt voldoening uit taalcoaching en helpt de maatschappij door met de nieuwkomer de Nederlandse taal te oefenen.

Emotionele lading:

De focus ligt in dit frame op een bewuste, rationele lasten-voordelen analyse, met als veelvoorkomend gevolg het goed voelen over jezelf.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 70):

- “Wie je bent is wat je bijdraagt” (Alexander Pechtold (D66) *De Volkskrant*, 29/10/2016)
- “Een mazzelmigrant”: dat is een migrant die gelukkig is omdat hij in Nederland is terechtgekomen, een land dat migratie als een wederzijds voordeel ziet
- “Kansenland” als alternatieve benaming voor Nederland: het is een land dat mogelijkheden biedt aan nieuwkomers
- “The Dutch Dream” naar analogie met de American dream. Nederland is een meritocratisch land: hard werk wordt er beloond

2 De ontmoeting

Cultureel thema:

Ook dit denkkader is pragmatisch, met de bijbehorende gedachte ‘what’s in it for me?’ Uitgangspunt is dat taalcoaching zorgt voor een ontmoeting tussen Nederlanders en nieuwkomers, waarbij de twee verschillende groepen elkaar beter leren kennen.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Contact leidt tot herkenning van wat ons als mensen verbindt
- Openstaan voor nieuwe ervaringen
- Verder durven kijken dan het eerste ongemak

Omschrijving:

Dit denkkader verbindt nieuwkomers met ‘echte’ Nederlanders. Door samen de Nederlandse taal te oefenen leert men elkaar beter kennen en neemt een mogelijk gevoel van ongerustheid/wantrouwen af. Taalcoaching biedt de uitgelezen kans om mensen uit andere culturen te ontmoeten. Door taal voelen mensen zich verbonden en hierdoor zal het contact en het samenleven harmonieuzer verlopen. Het leren over elkaars taal en cultuur zorgt voor een verrijking van beide partijen.

Emotionele lading:

Het gaat om wederzijds respect: door elkaar beter te leren kennen en naar elkaar te luisteren. Er is moed nodig om obstakels van angst uit te weg te gaan om in contact te komen met Nederlanders/anderstaligen. In dit frame worden deze angstgevoelens overwonnen wat uiteindelijk zorgt voor verbinding.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 70):

- Door deze ontmoeting aan te gaan, leren alle betrokkenen meer over zichzelf. Het gaat om een vorm van wederzijds respect en het begint met “elkaar te kennen en beter naar elkaar te luisteren”

(*Financieele Dagblad*, 5/10/2017)

- ‘De liefde begint pas na het eerste ongemak’
- ‘De mooiste vriendschappen vergen moed’

3 Veerkracht

Cultureel thema:

Binnen het frame wordt zowel het ruimer geheel als het individu in beschouwing genomen (focus op

onzelf en de anderen). Het denkkader erkent dat de komst van nieuwkomers druk en stress veroorzaakt binnen de samenleving, maar door te helpen met taalcoaching kan het incasservermogen omgezet worden in positieve energie.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Druk en stress omzetten naar positieve energie
- Nieuwkomers in Nederlands zorgen voor nieuw kansen van de samenleving
- Iedereen kan inspiratie putten uit taalcoaching met nieuwkomers

Omschrijving:

De komst van nieuwkomers in Nederland brengt veranderingen met zich mee. Dit levert druk op de samenleving en op het individu, maar dit kan worden omgezet in positieve energie: door taalcoaching. Een veer is daarom een geschikte metafoor: deze kan worden ingedrukt, maar de opgeslagen energie kan vrijkomen en zorgen voor een flinke sprong (voor nieuwkomer en taalvrijwilliger). Nederland, en je eigen gemoedstoestand kan zo weer opveren.

Flexibiliteit, draagkracht en samenwerking zijn nodig om bestaande spanningen om te zetten in positieve energie. Er heerst een sterk vertrouwen in de veerkracht van zowel de samenleving als het individu.

Emotionele lading:

Het vergt moed, overtuiging en durf om aan taalcoaching te beginnen en daaruit energie en inspiratie te putten.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 70):

- “Wees niet slechts slachtoffer van je omstandigheden maar wees assertief om die omstandigheden te verbeteren” (Voormalig minister van Sociale Zaken Lodewijk Asscher, 16/12/2015)
- ‘Laat het allemaal maar botsen!’
- ‘De kracht van tegenstand’
- ‘Conflict als motor van de vooruitgang’

4 Een mozaïek

Cultureel thema:

Wederom hanteert dit frame het ruimer geheel en het individu (focus op onszelf en anderen). Het geheel van de samenleving is meer dan de som van de delen: diversiteit is een kracht. Een persoon is meer dan enkel iemands huidskleur of religie. Samen zorgen we een gevarieerde en bijzondere

invulling van de samenleving. De variaties tussen individuen vormen een sociale en culturele meerwaarde voor Nederland.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Geheel is meer dan som van de delen
- Etniciteit, religie en cultuur zijn slechts enkele facetten van iemands persoonlijkheid
- De kracht van diversiteit

Omschrijving:

De groep nieuwkomers vormen samen met de autochtonen in Nederland een bijzonder geheel: de gehele samenleving. De multiculturele samenleving is een gevarieerde groep en iedereen is uniek. Door taalcoaching kom je er achter dat ieder persoon een eigen verhaal heeft en dat elke nieuwkomer weer een bijzonder verhaal met zich meebrengt. Door de verschillende culturen samen te brengen ontstaan er interessante gesprekken en inzichten. Het is verrassend hoe mooi en leuk andere culturen zijn, door taalcoaching kom je pas tot dit inzicht.

Emotionele lading:

Ondanks dat er mogelijk duidelijke verschillen zijn, zorgt taalcoaching voor erkenning en herkenning met mensen van andere culturen, er zijn altijd raakpunten. Men is trots op de kracht van diversiteit die in Nederland uitstraalt. Er heerst een sterk gevoel van solidariteit: mensen leren elkaar te herkennen, ook al lijkt dit in het begin misschien niet zo.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 71):

- ‘Ze zorgen net voor een “veelzijdige, gelaagde, creatieve, speelse, intellectuele en volkse, subtiel en brutale en gemengde Nederlandse cultuur” (Mediatheoloog Bas Heijne, *NRC Handelsblad*, 25/02/2017).
- ‘Mensen mogen verschillen van elkaar’
- ‘We zijn allemaal mensen, maar de onderlinge verschillen bepalen onze eigenheid’
- ‘Schoonheid zit in de verschillen’
- ‘Jouw uniekheid maakt Nederland mooier’
- ‘Talent heeft geen kleur’

5 De welvaartskloof

Cultureel thema:

Binnen dit frame ligt de nadruk op essentie van migratie: doordat het leven in Nederland veilig is,

zullen er nieuwkomers blijven komen om hier een nieuw bestaan op te bouwen. Er is echter wel een groot verschil tussen mensen die de taal spreken (vaak welvarender) en mensen die de taal minder beheersen (minder welvarend). De focus ligt op deze ongelijkheid in de hele wereld: binnen de Nederlandse multiculturele samenleving is het goed vertoeven, maar er is nog een grote welvaartskloof.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Het is goed en veilig leven in Nederland
- De kloof tussen Noord en Zuid zal migranten blijven aanzetten het thuisland te verlaten
- Wereldsolidariteit dient te worden bevorderd

Omschrijving:

Vele nieuwkomers worden gezien als slachtoffers van een globaal onderdrukkend systeem. Ze hebben het volle recht om hun leven te verbeteren in een nieuw land. Hiervoor moeten ze de nieuwe taal leren en daarom is het goed om vrijwillig deze nieuwe nieuwkomers te helpen. De enige slagingskans voor nieuwkomers in Nederland is als autochtonen verantwoordelijkheid nemen voor het functioneren van nieuwkomers in de maatschappij.

Emotionele lading:

De welvaartskloof toont aan dat onderlinge verbondenheid op nationaal- en continentaal niveau plaatsvindt. De ongelijkheid in de wereld kan alleen verbeteren als 'het rijkere Westen' de nieuwkomers helpt. Door solidair te zijn voor de nieuwkomers kunnen zij de taal leren, betere banen krijgen en de welvaartskloof verminderen.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van 'de multiculturele samenleving' (Van Gorp et al., 2018, pp. 71-72):

- "Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan. Het betekent wel dat als je dit niet doet [asiel toekennen aan vluchtelingen], je de verantwoordelijkheid hebt om te zorgen dat mensen in hun land van herkomst een menswaardig bestaan kunnen hebben" (Antropoloog Jan van de Beek, *Sargasso*, 24/10/2017)
- "Nederland heeft een asielbelofte gemaakt voor iedereen die op de vlucht is van eigen land"
- "Een rijkheid om te delen"
- "Geluk vraagt solidariteit"
- "Aan jouw welvaart hangt een prijs"

6 Verandering is de enige constante

Cultureel thema:

Ook in dit frame ligt de nadruk op de essentie van migratie, maar het gaat nog dieper. De multiculturele samenleving is een natuurlijk evolutie in de samenstelling van Nederland binnen een geglobaliseerde wereld. Er is geen eindpunt: samenleven is een dynamisch proces, daarom moet je de stroom van nieuwkomers accepteren. Niet alleen accepteren, maar ook begeleiden in taalcoaching; dit zal altijd nodig zijn, nu en in de toekomst. Sta open voor de verrijking van de nieuwkomers, door hen met de taal te helpen vindt er geen assimilatie, maar integratie plaats.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Geen enkele samenlevingsvorm is definitief
- Migratie is een natuurlijk en dynamisch gegeven:
- Toegeven aan de verandering door nieuwkomers te begeleiden in taalcoaching

Omschrijving:

Niets blijft voor altijd hetzelfde; veranderingen zijn een essentieel onderdeel van deze wereld. Nederland is geen objectieve, definitieve constructie, maar is voortdurend in verandering als gevolg van conventies, historische afspraken en gewoontes. De uitspraak “verandering is de enige constante” komt van de Griekse filosoof Heraclitus die stelde dat in de wereld geen plaats is voor permanente, eeuwigdurende zaken. Ook al kunnen we dit als mens moeilijk waarnemen, alles is altijd in verandering. Heraclitus besloot daarom dat het beter is om zich open te stellen voor verandering dan krampachtig vast te houden aan eindige zaken. Dit betekent dat we moeten accepteren dat er nieuwkomers komen die de Nederlandse taal moeten leren, en dit is onze rol om hen daarin te begeleiden. Deze ‘nieuwe’ Nederlanders brengen tradities en gewoontes met zich mee, die zich in onze cultuur verspreiden.

Emotionele lading:

Het frame bespreekt de historische evoluties en veranderingen binnen een land door migratie, maar hier worden niet expliciet emoties aan gekoppeld.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 72):

- “De multiculturele samenleving bracht ons nieuwe tradities, die we soms niet eens door hebben. Bij eten gaat die integratie het snelst. Inmiddels denken we dat macaroni en nasi, net als stampot, typisch Nederlands is” (Voormalig directeur Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland Ineke Strouken, *Algemeen Dagblad*, 09/08/2017)
- “De mens heeft benen om te kunnen gaan en staan waar-ie wil”

- ‘‘Wat zou jij doen? Sta stil bij de keuzes waar vluchtelingen voor staan’’

7 Samen staan we sterk

Cultureel thema:

Dit frame benadrukt de houding en aanpak van multiculturaliteit in Nederland: samen staan we sterk. Als iedereen een steentje bijdraagt door middel van taalcoaching, kunnen ook de nieuwkomers een plaats in de samenleving gaan innemen. Hierdoor nemen beide groepen op een andere manier verantwoordelijkheid: de nieuwkomers krijgen een belangrijkere plaats in de samenleving, en de autochtonen helpen de nieuwkomers om deze plaats te bereiken. Samen staan we sterk is een uitdrukking die erop wijst dat het bundelen van individuele krachten sterker maakt.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Een gezamenlijke dynamiek creëren
- Nieuwkomers een legitieme plek geven
- Het aanwezige potentieel benutten

Omschrijving:

In de Nederlandse multiculturele samenleving is een bijzonder potentieel aanwezig, dat alleen kan bloeien wanneer de krachten verenigd worden. De samenleving is onomkeerbaar: de ‘nieuwe’ Nederlanders moeten geholpen worden door de autochtonen, waardoor uiteindelijk allebei de groepen hier profijt van hebben. De kracht binnen dit frame komt vanuit de gehele gemeenschap. Voor het benutten van deze kracht moet iedereen meedoen: thuis zitten helpt niet, het samenleven kan alleen door elkaar te helpen, dus help elkaar met de Nederlandse taal. Zodra iedereen aanvaardt dat diversiteit de realiteit is, kan deze kracht benut worden. Alle mensen moeten op zoek gaan naar het bijzondere potentieel dat zich in onze samenleving schuilhoudt.

Emotionele lading:

Solidariteit wordt in dit frame uitgedrukt door te geloven in de kracht van iemand anders, daardoor kunnen gemeenschappen zich met elkaar verbinden. Ook is er een gevoel van trots, door het vertrouwen in de nieuwkomers in een land.

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 72):

- ‘‘Twee eeuwen later telt Nederland ongeveer een miljoen moslims. Een nationale feestdag met een islamitische oorsprong zou recht doen aan hun aanwezigheid’’ (*Trouw*, 02/06/2017)
- Volledige dynamiek van diversiteit wordt pas bereikt als iedereen zijn eigen plek gegund wordt,

zoals in dit geval islamitische hoogdagen

- ‘‘Handen-uit-de-mouwen-maatschappij’’
- ‘‘Gebundelde krachten’’
- ‘‘Hand-in-hand’’
- ‘‘Samen maken we Nederland, samen ZIJN we Nederland’’

8 Een groot werk kost zijn tijd

Cultureel thema:

Dit frame benadrukt ook de houding en aanpak van multiculturaliteit in Nederland. Er zijn uitdagingen ontstaan door de komst van nieuwkomers en het gaat tijd en moeite kosten om deze te verbeteren. De Nederlandse samenleving is een werk in opbouw. Dit moet voortdurend geëvalueerd en onderhouden worden. Hetzelfde geldt voor taalcoaching, de manier waarop er les wordt gegeven moet continu bijgestuurd en verbeterd worden. Veel taal instanties zijn hier al mee bezig, maar het is de verantwoordelijkheid van alle Nederlandse burgers om hierbij een handje te helpen.

Reasoning devices

Hoofdgedachte:

- Verzoek doen op de Nederlandse nuchterheid en pragmatisme
- Een complex probleem vergt complexe oplossingen
- Verbeteringen blijven nodig in taalcoaching

Omschrijving:

Nederlandse basiswaarden, zoals nuchterheid, pragmatisme en de typische rechtdoorzee-mentaliteit, komt de multiculturele samenleving ten goede, want het blijft ‘work in progress’. Om nieuwkomers beter taalles te verschaffen, blijven evaluaties en bijeenkomsten van diep belang. De taalvrijwilligers als de nieuwkomers hebben beide baat bij de verbeteringen in het taalonderwijs. Het frame ontkent de problemen niet, het is een langdurig proces om iemand een volledig nieuwe taal te leren, waarbij de instructie ook in het Nederlands is en niet in de moedertaal van de nieuwkomer. Maar mocht de nieuwkomer slagen om de taal zich eigen te maken, dan zijn er ook kansen. Er kan voortgebouwd worden op de expertise van succesvolle lokale initiatieven (de VoorleesExpress).

Emotionele lading:

Er wordt in dit frame gefocust op de Nederlandse nuchterheid en pragmatisme, wat als een oplossing voor problemen kan zorgen. De aanzet voor een concrete aanpak is belangrijk: wat wil de nieuwkomer leren, wat kan deze al en hoe pakken we dat aan?

Framing devices

Uitingsvormen in de zin van ‘de multiculturele samenleving’ (Van Gorp et al., 2018, p. 72):

- “De samenleving hangt aan elkaar van prachtige initiatieven, waardevolle organisaties en mooie mensen. Wij kennen lange, diepe wortels. En de kracht die daarin schuilt. Wij kennen onze rol.”
(Partijvoorzitter CDA Ruth Pectoom, 11/04/2017).

Bijlage 5: Gevonden Schwartz-waarden in ervaringsverhalen

Tabel 1

Gevonden Schwartz-waarden binnen het corpus ervaringsverhalen van taalvrijwilligers (en de vraag of de taalvrijwilliger zelf een nieuwkomer is geweest).

Taalvrij willigers	Univer salisme	Altr uïsm e	Confo rmititeit	Tra ditie	Veili ghei d	M ac ht	Pres tatie	Hedo nism e	Stim ulati e	Zelfst uring	Is auteur zelf nieuwk omer?
1		I		I			I	I	I	I	
2		I	I	I		I	I	I	I	I	
3	I	I		I			I ³	I	I	I	
4		I		I			I	I	I		
5	I			I							
6	I	I		I			I	I	I		I
7		I	I	I			I	I	I	I	
8	I	I		I			I	I	I	I	
9	I	I	I	I			I	I	I	I	
10								I	I		
11	I										
12		I							I		
13		I	I				I	I			
14	I				I					I	
15		I		I							
16	I	I	I	I			I	I	I	I	

³ 3 (1): Succesvol → Negatief: niet succesvol

17	I	I	I	I	I ⁴		I		I		I
18	I	I	I	I	I		I		I	I	
19	I	I	I	I	I		I	I	I	I	
20	I	I	I	I	I		I	I	I	I	
21	I	I	I		I	I	I		I	I	
22		I	I	I		I	I	I		I	
23	I	I		I	I		I	I	I	I	I
24	I	I		I	I					I	
25		I				I			I		
26		I				I		I	I		
27		I	I	I	I		I	I	I	I	
28	I	I	I	I		I	I	I	I	I	
29		I	I	I		I	I	I	I	I	
30	I	I	I	I			I	I	I	I	
Totaal	17	26	15	22	9	7	21	20	23	19	3

Tabel 2

Gevonden Schwartz-waarden binnen het corpus ervaringsverhalen van nieuwkomers (en de vraag of de nieuwkomer zelf ook (taal)vrijwilliger is).

Nieuw kome r s	Univer salisme	Altr uïsm e	Confo rmititeit	Tra ditie	Veili ghei d	M ac ht	Pres tatie	Hedo nism e	Stim ulati e	Zelfst uring	Is nieuwko mer ook (taal)vrij williger?
-----------------------------------	---------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------	-----------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------------	-----------------------------	-------------------------	--

⁴ 17 (9): Gezond → Negatief: ongezond

31	I	I	I	I	I	I	I	I	I ⁵	I	I
32	I	I	I	I			I		I		
33	I	I		I	I ⁶		I		I ⁷	I	I
34		I					I	I		I	
35							I				
36		I		I	I						
37				I						I	
38				I	I		I	I		I	
39		I	I	I	I		I ⁸		I	I ⁹	
40		I					I		I		
41	I	I	I	I			I		I	I ¹⁰	
42	I	I	I	I			I		I	I	
43	I	I	I	I	I		I	I	I	I	I
44	I	I	I	I	I		I		I	I	I
45	I	I	I	I	I		I	I	I	I	I
46		I							I		
47		I			I		I			I	
48		I		I					I	I	
49	I	I		I			I		I		I
50	I	I	I	I	I		I	I	I	I	I
51	I	I		I			I		I	I	I

⁵ 31 (9): Moed gekozen voor negatieve emoties

⁶ 33 (4): Veiligheid → Negatief: onveilig

⁷ 33 (5): Stimulatie → Opwindend leven: niet opwindend

⁸ 39 (4): Succesvol zijn → Negatief: niet succesvol

⁹ 39 (7): Wereld van schoonheid → Negatief: voelde juist niet goed over zichzelf

¹⁰ 41 (6): Wereld van schoonheid → Negatief: voelde juist niet goed over zichzelf

52		I		I	I	I ¹¹	I	I	I		I
53		I	I	I	I	I	I		I	I ¹²	
54		I		I	I	I	I		I	I	
55		I	I	I			I		I	I	I
56		I	I	I			I		I	I	I
57		I					I				
58			I						I	I	
59		I	I	I			I ¹³	I	I	I	
60				I			I		I	I	
Totaal	11	25	14	23	13	4	25	8	23	22	11

Tabel 3

Het voorkomen van Schwartz-waarden uitgesplitst in de ervaringsverhalen van taalvrijwilligers, nieuwkomers en het totale corpus (in percentages).

Schwartz-waarden	Corpus		Totaal
	Taalvrijwilligers (n = 30)	Nieuwkomers (n = 30)	Ervaringsverhalen (n = 60)
Universalisme	17 (56.67%)	11 (36,37%)	28 (46.67%)
Altruïsme	26 (86.67%)	25 (83.33%)	51 (85%)
Conformiteit	15 (50%)	14 (46.67%)	29 (48.33%)
Traditie	22 (73.33%)	23 (76.67%)	45 (75%)
Veiligheid	9 (30%)	13 (43.33%)	22 (36.67%)
Macht	7 (23.33%)	4 (13.33%)	11 (18.33%)
Prestatie	21 (70%)	25 (83.33%)	46 (76.67%)
Hedonisme	20 (66.67%)	8 (26.67%)	28 (46.67%)
Stimulatie	23 (76.67%)	23 (76.67%)	46 (76.67%)

¹¹ 52 (6): Sociale invloed → Negatief: geen sociale invloed

¹² 53 (2): Wereld van schoonheid → Negatief: voelde juist niet goed over zichzelf

¹³ 59 (3 & 12): Succesvol zijn → Negatief: niet succesvol

Zelfsturing

19 (63.33%)

22 (73.33%)

41 (68.33)

Bijlage 6: Gevonden Schwartz-waarden en motivaties op zinsniveau

A. Vrijwilligers

Tekst 1

1 Altruïsme → Behulpzaam:

"Ik ben taalvrijwilliger geworden omdat ik het altijd al leuk gevonden heb om mensen te helpen met de taal"

2 Hedonisme → Het goede leven + Prestatie → Succesvol zijn:

"Het resultaat dat je ziet geeft mij enorm veel voldoening"

3 Altruïsme → Betekenis in het leven:

"ik vind het een nuttige besteding van mijn tijd!"

4 Prestatie → Competent zijn:

"Ik heb dan ook veel bijgeleerd en ik kan de training zeker gebruiken in mijn vrijwilligerswerk!"

5 Altruïsme → Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

"Ook ben ik net gestart met het geven van een cursus aan ouders over het omgaan met de school van hun kinderen"

6 Hedonisme → Plezier hebben + Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Wereld van schoonheid :

"Je draagt écht een steentje bij aan de maatschappij en je krijgt er erg veel waardering voor terug"

7 Zelfsturing → Vrijheid:

"Het is allemaal erg laagdrempelig dus je kunt zelf bepalen hoeveel uren per week je iets wil doen"

8 Zelfsturing → Vrijheid & Onafhankelijkheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

"Een groep of een-op-een, het is allemaal mogelijk. Ook kun je wat variatie opzoeken door veel verschillende dingen te doen, net zoals ik dat al doe"

Tekst 2

1 Altruïsme → Betekenis in het leven:

"Nu ik met pensioen ben, wil ik mijn dagen nuttig blijven besteden"

2 Prestatie → Intelligentie & Competent zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

"De rol van taalvrijwilliger is mij op het lijf geschreven. Ik ben actief op het roc, help anderstaligen bij hun inburgering en geef een-op-een-begeleiding aan immigranten"

3 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Stimulatie → Moed & Afwisselend leven + Traditie → Toewijding:

"Ik heb altijd veel gereisd in mijn leven en vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten. Bovendien ben ik altijd goed geweest in taal. Een mooie combinatie om taalvrijwilliger te worden"

4 Hedonisme → Het goede leven + Stimulatie → Afwisselend leven:

"De cursussen en trainingen die ik geef en ondersteun, zijn heel divers. Dat houdt het leuk"

5 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

‘‘Met de een spreek ik over het leven in een ander land en de ander houdt me jong. Ook op het gebied van taal, want van jongeren leer ik soms woorden waar ik nog nooit van gehoord heb’’

6 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

‘‘Door mensen te helpen op taalgebied hoop ik ze een betere kans op de arbeidsmarkt te geven’’

7 Altruïsme → Vergevingsgezindheid & Loyaliteit & Behulpzaam + Macht → Sociale invloed:

‘‘Als je een leuke baan wilt vinden, is het enorm belangrijk dat je goed kunt communiceren. En als je nieuw bent in een land kun je via taal ook makkelijker een sociaal netwerk opbouwen. Ik vind het mooi als ik daar een steentje aan kan bijdragen.’’

8 Conformiteit → Zelfdiscipline + Stimulatie → Moed:

‘‘Al moet je wel geduld hebben, goed kunnen uitleggen en het leuk vinden om nieuwe mensen te leren kennen’’

9 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Loyaliteit + Behulpzaam & Hedonisme → Plezier hebben:

‘‘Maar als dat het geval is, kun je met veel plezier iets voor een ander betekenen’’

Tekst 3

1 Prestatie → Succesvol:

‘‘ik was zelf ook niet heel goed in de Nederlandse taal.

2 Universalisme → Gelijkheid + Stimulatie → Moed + Traditie → Toewijding:

Toch ben ik taalvrijwilliger geworden. Ik geef nu zelfs de training aan nieuwe taalvrijwilligers! Iedereen kan taalvrijwilliger worden. Je hoeft hiervoor geen held te zijn in taal. Taal is niet het doel, maar het middel.’’

3 Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘‘Voor iemand die niet zo goed kan lezen en schrijven zijn dit behoorlijk grote stappen. Naar die doelen werken we toe’’

4 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Respect voor traditie:

‘‘Je vraagt je af waarom je taalvrijwilliger zou worden? Je helpt iemand!’’

5 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘Ook al zijn het kleine stapjes in jouw ogen, de stappen die je zet zijn gigantisch voor laaggeletterden. Je verandert levens!’’

6 Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘‘Dat moment was onbetaalbaar. Het mooiste wat er is’’

Tekst 4

1 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Loyaliteit:

‘‘Ik ben sinds september 2013 als taalvrijwilliger actief bij het Taalhuis Rotterdam. Met belangstelling

voor taal en maatschappelijk belang ben ik op zoek gegaan naar passend vrijwilligerswerk."

2 Prestatie → Competent zijn:

"Ik heb geleerd om in stappen te denken en verbanden te leggen"

3 Prestatie → Competent zijn:

"De training heeft me geïnspireerd en handvatten geboden om als taalvrijwilliger aan de slag te kunnen gaan. Ook heb ik verschillende verdiepingsbijeenkomsten bijgewoond die bijdragen aan mijn kennis en vaardigheden op het gebied van het werk dat ik doe"

4 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

"Door mijn drive om anderen te helpen bij hun Nederlands, assisteer ik sinds oktober 2014 ook een docent in een klasje voor moedertaalsprekers"

5 Prestatie → Succesvol zijn:

"In dit klasje help ik tien taalleerders met hun lees- en schrijfvaardigheid"

6 Hedonisme → Het goede leven:

"Wat ik aan mensen wil meegeven die overwegen om taalvrijwilliger te worden, is: doe het en ervaar het plezier hiervan"

7 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → competent zijn + Stimulatie → Moed:

"Als taalvrijwilliger help je niet alleen een taalleerder, maar ook jezelf"

Tekst 5

1 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid + Traditie → Toewijding:

"Met mijn vrijheid wil ik ook iets voor de vrijheid van anderen kunnen betekenen"

Tekst 6

1 Universalisme → Ruimdenkend:

"Aangezien ik zelf ook een buitenlandse achtergrond heb, kan ik me deels inleven in de nieuwkomers die nog geen Nederlands spreken"

2 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

"Een jaar geleden begon het bij mij te dagen om deze mensen te helpen de Nederlandse taal beter onder de knie te krijgen. Het hing samen met mijn verlangen iets voor anderen te doen"

3 Stimulatie → Een afwisselend leven:

"Het mocht eens een keertje gebeuren, na al die tijd alleen met mezelf bezig te zijn geweest!"

4 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Afwisselend leven:

"Op het moment ben ik klassenassistent bij een inburgeringscursus. Wekelijks help ik mee in de klas. Afgelopen keer zijn we de straat op gegaan en hebben we nieuwe woordjes geleerd: lantaarnpaal, stoepwand en paspop. Ook zijn we een winkel binnengelopen om een gesprek met de verkoper te voeren"

5 Prestatie → Competent zijn + Succesvol zijn + Stimulatie → Moed:

“Als taalvrijwilliger kun je een verschil maken. Iedereen heeft wel iets om elkaar te leren”

6 Hedonisme → Het goede leven:

“Laten we ook niet vergeten om vooral plezier met elkaar te hebben”

Tekst 7

1 Altruïsme → Eerlijkheid + Stimulatie → Moed + Prestatie → Succesvol zijn + Traditie →

Toewijding:

“Ik was op eigen initiatief begonnen met het geven van taallessen aan Syrische vluchtelingen, die zeer gemotiveerd waren om de Nederlandse taal te leren”

2 Prestatie → Competent zijn + Hedonisme → Het goede leven:

“Omdat je gebruik kunt maken van goede ondersteuning, zowel persoonlijk als op het gebied van lesmateriaal, was de stap snel gezet om taalvrijwilliger te worden. Ik vind het leuk om zelf op deze manier te blijven leren”

3 Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Conformiteit →

Zelfdiscipline:

"Voor hun moed en doorzettingsvermogen heb ik veel bewondering en het geeft mij veel energie"

4 Traditie → Matiging + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam:

“Door de taallessen kunnen zij beter voor zichzelf en hun naasten zorgen”

5 Conformiteit → Gehoorzaamheid + Stimulatie → Moed + Prestatie → Succesvol zijn:

“Voor al deze mensen geldt dat zij zeer gemotiveerd zijn en alles wat hen aangeboden wordt op taalgebied enthousiast opnemen”

6 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Altruïsme → Behulpzaam + Hedonisme → plezier hebben:

“Houd je van intensievere contacten met mensen die een andere achtergrond hebben, wil je nieuwe culturen leren kennen en je nuttig te maken voor een medemens? Dan zul je veel plezier beleven aan dit werk”

Tekst 8

1 Altruïsme → Behulpzaam & Betekenis in het leven:

“Ik ben taalvrijwilliger geworden omdat ik graag naast mijn gewone baan iets nuttigs wilde doen voor anderen”

2 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Volwassen liefde:

“Omdat ik zelf ontzettend van lezen houd, gun ik het anderen ook om te ervaren hoe fijn dit is”

3 Universalisme → Sociale rechtvaardiging + Stimulatie → Moed:

“Wie om welke reden dan ook de kans niet heeft gehad om dit te leren, verdient er beslist alsnog een om het wel te doen!”

4 Prestatie → Competent zijn + Intelligentie:

“Ik heb de basistraining gevolgd in Zwolle en heb hier vooral veel praktische tips en informatie aan

overgehouden. Wat doe je wel en wat juist niet? Erg fijn om samen met andere vrijwilligers ervaringen uit te wisselen en samen te leren”

5 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Eerlijkheid:

“We zijn nu een half jaar bezig en hij maakt zulke goede vorderingen”

6 Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Het is heel leuk en dankbaar om te doen en ik kom er altijd vrolijk vandaan”

Tekst 9

1 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Onlangs ben ik met pensioen gegaan en ik ben toen meteen taalvrijwilliger geworden. Ik houd van taal en ik wil anderen graag taal leren”

2 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid + Hedonisme → Het goede leven + Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Taal is hét middel om contact te kunnen maken met anderen; dit is niet alleen belangrijk voor het functioneren in de maatschappij, maar ook voor het plezier in iemands leven. Daar wil ik graag mijn steentje aan bijdrage”

3 Prestatie → Competent zijn:

“De groep vrijwilligers was heel divers, enkelen hadden vanuit verschillende werkzaamheden al eens met de doelgroep te maken gehad, waardoor we ook van elkaar leerden”

4 Conformiteit → Zelfdiscipline:

“Natuurlijk is het moeilijk voor haar, maar ze maakt toch steeds kleine vorderingen”

5 Hedonisme → Plezier hebben:

“De begeleiding is intensief, maar ik vind het fantastisch om te doen”

6 Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Traditie → Toewijding:

“Als je van taal houdt en je wilt iets doen wat veel voldoening geeft, meld je dan snel aan als Taalvrijwilliger!”

7 Altruïsme → Loyaliteit + Prestatie → Intelligentie:

“Door anderen de Nederlandse taal te leren, haal je een groot obstakel weg, waardoor zij de nieuwe wereld makkelijker kunnen betreden”

8 Prestatie → Competent zijn + Stimulatie → Een afwisselend leven:

“Ondertussen leer je zelf ook veel van hen, waardoor je eigen wereld ook groter wordt”

9 Conformiteit → Zelfdiscipline.

“Geduld en doorzettingsvermogen zijn wel belangrijk”

Tekst 10

1 Hedonisme → Plezier hebben + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Door Taal in de Praktijk heb ik ontdekt hoe leuk het is om erop uit te gaan met mijn taalmaatje”

Tekst 11

1 Universalisme → Ruimdenkend:

‘Ik heb van Yaser geleerd om naar mijn eigen samenleving te kijken door de bril van een nieuwkomer’

Tekst 12

1 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Stimulatie → Moed:

‘Als je de taal niet kent, heb je een handicap. Dan heb je geen kans op de arbeidsmarkt’

Tekst 13

1 Hedonisme → Plezier hebben + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Ik geef Ella nu een half jaar thuis les en het is heel erg leuk om dit samen te doen. Soms serieus, vaak met humor’

2 Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline:

‘Ze is heel erg gemotiveerd en kan zelfstandig veel meer in het Nederlands dan toen we startten’

Tekst 14

1 Universalisme → Wereld in vrede + Veiligheid → Sociale orde & Erbij horen + Zelfsturing → Nieuwsgierigheid:

‘Taal aan Zee verbindt al deze mensen.

Met elkaar en met en in de samenleving’

Tekst 15

1 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Betekenis in het leven:

‘Het klinkt als reclame maar het voelt echt zo: Taal aan Zee is samen hard werken aan het Nederland van morgen’

Tekst 16

1 Universalisme → Ruimdenkend + Wereld in vrede:

‘Als taalcoach leg je contact over culturele muren heen’

2 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Traditie → Toewijding:

‘Het leek haar boeiend om met een vrouw uit een andere cultuur op te trekken. En ze was al een tijdlang nieuwsgierig naar de Vrouwen Taalgroep Zeist (VTZ)’

3 Stimulatie → Een afwisselend leven + Universalisme → Ruimdenkend:

‘tot haar pensioen niet aan toe. Nu is Arien Heering taalvrijwilliger in Zeist. Een nieuwe wereld ging voor haar open toen ze begon met taalcoaching met Suji uit Sri Lanka. Daarna volgde een

coachingstraject met de Marokkaanse Farida. En boeiend, dát bleek het inderdaad!’

4 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Prestatie → Succesvol zijn & Ambitie + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘haar taalvaardigheid vergroten en zo beter aan een baan kunnen komen’

5 Prestatie → Succesvol zijn:

‘Samen oefenden we met het lezen en schrijven van teksten. Inmiddels werkt Suji bij een Utrechtse bank’

6 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Prestatie → Intelligentie:

‘Allerlei thema’s kwamen aan bod: naar de dokter gaan, gezond eten, de kringloopwinkel, de voedselbank en werk zoeken. Ik maakte Suji wegwijs bij het invullen van formulieren, het gebruik van Digi-d en andere computerhandelingen waarbij de Nederlandse taal een rol speelt’

7 Altruïsme → Ware vriendschap:

‘We hebben nog altijd contact met elkaar via berichtjes’

8 Hedonisme → Plezier hebben + Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Ik kreeg de smaak van taalcoaching te pakken en startte nog een traject met een nieuwkomer: Farida uit Marokko. Samen vierden we de geboorte van mijn kleindochter.

9 Conformiteit → Beleefdheid + Hedonisme → Plezier hebben + Universalisme → Ruimdenkend:

‘want wat zijn nou beschuiten in de ogen van een gastvrije Marokkaanse familie? Hilarisch was dat, en ook heel lief natuurlijk’

10 Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘We praten over het dagelijks leven, maar vooral praktijkgericht’

11 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Farida had als doel om onafhankelijker te worden van haar dochters. En thuis wilde ze ook wel eens post afhandelen zonder hulp van haar dochter’

12 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Prestatie → Succesvol zijn + Traditie → Toewijding:

‘Ik probeerde haar zelfredzamer te maken door samen de taal te oefenen’

13 Zelfsturing → Onafhankelijkheid:

‘Het thema ‘Bibliotheek’ maakten we meteen praktisch; ik haalde folders en bestudeerde de icoontjes voor de verschillende soorten boeken in de bieb’

14 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam:

‘De bibliotheek helpt de barrière zo klein mogelijk te maken. Nieuwkomers krijgen een gratis lidmaatschap en er staat een selectie met geschikte romans klaar, bijvoorbeeld van Kader Abdolah over zijn eigen ervaringen als nieuwkomer’

15 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Stimulatie → Moed:

‘Het valt voor Farida niet mee om naast haar baan als schoonmaakster energie te vinden voor Nederlandse lessen en taalcoaching. Het is een vicieuze cirkel waar taalvaardigheid voor doorbraken zou kunnen zorgen’

16 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Energie die ze beter kan gebruiken om het probleem aan te pakken en met taalvaardigheden sociaal zelfredzaam te worden. Het plezier dat het geeft om je eigen post te beantwoorden geeft energie.”

17 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede & Wereld van schoonheid + Altruïsme → Volwassen liefde:

“Hij keek hoe wij oefenden en ik wist al snel: ik had de test doorstaan. Ook al sprak hij nauwelijks Nederlands, de sfeer was goed. De schaamte over de beperkte communicatie was op de achtergrond geraakt, er was een nieuw begin van vertrouwen. Dat maakt het boeiend, dat wederzijdse vertrouwen en die uitwisseling over muren heen”

Tekst 17

1 Universalisme → Ruimdenkend & Gelijkheid + Altruïsme → Volwassen liefde & loyaliteit:

“De talen zijn anders maar de harten zijn hetzelfde”

2 Universalisme → Wereld in vrede + Veiligheid → Sociale orde + Traditie → Toewijding:

‘Erfan Nazarahari beschrijft zichzelf als een wereldburger met een hart voor taal en verbinding’

3 Universalisme → ruimdenkend & Wereld in vrede + Veiligheid → Sociale orde:

‘Zo probeert ze “een raampje open te zetten” tussen Nederland en Iran. En nodigt mensen uit om op een andere manier naar het leven, en elkaar, te kijken”

4 Conformiteit → Gehoorzaamheid + Universalisme → Wereld in vrede + Traditie → Toewijding:

“Het leren van de Nederlandse taal en het begrijpen van de Nederlandse samenleving, zijn voor mij een manier om mensen in Iran te kunnen laten zien hoe het leven er hier uit ziet”

5 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Wereld in vrede + Veiligheid → Sociale orde:

“Daarnaast biedt het mij de kans om te praten met nieuwe mensen, om te vertellen over mijn ervaringen, mijn herinneringen. Te vertellen over mijn land. We hebben zo veel cultuur, muziek en aardige mensen. Iran is geen slecht, gevaarlijk land, ik wil dat beeld graag doorbreken”

6 Prestatie → Competent zijn + Universalisme → Ruimdenkend & wereld van schoonheid:

“Hoe beter ik de Nederlandse taal leer, hoe meer ik kan laten zien waar ik vandaan kom”

7 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & wereld in vrede + Conformiteit → Beleefdheid + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren:

‘Ze ziet het als haar taak om bruggetjes te bouwen tussen culturen en mensen bewust te maken van het belang van taal om verbinding te kunnen maken met elkaar’

8 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & wereld in vrede + Veiligheid → Sociale orde & Erbij horen + Altruïsme → Behulpzaam:

“Als je meer van mensen ziet, kleine dingen te weten komt – dan begrijp je elkaar beter. Taal is daarin zo belangrijk. Als we echt met elkaar praten, herken je elkaar, maak je verbinding. En dan wordt het

leven makkelijker’’

9 Veiligheid → Gezondheid:

‘‘Zonder taal worden mensen depressief. Ze blijven thuis, zonder contact met anderen. Zonder woorden raakt een mens geïsoleerd, dat is echt gevaarlijk’’

10 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede + Altruïsme → Volwassen liefde & loyaliteit:

‘‘Ik deel mijn ervaringen graag met andere buitenlanders in Nederland’’

11 Universalisme → Ruimdenkend & Wijsheid + Altruïsme → Loyaliteit

‘‘Ik herken de eenzaamheid bij de mensen, ik begrijp ze’’

12 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede + Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Ware vriendschap + Veiligheid → Sociale orde:

‘‘Ik kan er voor ze zijn en kan ze helpen in te zien wat de Nederlandse taal ze op kan leveren: verbinding, toegang tot de samenleving, nieuwe vriendschappen’’

13 Altruïsme → Behulpzaam & Verantwoordelijkheid & Vergevingsgezindheid & Loyaliteit + Conformiteit → Zelfdiscipline + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren & Toewijding:

‘‘Ik wil mensen graag uitnodigen, ze laten zien: het kan wel! Het is mogelijk. Praten is mogelijk. En elk woord is een nieuwe weg. Stapje voor stapje op weg naar een ander leven. Ik wil, door beter Nederlands te leren, het goede voorbeeld geven en hen laten zien wat het voor mij doet. Op die manier kan ik mensen helpen onderdeel te worden van het Nederlandse leven’’

14 Universalisme → Ruimdenkend + Altruïsme → Behulpzaam + Conformiteit → Zelfdiscipline:

‘‘Ik begrijp als geen ander dat de veranderingen groot zijn, dat het moeilijk is. Ik erken hun angsten, maar probeer ze te laten zien dat ze kleine stappen kunnen nemen en vertel ze waar ze terecht kunnen’’

15 Altruïsme → Behulpzaam & Verantwoordelijkheid & Eerlijkheid & Vergevingsgezindheid +

Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Wereld in vrede + Stimulatie → Moed:

‘‘Ik leg uit dat ze niet hoeven te wachten op een verblijfsvergunning. Dan staan ze stil, en dat is niet nodig. De taal kan ze in beweging brengen. Ik vertel waar ze terecht kunnen voor taallessen en leuke activiteiten. Doordat ik direct contact heb met de mensen, kan ik ze vertellen over mijn eigen ervaringen. En hoe het werkt in Nederland. Dat er andere regels, maar ook nieuwe mogelijkheden zijn. Ik kan ze helpen om deze nieuwe cultuur uit te proberen’’

Tekst 18

1 Universalisme → Ruimdenkend:

‘‘Nederlands leren is moeilijker dan je zou denken’’

2 Altruïsme → Loyaliteit + Prestatie → Intelligentie:

‘‘Mariska bezit naast compassie ook een mentaliteit van aanpakken’’

3 Veiligheid → Erbij horen + Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

“Ik kijk altijd naar wat iemand wél kan. Je bent nu Bunniker en hoe gaan we door?”

4 Altruïsme → Verantwoordelijkheid & Loyaliteit & Behulpzaamheid + Veiligheid sociale orde:

“Het allermooiste aan taalcoördinator zijn? Verbindingen tussen mensen maken”

5 Veiligheid → Erbij horen + Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Gelijkheid:

“Je hoort er nu bij. Je bent één van ons, met dezelfde rechten en plichten”

6 Universalisme → Wereld in vrede & gelijkheid + Altruïsme → Loyaliteit:

“Zeker bij vluchtelingen die ook in hun laatste land vluchteling waren, zag ik dan altijd dat er iets in hun ogen veranderde”

7 Altruïsme → Verantwoordelijkheid & Loyaliteit & Behulpzaam:

“Ik regelde gemiddeld vijf van deze matches per jaar en dat pakte bijna altijd goed uit. Daarnaast was ik altijd bij de eerste ontmoeting en vroeg per mail na de tweede of derde ontmoeting hoe alles ging. Vaak adviseerde ik om het lesmateriaal van de taalschool te gebruiken of dat van Het Begint met Taal”

8 Prestatie → Intelligentie & Invloedrijk zijn & Competent zijn:

“dan werd er stoom afgeblazen en geleerd van elkaar”

9 Altruïsme → Ware vriendschap + Veiligheid → Erbij horen:

‘mijn Syrische ‘zus’

10 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede + Altruïsme → Loyaliteit + Veiligheid → Sociale orde & Erbij horen:

“Eten verbindt, Mariska! En dan kunnen er wel kinderen mee. Mensen hoeven dan geen oppas te regelen’ Dat werd een groot succes”

11 Veiligheid → Erbij horen & Sociale orde + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede & Wereld van schoonheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

“we organiseerden drie keer per jaar een intercultureel eethuis voor alle inwoners van Bunnik. Na de eerste keer maakten de losse tafels snel plaats voor lange, aaneengesloten tafels, omdat dat stukken beter werkte. Iedereen móést nu wel aanschuiven. Er kwamen gemiddeld vijftig mensen per keer, waarvan de helft anderstalig was”

12 Universalisme → Ruimdenkend:

“Ik ben anders gaan denken over de Nederlandse taal. Die is echt moeilijk voor anderstaligen”

13 Universalisme → Ruimdenkend:

“Probeer je maar eens voor te stellen dat je Chinees moet leren van een docent die alleen maar Chinees spreekt en dat al je lesmateriaal in het Chinees is”

14 Altruïsme → Eerlijkheid & Behulpzaam & Loyaliteit + Prestatie → Invloedrijk zijn & Succesvol zijn:

“Daarom ben ik met Afief, mijn Syrische taalstudent die in 2015 op mijn pad kwam, filmpjes gaan maken die gebruikt kunnen worden als lesmateriaal voor taalcoaches met cursisten uit Syrië en andere Arabische landen. Afief stelt bijvoorbeeld een vraag over het Nederlands en ik geef hem antwoord,

waarbij hij tolkt''

15 Altruïsme → Behulpzaam:

''Help anderstaligen op weg''

16 Prestatie → Intelligentie + Universalisme → Sociale rechtvaardigheid + Altruïsme → Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam:

''Ik ben niet van het problematiseren. Je moet mensen zachtjes in de goede richting duwen''

17 Conformiteit → Zelfdiscipline:

Ik zie ook wel dat de taalprogressie soms zo langzaam gaat dat het voor taalcoaches frustrerend is.

18 Altruïsme → Behulpzaam + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

''Maar kijk wat er al wel bereikt is en probeer te accepteren dat dat ook goed is''

19 Universalisme → Ruimdenkend + Stimulatie → Moed:

''Het is heel vermoeiend om opeens in een ander land te wonen en dan daar ook de taal van te leren.''

20 Traditie → Nederigheid denkend & Respect voor traditie + Veiligheid → Wederkerigheid + Universalisme → Wijsheid + Prestatie → Competent zijn & Succesvol zijn + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

''Zelf heb ik geprofiteerd van uitstekend taalonderwijs, maar dat geldt niet voor iedereen. Het werken met anderstaligen brengt je als taalcoördinator en taalcoach echt heel veel; je ontwikkelt ook jezelf''

Tekst 19

1 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Universalisme → Wereld van schoonheid + Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn + Traditie → Toewijding:

''Vanuit een liefde voor taal en de wens om in aanraking te komen met vluchtelingen, melde Wonieka zich als vrijwilliger bij het Taalhuis. Ze komt nu over de vloer bij verschillende Syrische gezinnen en helpt hen de Nederlandse taal te leren''

2 Universalisme → Ruimdenkend + Traditie → Toewijding:

''Ik vind het boeiend om met mensen te praten. Te leren wat het betekent om te vluchten en te moeten integreren in Nederland''

3 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Wereld in vrede + Conformiteit → Beleefdheid + Prestatie → Intelligentie:

''Mijn contact met de gezinnen gaat verder en dieper dan het doornemen van lesmateriaal. Ik probeer het oefenen van de taal in te zetten om elkaars achtergrond, denkbeelden en cultuur beter te leren begrijpen. Dat doe ik door te vragen en dingen te benoemen en door de ander de ruimte te geven om te vertellen.''

4 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Vergevingsgezindheid & Verantwoordelijk + Veiligheid → Erbij horen + Traditie → Toewijding:

''Ik hoop met een goede dosis inlevingsvermogen deze ruimte te creëren. Door te vragen en me bewust te zijn van de persoon die tegenover me zit. Wat heeft die persoon nodig en hoe kan ik daar

een bijdrage aan leveren? Als iemand zich gezien en gehoord weet, ontstaat er al meer ruimte”.

5 Conformiteit → Beleefdheid & Zelfdiscipline + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren:

“Dan heb je daar als taalvrijwilliger maar gewoon op de bank te zitten. En doe je wat op dat moment kan. Door de situatie te erkennen zoals hij is en mensen de ruimte te geven. En tussendoor wordt er toch, in het Nederlands, met elkaar gesproken over herinneringen, ervaringen, familie en geloof.”

6 Hedonisme → Plezier hebben + Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

“Waar ik blij van word? Van kleine successen zoals het verbeteren van iemands spreek- en schrijfvaardigheid door taalcoaching”

7 Prestatie → Intelligentie & Ambitie + Altruïsme → Behulpzaam & Vergevingsgezindheid + Traditie → Toewijding + Stimulatie → moed & Afwisselend leven:

“Van de momenten dat er ruimte in een hoofd ontstaat om te kijken naar wat taal kan opleveren en hoe taal het leven kan verrijken. Een voorbeeld: door een Syrisch stel mee te nemen naar een werkfestival en hen te helpen zich een weg te banen door al het aanbod en informatie, hielp ik hen aan nieuwe motivatie voor een opleiding en een baan”

Tekst 20:

1 Universalisme → Ruimdenkend & Gelijkheid & Sociale rechtvaardigheid + Altruïsme → Loyaliteit:

“Als nieuwkomer in Zuid-Korea heb ik zelf ervaren hoe cruciaal een taalmaatje is”

2 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn:

“NT2-docent Elske Minnema van TopTaal Woerden geeft vooral les aan Eritrese en Syrische laaggeletterden”

3 Universalisme → Ruimdenkend:

“Dat kan Elske zich wel een beetje voorstellen. Ze woonde in 2014 een half jaar met haar man in Zuid-Korea”

3 Universalisme → Ruimdenkend:

“De eerste paar maanden van mijn tijd in Zuid-Korea ervoer ik wat het is om in een vreemde omgeving te zijn met tekstbordjes vol onbegrijpelijke tekens. Daar kwam ook nog eens bij dat ik moeilijk contact kon krijgen met mijn omgeving”

4 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Prestatie → Competentie:

“Toch moest ik het vooral hebben van mijn ‘taalmaatje’”

5 Prestatie → Competentie & Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Zo leerde ik dat taalmaatjes enorm belangrijk zijn. Ze vervullen een sleutelrol voor nieuwkomers”

6 Conformiteit → Beleefdheid:

“Zo wist ik dat de Koreaanse cultuur een gereserveerde stijl van communiceren kent. Gezichtsverlies voorkom je bij de Koreanen door op een afstand te blijven en vooral geen directe vragen te stellen”

7 Altruïsme → Loyaliteit + Behulpzaam:

“Tot een student bij ons thuis aan tafel opmerkte: ‘Jij met je grote ogen! Je maakt me bang.’ Pas toen konden we erom lachen. Zij werd mijn taalmaatje”

8 Universalisme → Ruimdenkend + Wereld van schoonheid & Wereld in vrede & Wijsheid + Altruïsme → Behulpzaam + Conformiteit → Beleefdheid & Gehoorzaamheid + Prestatie → Competent & Succesvol zijn:

“Het inzicht dat een taalmaatje geeft in de cultuur en in het taalgebruik is goud waard”

9 Prestatie → Competent & Succesvol zijn + Conformiteit → Beleefdheid & Gehoorzaamheid:

“Oogcontact. Een knikje hier en een bevestigende ‘mm’ daar. Want het zijn juist ongeschreven regels die taalgebruik een succesvolle beleving maken”

10 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Conformiteit → Beleefdheid & Gehoorzaamheid:

“Het voordeel van elkaar vaker zien is dat er een sfeer van veiligheid ontstaat, waarin je fouten durft te maken”

11 Zelfsturing → Onafhankelijkheid + Prestatie → Succesvol zijn:

“Je hoeft er geen professor in de communicatie voor te zijn, beter niet! Wat er buiten het klaslokaal gebeurt, is minstens zo belangrijk als wat er in het klaslokaal gebeurt”

12 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede + Altruïsme → Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam & Conformiteit → Gehoorzaamheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Nieuwkomers observeren vaak scherper. Ze zitten vol vragen over hun nieuwe leefomgeving. Daarom gaan we vaak met de hele groep naar openbare gelegenheden”

13 Stimulatie → Een afwisselend leven:

“Pas zijn we in de raadszaal geweest, maar de bibliotheek of het kringloopcentrum is ook heel geschikt”

14 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam zijn:

“Van tevoren oefenen we met de woorden die men op zo'n plek gebruikt. Taalriedels zoals: ‘Kom, we gaan’ zijn fijn om te herkennen voor een nieuwkomer.”

15 Veiligheid → Sociale orde + Prestatie → Intelligentie + Stimulatie → Moed:

“Openbare gelegenheden bieden een veilige plek om opdrachten uit te voeren. Iedere cursist stelt dan wat simpele vragen. Het is vooral de bedoeling dat er een gesprek op gang komt. Elke reactie van een Nederlander geeft hen weer een beetje input. En hopelijk maakt dit het minder eng om zelf contact te gaan leggen met Nederlanders.”

16 Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn + Zelfsturing → Creativiteit + Altruïsme → Behulpzaam

“Het gaat er vooral om dat de cursist het Nederlands in de praktijk leert gebruiken. Zo'n opdracht op papier houdt het klein en overzichtelijk. Het is als hulpmiddel bedoeld, ook voor taalmaatjes.”

17 Altruïsme → Loyaliteit:

“Taal leren betekent veel fouten maken, en daarom kun je vanaf het begin maar beter veel lachen met elkaar, om jezelf vooral”

18 Hedonisme → Plezier hebben:

“We vieren de successen met een lied of een hapje. En ook als iemand slecht scoort bij een test, kan de volgende test plezier opleveren omdat het dan toch ietsjes beter gaat. Lachen werkt altijd”

Tekst 21

1 Altruïsme → Ware vriendschap:

“Met Mohamad heb ik er een vriend bij”

2 Prestatie → Succesvol zijn:

“Na 3,5 jaar in Nederland spreekt hij de taal al verrassend goed”

3 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Altruïsme → Eerlijkheid & Loyaliteit & Behulpzaam + Conformiteit → Zelfdiscipline:

“Blijven oefenen, veel vragen naar de betekenis van woorden en uitdrukkingen en zeggen dat je graag gecorrigeerd wilt worden”

4 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Volwassen liefde:

“Zij werden Mohamads ‘oom en tante’ en Mohamad is hen nog altijd heel dankbaar voor alle geboden hulp”

5 Altruïsme → Behulpzaam:

‘Hulp kwam er ook van Dennis Gooskens (35), de begeleider van Mohamad in het Taal & Toekomsttraject’

6 Prestatie → Intelligentie & Ambitie & Competent & Succesvol zijn + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Dit is een taalcoachprogramma voor jonge nieuwkomers die hun kansen op een baan, stage of opleiding willen vergroten. Een half jaar lang gaan de jongeren aan de slag met hun toekomstdromen. Samen met de begeleider ontdekken ze bijvoorbeeld wat hun kwaliteiten zijn. Ze gaan op zoek naar informatie op internet en breiden zo ook hun woordenschat uit’

7 Altruïsme → Loyaliteit & Volwassen liefde & Behulpzaam:

“Ik ben heel blij met Dennis. Hij werkt vanuit zijn hart en doet heel erg zijn best voor mij”

8 Macht → Sociale invloed:

“Door hem is mijn netwerk vergroot. En hij houdt me ook scherp als het om moeizaam contact met instanties gaat”

9 Altruïsme → Behulpzaam + Zelfsturing → Creativiteit:

“We gaan dit oplossen. Hij geeft mij praktische tips om met dit soort situaties om te gaan”

10 Prestatie → Competent & Succesvol zijn:

“En mijn Nederlands is ook stukken beter geworden”

11 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Wereld in vrede:

“Ik vind andere culturen interessant. Ik heb veel gereisd en werk dagelijks met expats. Hoe leven anderen? Hoe kijken ze naar bepaalde zaken?”

12 Universalisme → Ruimdenkend & Sociale rechtvaardigheid + Conformiteit → Beleefdheid:

“Generaliseren vind ik vreselijk”

13 Conformiteit → Beleefdheid & Respect voor ouderen:

“Mohamad heeft bijvoorbeeld een hele hechte band met zijn familie. Die zal altijd op de eerste plaats komen”

14 Universalisme → Ruimdenkend & Wijsheid:

“Dat heb ik door hem ook wat meer toegepast in mijn leven”

15 Macht → Autoriteit + Altruïsme → Behulpzaam:

“Zelf wilde ik al langer wat meer coachend bezig zijn in mijn werk. Het Taal & Toekomsttraject vond ik een uitgelezen kans om dat in de praktijk te oefenen”

16 Altruïsme → Ware vriendschap:

“En ik heb er met Mohamad gewoon een vriend bij. Hoewel het traject officieel is afgelopen, zien we elkaar nog eenmaal per week”

17 Prestatie → Ambitie:

“Eerst hebben we tijd besteed aan het ontdekken wat Mohamad leuk vindt én goed kan”

18 Veiligheid → Wederkerigheid + Prestatie → Competent & Succesvol zijn + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Mohamad heeft vervolgens vrijwilligerswerk gedaan bij Staatbosbeheer, Boerschappen en Green Revolution om zo ervaring op te doen”

19 Prestatie → Competent & Succesvol zijn:

“Zijn Nederlands werd hierdoor trouwens nóg beter”

20 Altruïsme → Verantwoordelijkheid & Eerlijkheid & Behulpzaam + Prestatie → Intelligentie:

“Maar toen we samen zijn CV gingen opstellen kwam ik erachter dat zijn wiskunde- en computerkennis nog wel wat bijgespijkerd mochten worden”

21 Altruïsme → Verantwoordelijkheid + Zelfsturing → Vrijheid + Stimulatie → Moed:

“Mohamad is heel pro-actief. Hij is de ideale kandidaat om mee samen te werken. Wat dat betreft had ik het niet beter kunnen treffen. Ik hoefde niet alles voor te kauwen; hij ging vaak zelf op zoek naar informatie of klom in de pen”

22 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

“Je taal is goed, we richten ons daarom op het vinden van een opleiding”

23 Macht → Sociale invloed:

“Soms kwam zijn netwerk goed van pas, maar niet altijd. Dennis heeft ook zelf heel veel voor mij moeten uitzoeken”

Tekst 22

1 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Rosanne Melenhorst geeft les aan een groep met een laag niveau’

2 Conformiteit → Gehoorzaamheid:

“De hele groep ging driftig meeschrijven... Zo fanatiek zijn ze dat ze niet doorhadden dat het een grapje was!”

3 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Competent & Succesvol zijn + Traditie → Toewijding:
‘Rosanne geeft nu ongeveer twee jaar les bij STEP. Dit combineert ze met werk in een hotel en de zorg voor haar zoontje. Daarnaast volgt ze sinds kort ook de opleiding tot NT2 docent bij Radboud in’to Languages’

4 Zelfsturing → Wereld van Schoonheid + Hedonisme → Het goede leven + Prestatie → Competent zijn:

“Het lesgeven geeft mij voldoening en ik doe zo ervaring op”

5 Macht → Sociale invloed:

“Het is ook heel prettig dat ik contact heb met de andere taaldocenten bij STEP”

6 Prestatie → Competent zijn + Zelfsturing → Vrijheid:

“Ik krijg goede tips van collega’s en de sfeer bij STEP is ongedwongen en relaxed”

Tekst 23

1 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Wijsheid + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Veiligheid → Wederkerigheid + Traditie → Toewijding:

“Ik wilde iets doen dat te maken heeft met de maatschappij en de samenleving, voor mezelf en voor anderen”

2 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Gelijkheid:

‘Zelf heeft ze ook de Nederlandse taal moeten leren en weet ze wat het inhoudt en wat het oplevert als je de taal leert’

3 Hedonisme → Het goede leven + Veiligheid → Sociale orde + Erbij horen + Gezondheid:

“Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor”

4 Prestatie → succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Als taalcoach oefent ze met name spreekvaardigheid met haar cursist(en)’

5 Prestatie → Intelligentie:

“Door vragen te stellen komt het gesprek op gang en gaan mensen uit zichzelf vertellen”

6 Hedonisme → Het goede leven & Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘Ze vindt het heel erg leuk om te doen. “Het is heel verfrissend”’

7 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende ervaring”

8 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Hedonisme → Het goede leven + Prestatie → Ambitieuze:

“Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie”

Tekst 24

1 Universalisme → Rechtvaardigheid & Sociale rechtvaardigheid + Traditie → Toewijding:

“Ik vind dat iedereen recht heeft op gelijke kansen, en dat je de basale tools moet kunnen leren die je nodig hebt om mee te doen”

2 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid + Altruïsme → Behulpzaam + Loyaliteit + Volwassen liefde + Verantwoordelijkheid + Veiligheid → Wederkerigheid + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Ik wil daarbij helpen, daar krijg ik energie van. Ik ben ook heel erg enthousiast om aan te sluiten bij de welwillendheid van de mensen die graag de taal willen leren”

Tekst 25

1 Macht → Sociale invloed + Stimulatie → Een afwisselend leven + Altruïsme → Solidariteit:

“Ik spreek allerlei mensen en kom met andere verhalen thuis dan wanneer ik een avond met mijn vrienden iets leuks heb gedaan”

Tekst 26

1 Altruïsme → behulpzaam + Hedonisme → Plezier hebben:

“Ik vind het super leuk om te helpen met het aanpakken van laaggeletterdheid”

2 Macht → Sociale invloed + Stimulatie → Opwindend leven:

“en contact leggen met de verschillende organisaties op dit gebied. Ik bouw een netwerk op en het is een inspirerende omgeving”

Tekst 27

1 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Tijdens mijn studie deed ik ook vrijwilligerswerk, ik gaf gratis juridisch advies bij de rechtswinkel”

2 Altruïsme → Betekenis in het leven + Traditie → Respect voor traditie:

“ik wilde graag iets heel anders doen naast mijn werk, liefst iets zinvols en iets met taal”

3 Hedonisme → Het goede leven:

“Meteen de eerste keer al vond ik het nog leuker dan ik had gedacht”

4 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn:

“Dan ga ik gewoon naast iemand zitten en helpen met de opdracht. Na de pauze begeleid ik een leesgroepje”

5 Stimulatie → Opwindend leven:

“Dat zijn vaak heel interessante gesprekken!”

6 Zelfsturing → Vrijheid:

“Naast die twee uur per week heb ik verder geen bemoeienis met Prago. Dat houdt het lekker overzichtelijk. En het past beter in mijn agenda dan veel andere soorten vrijwilligerswerk, waar je toch al gauw een ochtend of middag per week aan kwijt bent”

7 Zelfsturing → Onafhankelijkheid & Vrijheid:

“Je hoeft voor Prago ook haast niets voor te bereiden. Soms zoek ik zelf een tekst op voor mijn leesgroepje, maar daar is een speciale site voor. Voorbereiden is eigenlijk al een te groot woord. Het kost gewoon echt niet veel tijd”

8 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Hedonisme → Het goede leven:

“en het leuke is: je krijgt er wél veel voor terug. In mijn geval: positieve energie”

9 Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde & Loyaliteit + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Wat is er nou leuker dan mensen helpen met iets wat zij zelf graag willen? Zij worden er blij van, ik word er blij van”

10 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Ware vriendschap + Stimulatie → Een afwisselend leven + Veiligheid → Erbij horen:

“Daarnaast is het ook nog eens gezellig. Ik heb een goed contact met de cursisten, de docenten en de andere vrijwilligers. Ik voel me erg welkom hier”

11 Conformiteit → Zelfdiscipline:

“Van mezelf ben ik eerlijk gezegd niet zo vreselijk geduldig. Maar als een cursist je niet begrijpt, zul je het toch nog een keer moeten uitleggen. Alsof je even op je eigen rem trapt”

12 Prestatie → Competent & Succesvol zijn:

“Heel leerzaam. Je leert ook vanzelf de cursisten beter kennen, en zij jou, en zo word je er steeds beter in”

Tekst 28

1 Altruïsme → Behulpzaam + Hedonisme → Plezier hebben + Traditie → Toewijding:

“Ik leer zelf graag talen en help anderen met plezier met Nederlands!”

2 Prestatie + Competent zijn + Hedonisme → Plezier hebben + Stimulatie → Moed:

“Ik ben zelf op het moment Tsjechisch aan het leren. Dat gaat niet meer zo snel wanneer je 73 bent, maar ik vind het heerlijk om te doen.”

3 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Gelijkheid + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Titia vindt het belangrijk dat statushouders de Nederlandse taal goed leren beheersen. Op dit moment is ze taalmaatje van een 18-jarige jongen uit Somalië”

4 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid:

“Dat verschil in leeftijd vind ik leuk, het is een mooi vervolg op mijn werkzame leven in het onderwijs”

5 Conformiteit → Beleefdheid & Gehoorzaamheid + Prestatie → Zelfsturing:

“Hij gaat op een open manier met mij om. Vlot, maar heeft ook in de gaten dat hij netjes moet zijn. Bijvoorbeeld door thee voor me te halen. Maar hij zegt het ook wanneer hij mijn uitleg niet begrijpt en dat is goed”

6 Conformiteit → Beleefdheid:

‘‘Daarnaast trekt zijn familie aan hem voor allerlei klusjes’’

7 Macht → Autoriteit:

‘‘Dan zeg ik hem: je school gaat voor! Daar moet je het in den toekomst van hebben!’’

8 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘‘maar zijn taalniveau is niet voldoende voor een serieuze baan. En we oefenen ook met rekenen; volgens mij heeft hij belabberd onderwijs gehad in Somalië. Een jas met 40% korting, hij had geen idee wat dat betekende. Hij is slim genoeg om het allemaal te leren en ik help hem graag, maar we hebben gewoon tijd tekort om alles in te halen!’’

9 Hedonisme → Het goede leven:

‘‘Ook met hem vind ik het contact leuk en hij komt trouw’’

10 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Een afwisselend leven:

‘‘Toch merk je dat hij te weinig gelegenheid heeft om Nederlands te oefenen, dat ene uurtje per week met mij is echt te weinig! Gelukkig heeft hij nu een participatiebaan waarin hij veel moet praten, ik denk dat dit hem erg zal helpen’’

11 Hedonisme → Het goede leven + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Stimulatie → Moed + Conformiteit → Zelfdiscipline + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘‘Titia geniet van beide contacten: ‘‘Ik zie wat de problemen zijn, het geworstel om aan werk te komen en daar tegenover de vaste wil om dat voor elkaar te krijgen’’’’

12 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘In haar tien jaar als taalmaatje heeft Titia al veel mensen kunnen helpen’’

13 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘Andere keren vier je het succes van een behaald examen met koffie en taart en neem je tevreden afscheid’’

14 Hedonisme → Plezier hebben + Altruïsme → Volwassen liefde & loyaliteit & Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

‘‘Zo lang je er beide maar plezier aan beleeft, taalmaatje én deelnemer, is het prachtig vrijwilligerswerk’’

Tekst 29

1 Altruïsme → Betekenis in het leven + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren + Matiging:

‘‘Ik heb me altijd voorgenomen om na mijn pensioen wel bezig te blijven en wilde dan ook graag vrijwilligerswerk doen. Je moet niet alleen maar gaan ontspannen maar ook proberen een bijdrage te blijven leveren door een invulling te geven aan je leven na je pensioen’’

2 Altruïsme → Behulpzaam + Conformiteit → Gehoorzaamheid + Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘De moeder was aan het inburgeren en die deed dus ook altijd mee als ik er was om met de kinderen

te lezen. Ze schreef nieuwe woorden mee en was echt heel actief bezig met het leren van de Nederlandse taal”

3 Macht → Autoriteit + Stimulatie → Een afwisselend leven:

“Op deze manier werd ook de ouderbetrokkenheid die we toch proberen te bereiken bij de VoorleesExpress gestimuleerd en uitgebreid”

4 Prestatie → Succesvol zijn & Intelligentie & Invloedrijk zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

“Thea is niet alleen voorlezer bij de VoorleesExpress, ze is ook coördinator. Als coördinator begeleid je een groepje voorlezers tijdens hun voorleestraject”

5 Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Traditie → Toewijding:

‘Ook daar haalt Thea veel voldoening uit. Zo vertelt ze over de vooruitgang die je als coördinator nog beter ziet dan de voorlezer die iedere week bij het gezin thuiskomt, omdat je in het begin, midden en het einde van het traject een bezoek brengt aan het gezin’

6 Macht → Autoriteit + Traditie → Toewijding:

‘Ook geeft ze aan hoe belangrijk ze het vindt dat het gezin ook weet wie zij is en wat zij als coördinator doet’

7 Prestatie → Succesvol zijn & Intelligentie:

‘Als coördinator heb ik goed zicht op de vooruitgang in de taalontwikkeling van de kinderen. Je komt met grotere tussenpozen bij de gezinnen thuis en merkt dat de kinderen bijvoorbeeld in langere zinnen praten. Ze krijgen meer zelfvertrouwen en durven ook meer te praten’

8 Altruïsme → Verantwoordelijkheid & Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam + Traditie →

Toewijding:

‘Ik wil contact maken met de ouders en de kinderen, zodat ze ook weten wie ik ben, wat ik doe en welke hulp ik kan bieden. Ik vind het belangrijk de kinderen te kennen, als er dan eens iets is waar een voorlezer hulp bij nodig heeft, dat ik dan ook weet over welke kinderen het gaat’

9 Altruïsme → Behulpzaam:

‘Zij kunnen altijd bij haar aankloppen als ze vragen hebben of hulp nodig hebben bij een specifieke casus’

10 Prestatie → Intelligentie + Zelfsturing → Creativiteit:

‘Juist de kennis die Thea dan heeft over de kinderen in het gezin helpt haar om samen met de voorlezer naar een passende oplossing op zoek te gaan’

11 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Hedonisme → Het goede leven:

“Ik geniet erg van het contact dat ik heb met de voorlezers. Coachen en motiveren van de voorlezers geeft mij veel voldoening”

12 Zelfsturing → Creativiteit + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Soms komen er wel eens lastige situaties voor en dan is het een uitdaging om samen met de voorlezer op zoek te gaan naar de meest passende oplossing’

13 Prestatie → Succesvol zijn & Intelligentie + Altruïsme → Volwassen liefde & Eerlijkheid &

Verantwoordelijkheid + Stimulatie → Moed:

“Als ik dan daarna in hun evaluaties teruglees hoe het traject daarna verlopen is, geef ik vooral veel complimenten. Het is heel fijn om te zien dat de oplossing die we dan samen bedacht hebben werkt, en dat geeft ook de voorlezer weer een dosis motivatie! Ik wijs na ieder bezoek de voorlezer en het gezin ook weer op de vooruitgang die het kind of de kinderen geboekt hebben”

14 Hedonisme → Plezier hebben + Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Een afwisselend leven + Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam:

“Ik vind het geweldig om coördinator te zijn en de vooruitgang van de kinderen goed te kunnen monitoren. Maar de ervaring van het voorlezen en de band die je opbouwt met het gezin zou ik toch echt niet willen en kunnen missen”

Tekst 30

1 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Eerlijkheid & Loyaliteit & Behulpzaam:

“Farah en ik zijn samen door een heel mooi proces gegaan. In het begin durfde ze me nauwelijks aan te kijken. Zie waar we in een jaar tijd zijn gekomen! Haar hele houding is veranderd”

2 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Hedonisme → Het goede leven:

“Dat doet me goed”

3 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline + Stimulatie → Moed:

“We hebben dan ook hard gewerkt, iedere week ben ik zo’n twee uur bij haar. We praten veel – over van alles – en oefenen de woordenschat. En die moet ze dan van mij ook weer met haar man oefenen, want je leert de taal het beste door er veel mee bezig te zijn”

4 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid + Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Vergevingsgezindheid + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren + Universalisme → Ruimdenkend:

“Toen ik taalmaatje werd, wilde ik graag leren over verschillende culturen en iets betekenen voor anderen”

5 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit Vergevingsgezindheid + Zelfsturing → Wereld van schoonheid & Hedonisme → Plezier hebben:

“Maar Farah heeft mij vooral veel gegeven. Haar dankbaarheid en gastvrijheid”

6 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Gelijkheid + Altruïsme → Volwassen liefde:

“Ik vind het mooi dat ze, ondanks haar moeilijke tijd in Iran en ook hier, met zoveel liefde naar andere mensen kijkt. Voor haar is iedereen gelijk”

B. Nieuwkomers

Tekst 31

1 Conformiteit → Zelfdiscipline:

“De Nederlandse taal leren doe je met vallen en opstaan”

2 Altruïsme → Behulpzaam + Stimulatie → Moed:

‘Het hielp hem om op openbare plekken te gaan zitten waar Nederlands werd gesproken én om te oefenen met een taalcoach’

3 Prestatie → Succesvol zijn:

‘Inmiddels werkt hij één dag in de week als filiaalleider bij de Aldi en is hij columnist voor dagblad De Gelderlander’

4 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Het maakt me blij dat mijn boodschap wordt gelezen!”

5 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit + Traditie → Toewijding + Stimulatie → Afwisselend leven:

“Ik wil mensen verbinden, mijn verhaal vertellen. Daarom heb ik mijn uitgaansavondje met vrienden gisteravond vroeg beëindigd zodat ik vanochtend naar een congres over duurzaamheid voor nieuwkomers kon”

6 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven:

“Mijn ouders en broer wonen nog in Aleppo, Syrië. Ik ben afgestudeerd jurist, maar mijn diploma’s bleken in Nederland niet veel waard en daarom volg ik de opleiding Industrieel Ontwerp. Nederland heeft technici nodig, volgens de overheid. Ik zit nu in mijn 3e studiejaar”

7 Zelfsturing → Onafhankelijkheid:

“Op eigen initiatief ben ik begonnen om de vrijwilligers daar te helpen met opruimen en ik heb het boek ‘Leer Nederlands snel’ in het Arabisch gekocht”

8 Altruïsme → Behulpzaam:

“De vrijwilligers van De Koepel raadden mij aan om naar Rozet – een cultureel centrum in Arnhem – te gaan om rustig te studeren en ze gaven mij pen en papier”

9 Stimulatie → Moed:

“Ik bleef hele dagen in Rozet, ook al was ik moe of verdrietig. Dan hoorde ik constant Nederlands om mij heen”

10 Altruïsme → Behulpzaam + Stimulatie → Moed:

“Maar gelukkig vond ik een taalcoach om tweemaal per week de taal mee te oefenen. Ook stapte ik meer en meer zelf op Nederlandse mensen af en herhaalde de zinnen en woorden die ik hoorde eindeloos”

11 Stimulatie → Moed & Een afwisselend leven & Opwindend leven + Altruïsme → Behulpzaam

“De constructie van deze lessen was interessant. In de ochtend was ik student en in de middag docent. In de middag moest ik namelijk aan vijf anderen de Nederlandse taal uitleggen. Ik moest ‘s ochtends dus heel goed opletten en veel vragen stellen om alles ‘s middags goed over te kunnen brengen”

12 Macht → Autoriteit:

“De Gelderse media waren ook geïnteresseerd in dit project en zo maakte ik kennis met De Gelderlander”

13 Conformiteit → Zelfdiscipline + Prestatie → Ambitie:

“Ondertussen schrijf ik mijn columns zelf in het Nederlands”

14 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede + Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit:

“Ze gaan altijd over cultuurverschillen en hebben altijd een grappige draai. Ik wil mensen door mijn columns met elkaar verbinden”

15 Hedonisme → Plezier hebben + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“En als ze dan zeggen: ‘Ik lees je columns altijd met plezier’, maakt mij dat zó gelukkig”

16 Altruïsme → Betekenis in het leven + Traditie → Toewijding:

“Het is een klein maar krachtig middel en ik doe iets nuttigs!”

17 Veiligheid → Gezondheid:

“Taal geneest”

18 Conformiteit → Zelfdiscipline

“De Nederlandse taal leren doe je met vallen en opstaan. Maar pak je eigen roer vast”

19 Traditie → Gereserveerd + Stimulatie → Moed & Een afwisselend leven + Prestatie → Competent & succesvol zijn:

“Je kunt blijven denken: ‘Waarom zit ik nu alleen in Nederland, waarom is mijn familie door de oorlog verscheurd, ik voel me verdrietig en eenzaam’, maar dat helpt je allemaal niet verder. Zorg dat je de taal leert. Zo krijg je contacten, word je actief en heb je minder pijn”

20 Traditie → Mijn rol in het leven accepteren & Matiging & Toewijding & Respect voor traditie + Veiligheid → Sociale orde + Prestatie → Intelligentie:

“Ik vind dat de Nederlandse overheid strakker mag zijn als het gaat om het leren van de taal. Mijn idee is dat elke nieuwkomer verplicht drie dagen in de week naar school gaat om Nederlands te leren en twee dagen per week vrijwilligerswerk doet”

21 Traditie → Toewijding:

“Het is namelijk zó belangrijk om de taal in de praktijk te oefenen”

22 Zelfsturing → Onafhankelijkheid & Vrijheid:

“Vrijwilligerswerk kun je doen in je eigen omgeving zoals op de school van je kinderen, of daar waar je je prettig voelt, bijvoorbeeld in de sportschool”

23 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

“Maak gerust fouten en vraag aan een Nederlander hoe je woorden correct uitspreekt. Zeg woorden en zinnen die je hoort minstens vijf keer na. En lees alles wat los en vast zit”

24 Traditie → Mijn rol in het leven accepteren:

“Ik kan niet meer terug naar Syrië; ze zien me daar als deserteur. Ik denk dus dat mijn toekomst in Nederland ligt”

25 Stimulatie → Moed + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Wereld in

vrede + Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“Daarom ben ik op zoek naar een project om na mijn afstuderen mensen te helpen, ze met elkaar te verbinden en ze in actie te krijgen”

26 Universalisme → Gelijkheid + Veiligheid → Erbij horen:

“Ik wil hier in Nederland als volwaardig mens leven en ik voel me gelukkig steeds meer thuis”

27 Veiligheid → Wederkerigheid + Conformiteit → Zelfdiscipline + Altruïsme →

Vergevingsgezindheid:

“Nederland heeft mij een plaats gegeven, maar daar heb ik zelf ook veel aan gedaan. Ik heb ervaring met het leren van een nieuwe taal en het integreren in de samenleving”

28 Altruïsme → Verantwoordelijkheid + Traditie → Toewijding:

“En ik zal me altijd verantwoordelijk voelen voor het beeld van mijn landgenoten hier”

Tekst 32

1 Stimulatie → Moed:

“Als je stil blijft, kun je niets delen”

2 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Vergevingsgezindheid:

“Maar voor het harde werk om de taal eigen te maken, krijgt Beza ook wat terug: kans op een baan in de zorg of horeca”

3 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Moed:

“De Nederlandse taal is nu veel belangrijker voor me dan toen. En daar werk ik dan ook hard voor. Ik ga twee keer per week naar Nederlandse les bij het Mondriaan College en twee keer per week oefen ik met de taal bij taalcoachorganisatie Taal aan Zee”

4 Altruïsme → Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam:

“De taalvrijwilligers daar nemen hun werk heel serieus en dat vind ik fantastisch”

5 Stimulatie → Opwindend leven:

“Laatst kwam zelfs Minister Koolmees op bezoek bij Taal aan Zee. Dat is geweldig. Een minister!”

6 Prestatie → Succesvol zijn:

“Ik ben al geslaagd voor de onderdelen ‘Luisteren’ en ‘Lezen’ van het Inburgeringsexamen”

7 Stimulatie → Moed + Prestatie → Succesvol zijn:

“Maar ik probeer op allerlei manieren te oefenen. Zo kijk ik Nederlandse kinderfilms met Nederlandse ondertiteling. Goed oefenen in de praktijk blijft een uitdaging. Ik ken nog niet zoveel Nederlanders. Maar ik dwing mezelf om Nederlands te praten. Bijvoorbeeld in winkels. En dat gaat steeds beter”

8 Universalisme → Ruimdenkend:

“Een land begrijpen”

9 Universalisme → Innerlijke harmonie & Wereld van schoonheid & Ruimdenkend & Wijsheid + Stimulatie → Moed:

“Spreken is de brug. Als je stil blijft, kun je niets delen. Spreek je de taal niet, dan begrijp je het land ook niet”

10 Universalisme → Ruimdenkend + Wereld van schoonheid:

“Met taalcoaching oefen ik niet alleen Nederlands, maar leer ik ook wat bij de Nederlandse cultuur hoort”

11 Conformiteit → Respect voor ouderen:

“Ik kom uit een hele hechte sociale cultuur”

12 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Sociale rechtvaardiging & Wereld in vrede & Gelijkheid:

“De Nederlandse is anders. Maar er is hier zoveel meer vrijheid en respect. En ik weet nu ook waarom alles oranje is op 27 april”

13 Stimulatie → Moed + Conformiteit → Zelfdiscipline + Universalisme → Gelijkheid & Wijsheid & Sociale rechtvaardiging + Altruïsme → Vergevingsgezindheid:

“Ik moet hard werken voor de Nederlandse taal, maar het levert me ook wat op. Ik voel me hier zo goed en zo veilig”

14 Prestatie → Ambitie + Competent zijn + Stimulatie → Moed + Conformiteit → Zelfdiscipline:

“Ik zou graag aan het werk gaan in de zorg of de horeca. Maar dan moet mijn Nederlands wel beter zijn. Ik ben nog maar net voorbij het beginniveau”

Tekst 33

1 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Vergevingsgezindheid:

“Zonder taal voelt het alsof je blind bent”

2 Universalisme → Wereld in vrede + Altruïsme → Vergevingsgezindheid:

‘Toen Jamal uit Afghanistan vluchtte voor de Taliban, wist hij niet wat mijn bestemming was. Zijn enige doel was veilig zijn’

3 Stimulatie → Moed: + Universalisme → Wijsheid:

‘Pas toen hij in Nederland aankwam, begreep hij wat hij allemaal kwijt was: niet alleen zijn spullen maar ook zijn dromen’

4 Veiligheid → Erbij horen:

“Ik kom uit een grote familie maar voelde me ineens alleen op de wereld”

5 Stimulatie → Opwindend leven:

‘Die jaren zijn weggegooid; ik kon niks in het AZC, niet eens de taal leren. Er brak een moeilijke tijd aan. Je zit met veel mensen bovenop elkaar, iedereen is agressief en gefrustreerd’

6 Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Later volgde ik een inburgeringscursus maar de docent gaf les aan twee klassen tegelijk en er was geen tijd om vragen te stellen. Gelukkig kon ik taalcoaching volgen bij bibliotheek Oog in Al in Utrecht. In het groepje van taalcoach Wim oefenden we gesprekjes en leerde ik nieuwe woorden’

7 Prestatie → Succesvol zijn:

“Intussen had ik ook op sociaal vlak mijn draai in Nederland wat beter gevonden”

8 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven & Opwindend leven:

“Daar ging ik met ze praten. Tijdens een open dag in het Asielzoekerscentrum maakte ik bovendien kennis met het Nederlandse gezin van Monique en Nick”

9 Stimulatie → Een afwisselend leven + Altruïsme → Behulpzaam:

“Als ze de kinderen naar school hadden gebracht, gingen we samen boodschappen doen”

10 Altruïsme → Behulpzaam:

“Monique ging met mij mee naar de IND en hielp me met alle papieren die ik moest invullen”

11 Stimulatie → Een afwisselend leven + Traditie → Toewijding + Veiligheid → Wederkerigheid:

“Ik ging vrijwilligerswerk doen bij een AZC in Almere en werkte met jongeren op de Vrije School in Zeist”

12 Altruïsme → Volwassen liefde & Vergevingsgezindheid + Veiligheid → Erbij horen & Gezondheid:

“Toen ik Monique en Nick en hun kinderen leerde kennen had ik het gevoel dat ik een beetje ‘meedeed’”

13 Altruïsme → Loyaliteit & Betekenis in het leven + Traditie → Toewijding + Universalisme → Ruimdenkend & Wijsheid + Stimulatie → Moed:

“Ook mijn taalcoach Wim was belangrijk voor mij. Taal is als de sleutel van een huis, pas als je de taal spreekt kun je naar binnen en wordt je wereld groter”

13 Stimulatie → Moed + Altruïsme → Loyaliteit & Vergevingsgezindheid + Traditie → Toewijding + Universalisme → Ruimdenkend:

“Taal is essentieel om met andere mensen te communiceren en elkaar te begrijpen. Spreek je de taal niet, dan heb je het gevoel dat je blind bent”

14 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede + Altruïsme → Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam & Vergevingsgezindheid & Betekenis in het leven:

“Ik ben heel blij dat ik door taalcoaching de kans kreeg om mee te doen”

15 Stimulatie → Opwindend leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“En dat werd wel héél mooi voelbaar toen ik tijdens het jubileumfeest van Het Begint met Taal naast Koningin Máxima zat en een praatje met haar kon maken”

Tekst 34

1 Prestatie → Succesvol zijn:

“Voor mij betekent Taal aan Zee een geweldige kans om beter Nederlands te leren”

2 Altruïsme → Ware vriendschap + Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Bovendien brengt het mij vriendschap en vrolijkheid”

Tekst 35

1 Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘Als iemand mij vraagt of Taal aan Zee goed is om de taal te leren, zeg ik: beslist!

Want ik heb er veel geleerd!’’

Tekst 36

Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam + Traditie → Toewijding + Veiligheid →

Erbij horen:

‘‘Taal aan Zee is voor mij een familie met aardige leden om andere mensen en ook elkaar te helpen’’

Tekst 37

1 Traditie → Toewijding:

‘‘Ik woon in Nederland en daarom is Nederlands praten belangrijk voor mij’’

2 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘‘Ik wil thuis met hem ook de taal spreken’’

Tekst 38

1 Veiligheid → Gezondheid & Erbij horen + Hedonisme → Het goede leven + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘‘Ik vind het fijn bij Taal aan Zee’’

2 Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘‘Ik krijg waardering’’

3 Traditie → Toewijding + Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn:

‘‘Iedereen kan hier Nederlands leren’’

Tekst 39

1 Traditie → Toewijding & Respect voor traditie + Stimulatie → Moed:

‘‘Toen in naar Nederland kwam, ging ik werken een bejaardentehuis’’

2 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

‘‘De dames daar hebben me goed geholpen met het leren Nederlands te spreken’’

3 Altruïsme → Behulpzaam + Volwassen liefde & Verantwoordelijkheid:

‘‘Mijn dochter hielp mij vaak door brieven voor te lezen en dingen voor me te regelen’’

4 Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘Het deed veel pijn dat ik het zelf niet kon’’

5 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘‘Mijn dochter vond dat ik het zelf moest gaan leren’’

6 Stimulatie → Moed:

“Toen ben ik terug naar school gegaan. Wat zou ik doen als zij me niet meer kon helpen?”

7 Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“De eerste paar keer kwam ik terecht in een klas waar ik niet goed kon meekomen. Ik voelde me rot en ben steeds na een of twee maanden gestopt”

8 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Conformiteit → Zelfdiscipline + Veiligheid → Erbij horen:

“Nu zit ik bij het roc in een klas met mensen die op hetzelfde niveau zitten. Dat is erg fijn. Ik ga stap voor stap vooruit”

9 Prestatie → Competent & Succesvol zijn + Moed → Een afwisselend leven:

“Ik kan nu gemakkelijker met het openbaar vervoer reizen, zonder per ongeluk in de verkeerde bus of tram te stappen. Ik kan de borden lezen! Ook kan ik de prijskaartjes in de winkel lezen en delen van de krant”

10 Moed → Opwindend leven + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

“Ik ga door met leren tot ik de Story kan lezen!”

Tekst 40

1 Prestatie → Succesvol zijn & Competent zijn + Stimulatie → Moed & Opwindend leven + Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam & Vergevingsgezindheid:

“Op de taalschool heb ik alleen maar geleerd hoe ik iets moet opschrijven en lezen, maar hier leer ik echt hoe ik moet communiceren in het Nederlands!”

Tekst 41

1 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Stimulatie → Moed:

“Als je de taal niet spreekt, voel je je verloren”

2 Universalisme → Wereld in vrede + Altruïsme → Vergevingsgezindheid:

‘Farah vluchtte uit Iran naar Nederland’

3 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol & Competent zijn:

‘Samen met haar taalmaatje Emily werkt ze aan haar Nederlands’

4 Altruïsme → Spiritueel leven & Vergevingsgezindheid + Universalisme → Wereld in vrede & Sociale rechtvaardigheid:

‘Het gezin was gevlucht uit een Iran. Want in haar geboorteland voelde Farah zich nadat ze christen was geworden niet meer veilig’

5 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede & Gelijkheid:

“In Nederland vond ik de vrijheid waar ik mijn hele leven al naar op zoek ben”

6 Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘Maar als je de taal niet spreekt, voel je je alsnog verloren. Ik miste zelfvertrouwen’

7 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam &

Vergevingsgezindheid & Volwassen liefde + Prestatie → Succesvol & Competent zijn:

“En die heb ik, dankzij de lessen van mijn taalmaatje Emily hervonden. Een groot geluk”

8 Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede & Gelijkheid & Wijsheid + Altruïsme
→ Spiritueel leven:

“Vijf jaar geleden vertrok ik samen met mijn gezin uit Iran omdat ik niet mezelf kon zijn. Ik ben bekeerd tot het christendom. Ik vind mijn hele leven al dat geloof niet iets is dat je iemand mag opdringen. Ik wil vrij zijn”

9 Altruïsme → Vergevingsgezindheid & Behulpzaam & Volwassen liefde:

“Nu probeer ik hier samen met mijn man en zoons een goed leven op te bouwen. Emily helpt me daarbij”

10 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Conformiteit → Gehoorzaamheid + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid:

“Niet alleen door me met de taal te helpen, maar ook door veel over de cultuur te praten”

11 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Moed:

“Nu kan ik gewoon een praatje maken met mensen op straat”

12 Conformiteit → Zelfdiscipline & Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde:

“Hoewel ik nog steeds geen werk heb, kijk ik door Emily weer vooruit”

Tekst 42

1 Altruïsme → Vergevingsgezindheid & Behulpzaam + Conformiteit → Gehoorzaamheid:

“Ahmad vluchtte uit Syrië naar Nederland. Vrijwilliger Wim hielp hem de weg te vinden in de Nederlandse regelgeving”

2 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Conformiteit → Gehoorzaamheid:

“Mijn vrijwillige coach heeft me de weg gewezen naar de huisarts, de IND, de belastingdienst”

3 Prestatie → Succesvol zijn:

“Nu doe ik het zelf”

4 Universalisme → Ruimdenkend & Wijsheid:

“In Syrië gaat alles anders dan in Nederland”

5 Altruïsme → Behulpzaam & Wijsheid + Conformiteit → Gehoorzaamheid + Stimulatie → moed:

“Toen ik hier kwam, begreep ik niets van het systeem. Wim was een van de vrijwilligers die me op weg heeft geholpen”

6 Altruïsme → Volwassen liefde & Behulpzaam:

“Ik kon zijn steun goed gebruiken in mijn contact met de gemeente”

7 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit:

“Het was fijn dat Wim dingen hielp uitzoeken”

8 Altruïsme → Behulpzaam:

“Wim regelde ook dat ik een laptop kon aanschaffen”

9 Stimulatie → Opwinden & Afwisselend leven:

‘‘We gingen overal naartoe, op de fiets’’

10 Altruïsme → Behulpzaam + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Stimulatie → Moed + Traditie
→ Toewijding:

‘‘En hij hielp me om mijn cv te maken, want een baan of vrijwilligerswerk zoeken is nu het belangrijkste’’

11 Prestatie → Succesvol & Competent zijn + Universalisme → Wijsheid:

‘‘Nu ik de Nederlandse regels een beetje begrijp, doe ik alles zelf’’

12 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Vergevingsgezindheid & Volwassen liefde:

‘‘Met dank aan Wim. Hij is een heel lief mens, hij doet echt zijn best voor je’’

Tekst 43

1 Prestatie → Intelligentie & Succesvol & Competent zijn: + Altruïsme → Behulpzaam & Verantwoordelijkheid & Volwassen liefde + Conformiteit → Toewijding:

‘‘Mohamed (57) is hier al 4,5 jaar taalcoach. Hij komt in actie als de docent ziet dat er voor de leerling uitdagingen zijn bij het aanleren van de taal’’

2 Prestatie → Succesvol zijn:

‘‘Vijf jaar geleden leerde Mohamed, afkomstig uit Marokko, zelf Nederlands op deze school. Het ging hem makkelijk af, omdat hij al langere tijd in Nederland woont’’

3 Prestatie → Succesvol zijn & Intelligentie + Altruïsme → Behulpzaam & Hedonisme → Plezier hebben:

‘‘Dat viel natuurlijk op en toen de cursus was afgelopen vroeg de docent of Mohamed het leuk zou vinden om andere nieuwkomers te komen helpen met de taal’’

4 Altruïsme → Behulpzaamheid + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘‘Ik vond het fijn om te helpen en daarvoor gevraagd te worden’’

5 Prestatie → Succesvol zijn & Intelligentie:

‘‘Vandaag ben ik bijvoorbeeld drie dagdelen bezig en help ik zes mensen een stukje verder. Wat ik doe is met hen praten, simpele boeken in spreektaal lezen, audio-oefeningen op internet luisteren en dan nazeggen, luisteren en lezen’’

6 Stimulatie → Moed + Traditie → Toewijding:

‘‘De lessen zijn heel belangrijk. Je moet in Nederland de taal beheersen, anders heb je een probleem’’

7 Stimulatie → Moed + Traditie → Toewijding:

‘‘Vroeger was het anders. Een beetje was voldoende, met handjes en voetjes. Toen zaten er mensen aan een loket om je te helpen, maar die tijd is voorbij. Voor simpele dingen als koffie halen hier op de gang of een treinkaartje kopen moet je Nederlands lezen en begrijpen. Er zijn geen mensen om te helpen, alles is geautomatiseerd’’

8 Altruïsme → Verantwoordelijkheid & Behulpzaam:

‘Hij woont al lang in Nederland, is een fanatiek golfer en voelt zich verantwoordelijk om iets te doen voor zijn medemens, om zijn steentje bij te dragen’

9 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede + Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Ik leer hier met mensen omgaan, leer over verschillende culturen, verschillende meningen, ik hoor aparte verhalen’

10 Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Iedere dag is er wel iets leuks of nieuws dat ik meemaak’

11 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

‘En ik laat niemand zonder iets te leren naar huis gaan’

12 Zelfsturing → Creativiteit + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede:

‘Een wereldtaal!’

13 Traditie → Toewijding & Respect voor traditie:

‘Dit is niet het eerste vrijwilligerswerk van Mohamed’

14 Hedonisme → Plezier hebben:

‘Daar draaide het vooral om plezier’

15 Altruïsme → Solidariteit & Behulpzaam:

‘Dat is mooi, die mensen zijn zo blij’

16 Prestatie → Succesvol zijn & Competent zijn + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren & Toewijding + Veiligheid → Sociale orde:

‘Nu als taalcoach werk ik meer met jonge mensen. Ook heel leuk. En bovendien: door de taal verbeter ik ook mijn eigen Nederlands nog steeds. Een win-win!’

Tekst 44

1 Altruïsme → Behulpzaamheid & Volwassen liefde & Verantwoordelijkheid & Loyaliteit + Universalisme → Wereld in vrede + Traditie → Toewijding:

‘Een jongeman die met zijn positieve instelling en vlotte babbel altijd mensen bij elkaar brengt.

Ghedam (27) is één van de coördinatoren van het Nederlands Taalcafé. Daarnaast is hij op dit moment druk bezig achter de schermen bij Welkom in Utrecht om evenementen met en over de Eritrese gemeenschap op te zetten’

2 Traditie → Mijn rol in het leven accepteren & Toewijding + Universalisme → Wereld in vrede:

‘Dit alles doet Ghedam uit dank voor alle hulp die hij gehad heeft toen hij hier net aankwam. ‘Ik vind het belangrijk om iets terug te geven aan de gemeenschap en een positieve bijdrage achter te laten’

3 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven & Opwindend leven:

‘Ik was meteen enthousiast en ik ben diezelfde dag nog langs geweest, tijdens Straffe Koffie’

4 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven & Opwindend leven + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Ik heb zelfs nog leren sjoelen diezelfde avond en voor ik het wist was ik met allerlei projecten aan

het meehelpen”

5 Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline:

“Daardoor ben ik al gewend om veel te moeten lezen en ging het leren van een nieuwe taal mij ook makkelijk af”

6 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Eerlijkheid + Prestatie → Competent & Succesvol zijn & Intelligentie + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren:

“Bij het Nederlands Taalcafé probeer ik hen daarom te helpen waar het kan. Het is daarbij handig dat ik niet alleen het Nederlands goed begrijp, maar dat ik ook vloeiend Tigrinya spreek. Zo kan ik bijvoorbeeld de Eritreese studenten helpen met het leren van grammatica, wat vaak makkelijker gaat omdat ik het dan in hun eigen taal kan uitleggen”

7 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid & Stimulatie → Opwind & Afwisselend leven:

“Een woord dat mij echt perfect beschrijft is ‘nieuwsgierig’. Ik wil altijd meer weten en stel veel vragen. Door actief te zijn tijdens verschillende activiteiten bij De Voorkamer kan ik mijn nieuwsgierigheid een beetje kwijt”

8 Stimulatie → Opwind & Afwisselend leven:

“Voor ik het weet zit ik dan met een groep mensen aan tafel, die allemaal prachtige ideeën hebben”

9 Stimulatie → Moed + Universalisme → Wijsheid:

“Door veel vragen te stellen leer ik van iedereen een beetje”

10 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede & Wijsheid + Conformiteit → Beleefdheid & Gehoorzaamheid:

“Ook vind ik het nu erg belangrijk om veel meer te lezen over geschiedenis. Bijvoorbeeld over de geschiedenis van andere landen zoals Syrië, België of Nederland. Ik lees nu een boek dat over migranten in Nederland gaat. Hoe is migratie in Nederland begonnen bijvoorbeeld? Daardoor leer ik wat meer over met wie ik woon en hoe andere mensen over migratie denken. Zo begrijp ik de samenleving wat beter. Pas als ik er wat meer over weet heb ik het gevoel dat ik er ook echt over kan oordelen”

11 Zelfsturing → Nieuwsgierigheid & Stimulatie → Moed:

“Ik wil dat ook meenemen als ik in de toekomst hopelijk begin aan een studie culturele antropologie”

12 Stimulatie → Moed + Veiligheid → Erbij horen:

“Dit voelt elke keer een beetje alsof het een soort familie-avond is. Iedere keer kom je er weer bekende gezichten tegen of leer je leuke nieuwe mensen kennen”

13 Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven + Conformiteit → Gehoorzaamheid + Universalisme → Ruimdenkend:

“Niet alleen leren, maar ook de gemeenschap leren kennen”

14 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Traditie → Toewijding:

“Ook vind ik het ontzettend belangrijk om zoveel als mogelijk behulpzaam te kunnen zijn. Dat ben ik niet alleen maar tijdens het Taalcafé, maar ook buiten De Voorkamer”

15 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Prestatie → Succesvol zijn:

“Zo heb ik vandaag nog een afspraak met iemand zonder verblijfsvergunning, die ik help in de bibliotheek met Nederlands leren”

16 Altruïsme → Betekenis in het leven:

“Voor mij is taal heel erg belangrijk”

17 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

“Toen ik net in Nederland was hebben onder andere de Taalcafé’s in De Voorkamer en dat van Welnu mij erg veel geholpen om snel mijn Nederlands te verbeteren. Verder waren er ook nog verschillende taalcoaches die gelijk voor mij klaarstonden om te helpen”

18 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Daarom vind ik het ook belangrijk om nu wat terug te kunnen geven aan anderen, zodat zij minstens zoveel hulp kunnen krijgen als ik toen kreeg. Dat doe ik met alle liefde en daar krijg ik ook altijd veel energie en een goed gevoel van”

19 Zelfdiscipline:

“Toen ik net in Nederland was concentreerde ik mij maar op één ding: zo snel mogelijk de taal leren. Het enige waar ik mee bezig was waren de nuttige dingen, ik wilde zo snel mogelijk alles weten over de taal”

20 Universalisme → Ruimdenkend + Prestatie → Succesvol zijn + Hedonisme → Het goede leven:

“Maar in Nederland werkt dat niet zo heb ik geleerd, de manier waarop je leert is hier echt anders. Ik kan veel dingen leren door spelletjes spelen, of door gewoon te praten met mensen, op een makkelijke en gezellige manier”

21 Stimulatie → Moed & Afwisselend & Opwindend leven + Universalisme → Ruimdenkend + Altruïsme → Behulpzaam:

“Leren is daarom voor mij niet alleen maar naar school gaan, maar ook de gemeenschap leren kennen. Dat komt voor mij allemaal perfect samen in het helpen bij De Voorkamer”

Tekst 45

1 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam + Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Met een lach naar mijn vrijwilligerswerk”

2 Stimulatie → Moed:

‘Zaynab Qabel (24 jaar) is van Syrische afkomst en kwam in 2016 naar Nederland’

3 Conformiteit → Zelfdiscipline + Altruïsme → Loyaliteit & Volwassen liefde & Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Ze beheerst de Nederlandse taal erg goed en door haar gedrevenheid en haar vrijwilligerswerk speelt ze een belangrijke rol voor nieuwkomers’

4 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Volwassen liefde:

“Vrijwilligerswerk doe ik met liefde”

5 Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde & Loyaliteit + Stimulatie → Moed:

“Ik werkte als vrijwilliger bij een voedsel- en kledingbank voor kinderen. Het helpen met sorteren van kleding, dat deed ik met liefde. De eerste keer dat ik vrijwilligerswerk mocht doen in Nederland, was ik heel blij. Ik ben graag onder de mensen”

6 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

“De Voorkamer geeft nieuwkomers de mogelijkheid om hun vaardigheden en talenten te tonen en samen te werken met lokale professionals”

7 Altruïsme → Behulpzaam & Verantwoordelijkheid & Loyaliteit + Traditie → Toewijding + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid + Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Zaynab verzorgt de catering en kookt voor bijzondere evenementen van de Voorkamer. Zo ook voor het dinerevent ‘Turning Tables’, waarbij een groep deelnemers samen gerechten kookt uit verschillende keukens. Daarna gaan ze samen eten; ontmoeting en gezelligheid staan centraal tijdens zo’n avond’

8 Universalisme → Wereld van schoonheid:

‘Natuurlijk zijn vooral Syrische gerechten haar specialiteit’

9 Traditie → Toewijding + Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Zaynab is ook actief als taalvrijwilliger bij De Voorkamer. Ze geeft elke maandagavond Arabische les’

10 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Eerlijkheid & Behulpzaam + Universalisme → Wereld in vrede + Traditie → Respect voor traditie + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Het geeft mij voldoening om iets te kunnen betekenen voor een ander”

11 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid + Altruïsme → Loyaliteit & Volwassen liefde + Conformiteit → Beleefdheid:

“Onder de mensen zijn en praten over onze verschillende culturen vind ik fijn. Zo leer ik ook iedere dag een beetje meer over de Nederlandse cultuur”

12 Prestatie → Ambitie + Stimulatie → Moed + Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Toewijding:

“In een gesprek met Golein Klein Bramel besprak ze haar studie en dromen. Zaynab: ‘Ik hou ervan om mensen te helpen en met administratie bezig te zijn. Bij VC Utrecht heb ik hierin een mooie combinatie gevonden. Ik werk mee aan het project Nieuwe Utrechters en doe veel administratieve dingen: ik verzamel en verwerk formulieren en draai wekelijks mee met het spreekuur van VC Utrecht bij het AZC, waarbij ik kan ondersteunen als vertaler”

13 Veiligheid → Erbij horen + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Ik voel me een gewaardeerd lid van het team”

14 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld in vrede + Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit

+ Traditie → Toewijding + Hedonisme → Het goede leven + Stimulatie → Afwisselend leven:

‘Zaynab gaat met een lach naar haar vrijwilligerswerk en ontmoet veel verschillende mensen’

15 Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van vrede + Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit

+ Conformiteit → Zelfdiscipline + Traditie → Toewijding + Stimulatie → Moed + Zelfsturing →

Nieuwsgierigheid:

“‘Het geeft niet dat je uit een andere cultuur komt of een andere taal spreekt: het komt vanzelf als je het graag wilt en veel onder de mensen bent. Blijf niet thuis op de bank zitten, maar zoek iets wat je leuk vindt en volg je hart’”

16 Stimulatie → Moed:

‘Of maak een afspraak met de Vrijwilligerscentrale’”

Tekst 46

1 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam + Stimulatie → Moed:

“‘Wil jij met mij kletsen?’”

Tekst 47

1 Veiligheid → Erbij horen:

“‘Bij EchtNederlands voel ik mij echt thuis’”

2 Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde:

“‘De persoonlijke aandacht en begeleiding tijdens mijn cursus heeft mij zelfverzekerd gemaakt’”

Tekst 48

1 Stimulatie → Moed + Traditie → Toewijding:

“‘Inburgeren is niet makkelijk als alles nieuw voor je is’”

2 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Eerlijkheid + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“‘Door de goede docenten ben ik nu klaar met mijn inburgeringsexamens. Dat voelt goed’”

Tekst 49

1 Universalisme → Ruimdenkend & Sociale rechtvaardigheid & Gelijkheid:

‘Voor zijn vertrek uit Syrië had hij al besloten dat hij naar Nederland zou gaan. Hij is blij dat hij hier is en niet in een ander Europees land. Vooral de sfeer en de vrijheid in Nederland spreken hem aan’

2 Stimulatie → Moed:

‘Hij klopte bij STEP aan voor conversatielessen’

3 Prestatie → Competent & Succesvol zijn + Traditie → Toewijding & Altruïsme → Behulpzaam:

‘volgde de training voor de Participatieverklaring en werd vrijwilliger’

4 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Volwassen liefde + Traditie → Toewijding + Prestatie →

Succesvol zijn:

‘Hij begeleidt cursisten bij het leren werken met de computer. In Syrië heeft hij 25 jaar in de ITC gewerkt als programmeur en docent. Ghiath wil graag zijn kennis delen en zo mensen helpen “het is belangrijk voor deze mensen omdat ze voor de Nederlandse taalcursus de computer moeten kunnen gebruiken”’

5 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Traditie → Toewijding:

‘Daarnaast werkt Ghiath als vrijwilliger bij de Radboud Universiteit’

Tekst 50

1 Traditie → Toewijding & Respect voor traditie + Altruïsme → Loyaliteit + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Ik wilde iets doen dat te maken heeft met de maatschappij en de samenleving, voor mezelf en voor anderen”

2 Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline:

‘Zelf heeft ze ook de Nederlandse taal moeten leren en weet ze wat het inhoudt en wat het oplevert als je de taal leert’

3 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Hedonisme → Het goede leven + Traditie → Toewijding + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid & Sociale rechtvaardigheid & Wereld in de vrede:

“Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor”

4 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Als taalcoach oefent ze met name spreekvaardigheid met haar cursist(en)’

5 Altruïsme → Behulpzaam + Stimulatie → Moed:

‘door vragen te stellen komt het gesprek op gang en gaan mensen uit zichzelf vertellen’

6 Hedonisme → Het goede leven:

‘Ze vindt het heel erg leuk om te doen’

7 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven + Universalisme → Ruimdenkend & Wereld van schoonheid + Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Wereld van schoonheid & Nieuwsgierigheid:

“Het is heel verfrissend. Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende ervaring”

8 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen & Zelfsturing + Traditie → Toewijding + Conformiteit → Zelfdiscipline:

‘Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie”

9 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam + Veiligheid → Erbij horen:

“Bij STEP heerst een vriendelijke sfeer, iedereen is heel toegankelijk en makkelijk”

10 Stimulatie → Afwisselend leven + Zelfsturing → Creativiteit:

‘ze doen hier veel meer dan enkel taallessen, dat maakt het leren van de taal ook levendiger”

Tekst 51

1 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Nasrin is in 2004 als vrijwilliger gestart bij Intercity (de voorloper van STEP)’

2 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Prestatie → Succesvol zijn:

‘nu geeft ze al 13 jaar met veel plezier Nederlandse taalles aan de lagere niveaugroepen van STEP’

3 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Universalisme → Sociale rechtvaardigheid & Wereld in vrede + Stimulatie → Moed:

‘Oorspronkelijk komt Nasrin uit Afghanistan, daar heeft ze haar rechtenstudie wegens omstandigheden niet kunnen doorzetten. Omdat ze weinig toekomst zag voor zichzelf en haar gezin is ze gevlucht met haar man en 5 kinderen’

4 Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Traditie → Toewijding + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Om haar toekomst in Nederland op te bouwen heeft ze eerst de Nederlandse taal geleerd’

5 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Eerlijkheid:

‘Nu geeft ze die kennis door aan anderen’

6 Altruïsme → Volwassen liefde & Eerlijkheid & Loyaliteit & Behulpzaam & Betekenis in het leven + Universalisme → Innerlijke harmonie + Gelijkheid & Wereld in vrede & Sociale rechtvaardigheid + Traditie → Mijn rol in het leven accepteren + Prestatie → Succesvol zijn + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Het mooiste aan lesgeven vind ik de herkenning van het leerproces van mijn cursisten waar ik mij mee kan identificeren”

Tekst 52

1 Traditie → Toewijding + Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Moed:

‘Hij volgde eerst taallessen bij STEP in Dukenburg’

2 Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven;

“Dit is echt veel beter, ik woon hier vlakbij”

3 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Eerlijkheid _ Prestatie → Succesvol zijn + Hedonisme → Het goede leven:

‘Naast taallessen heeft Mustafa ook een taalcoach. De taalcoach heeft hem geholpen aan een vrijwilligersbaantje wat hij met veel plezier heeft gedaan’

4 Altruïsme → Behulpzaam + Traditie → Respect voor traditie:

‘Hij vervoerde bejaarde mensen naar en van hun activiteit in wijkcentrum Hatert’

5 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Volwassen liefde + Traditie → Toewijding & Respect voor traditie + Prestatie → Ambitie + Hedonisme → Plezier hebben + Stimulatie → Afwisselend & Opwindend leven:

‘Zijn gezicht fleurt helemaal op als hij erover vertelt: “Het was echt leuk, leuker dan school, zegt hij

terwijl hij ondeugend kijkt. Het was leuk om deze mensen blij te maken. En om met ze te praten. Het is goed om mensen te helpen”

6 Macht → Sociale invloed:

‘Doordat hij vroeger veel werkte heeft hij weinig tijd gehad voor sociale contacten of school’

7 Stimulatie → Moed & Afwisselend leven + Veiligheid → Erbij horen:

‘Nu is hij blij dat hij naar school kan want “alleen thuis zitten is niet goed”, zegt hij’

Tekst 53

1 Stimulatie → Moed:

‘Hadil komt uit Syrië en is een klein jaartje in Nederland’

2 Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline + Stimulatie → Moed + Zelfsturing →

Wereld van schoonheid:

‘Ze is leergierig en kan goed studeren, maar ze is onzeker’

3 Stimulatie → Afwisselend leven + Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit → Zelfdiscipline:

‘Tijdens de les doet ze heel goed haar best, het liefst ook met extra oefeningen’

4 Altruïsme → Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam + Traditie → Toewijding + Veiligheid

→ Erbij horen + Macht → Sociale invloed:

‘Ze komt naar STEP om nieuwe woorden te leren en om contact met mensen te maken. “Omdat ik hier nieuw ben, ken ik nog niemand om Nederlands mee te oefenen”’

5 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Volwassen liefde +

Veiligheid → Erbij horen:

‘Voor Hadil is het heel fijn dat ze naast de taalles ook een taalcoach heeft waar ze de Nederlandse taal mee kan oefenen. Hadil is enthousiast over haar trajectbegeleidster, “ze (haar trajectbegeleider) is heel aardig en als er een probleem is, dan helpt ze mij. Ze heeft ook gezorgd dat ik in een goede groep terecht ben gekomen”’

6 Prestatie → Ambitie & Succesvol zijn + stimulatie → Moed + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen & Nieuwsgierigheid:

‘Hadil is blij met haar pasje van de bibliotheek, omdat ze het leuk vindt om te lezen en zo meer over geschiedenis en actualiteiten te weten te komen. “Ik wil meer weten over de wereld. Over 5 jaar hoop ik ABN te spreken en dat ik tandheelkunde aan de universiteit studeer”’

Tekst 54

1 Stimulatie → Moed:

‘Jiaying Li kwam 4 jaar geleden naar Nederland en heeft sinds kort werk in Arnhem’

2 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Macht → Sociale invloed:

‘Ze is zeer tevreden over STEP en zegt: “STEP is de reden dat ik nu een goede baan kan vinden”’

3 Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Vrijheid:

‘Ze wilde graag Nederlands leren en heeft voor STEP gekozen omdat de lessen bij STEP goed te combineren zijn met haar werk en studie’

4 Prestatie → Succesvol zijn + Veiligheid → Erbij horen + Altruïsme → Ware vriendschap:

‘Ze heeft nooit spijt gehad, sterker nog, ze wil niet weg bij STEP. “Het voelt als mijn familie”. In de jaren dat ze bij STEP is heeft ze de Nederlandse taal geleerd en vrienden gemaakt’

5 Prestatie → Succesvol zijn + Stimulatie → Moed + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

“Taalcoaching is echt een goed idee!” roept ze uit. “Het is een leuke manier om mijn spreken te verbeteren”

6 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit & Eerlijkheid + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Stimulatie → Moed & Afwisselend leven:

‘Met mijn taalcoach heb ik veel Nederlands geoefend en nu bespreken we heel veel thema’s, zodat ik ook in de pauze met mijn collega’s een praatje kan maken’

Tekst 55

1 Stimulatie → Moed + Conformiteit → Zelfdiscipline + Prestatie → Succesvol zijn:

Safia vindt het moeilijk in en gesprek iets terug te zeggen, maar een dictee schrijven vindt ze leuk en makkelijk’

2 Stimulatie → Moed + Altruïsme → Loyaliteit:

‘Safia is een vrolijke, enthousiaste vrouw van 24 jaar. Ze komt uit Somalië en ze is vier jaar in Nederland’

3 Prestatie → Succesvol zijn + Altruïsme → Behulpzaam + Stimulatie → Afwisselend leven + Traditie → Toewijding:

‘Ze heeft nu een half jaar Nederlandse taalles bij STEP, daarnaast is ze als vrijwilliger gastvrouw bij STEP. Ze gaat ook regelmatig naar de computerles om haar Nederlands te oefenen’

4 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Safia studeert voor haar inburgeringsexamen, dat ze vorig jaar helaas niet haalde’

5 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Volwassen liefde + Prestatie → Competent zijn:

‘De docent bij STEP is aardig en herhaalt veel’

6 Conformiteit → Zelfdiscipline + Stimulatie → Afwisselend leven:

‘Safia oefent veel Nederlands op de computer, thuis en tijdens het vrijwilligerswerk’

7 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Intelligentie & Succesvol zijn:

‘Haar taalcoach helpt haar met Nederlands spreken en huiswerk maken’

8 Traditie → Toewijding + Altruïsme → Behulpzaam & Vergevingsgezindheid + Prestatie → Ambitie + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Stimulatie → Moed & Afwisselend leven:

‘Voor Safia is het belangrijk om de Nederlandse taal te leren zodat ze met mensen in Nederland kan praten, dat ze naar een opleiding kan en werk kan vinden’

9 Altruïsme → Behulpzaam + Loyaliteit + Traditie → Respect voor traditie + Prestatie → Ambitie +

Stimulatie → Moed + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Ze wil graag werken in de ouderenzorg’

Tekst 56

1 Stimulatie → Moed + Zelfsturing → Eigen doelen stellen + Altruïsme → Vergevingsgezindheid + Prestatie → Ambitie & Succesvol zijn + Traditie → Toewijding:

‘Hasna (52 jaar) uit Syrië: “Als ik in Nederland wil leven moet ik de taal goed leren en kunnen fietsen. En ik wil een goede baan, dat kan niet zonder een hoog niveau van taal”’

2 Conformiteit → Zelfdiscipline + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Hasna is een energieke, zelfstandige vrouw. Ze is nu vier jaar in Nederland. In die tijd heeft ze veel geleerd’

3 Altruïsme → Behulpzaam + Prestatie → Succesvol zijn & Ambitie + Traditie → Toewijding + Stimulatie → Moed:

‘Om de taal te leren doet ze ook vrijwilligerswerk bij een bejaardentehuis en een buurthuis’

4 Stimulatie → Moed + Prestatie → Ambitie + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Hasna wil graag gaan werken. Ze hoopt iets te kunnen met haar passie voor mode of haar liefde voor dieren’

5 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Eerlijkheid & Vergevingsgezindheid + Moed → Afwisselend leven + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Ze heeft bij STEP ook leren fietsen en met haar taalcoach fietst ze om de weg beter te kunnen vinden in Nijmegen’

6 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde & Vergevingsgezindheid + Stimulatie → Moed & Afwisselend leven:

‘Ze is blij met de begeleiding van STEP. Docenten dagen haar uit om steeds een hoger niveau te halen en de trajectbegeleiders en haar taalcoach hebben haar goed geholpen bij het vinden van vrijwilligerswerk’

Tekst 57

1 Prestatie → Intelligentie:

‘Mijn docenten zijn echt allemaal prima’

2 Altruïsme → Loyaliteit & Behulpzaam & Volwassen liefde:

‘Hun geven alles van de hart dat is heel belangrijk’

Tekst 58

1 Stimulatie → Moed + Conformiteit → Zelfdiscipline + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Ik heb zelf een afspraak met de dokter gemaakt. Vroeger durfde ik dat niet’

Tekst 59

1 Altruïsme → Volwassen liefde + Conformiteit → Zelfdiscipline + Prestatie → Succesvol zijn:

“Ik krijg nu juist heel veel complimenten over mijn Nederlands”

2 Traditie → Toewijding + Prestatie → Ambitie + Succesvol zijn:

‘Hoda uit Iran was goed voorbereid toen ze in Nederland aan haar HBO-opleiding Chemie begon – ze had haar inburgeringscursus en ook de nodige NT2 examens al gehaald’

3 Prestatie → Succesvol zijn:

‘Maar tijdens haar studie merkte ze dat ze twee tot drie keer zoveel tijd moest besteden aan het schrijven van een verslag in vergelijking met haar medestudenten. En ze schrok heel erg toen ze tijdens het tweede jaar van een docent te horen kreeg dat ze een andere richting moest kiezen omdat haar verslagen nog altijd te veel taalfouten bevatten’

4 Stimulatie → Moed + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

‘Nederlands bleek dus nog moeilijker te kunnen zijn dan wat Hoda al geleerd had! En ja, voor een HBO- of universitaire opleiding is vaak een nog iets hoger taalniveau nodig’

5 Prestatie → Succesvol zijn + Traditie → Toewijding + Conformiteit → Zelfdiscipline + Altruïsme → Behulpzaam + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Stimulatie → Moed:

‘Hoda zei tegen haar docent dat ze al allerlei cursussen Nederlands gevolgd had en dat ze dacht dat ze meer zou hebben aan individuele begeleiding door iemand die vooral haar studieverlagen bekijkt en haar dan les geeft op basis van de fouten die ze in die verslagen nog maakt’

6 Stimulatie → Moed + Altruïsme → Behulpzaam:

‘Ze kreeg toen het advies om bij de organisatie Taalmeesterschap een vrijwilliger te gaan zoeken’

7 Zelfsturing → Wereld van schoonheid + Prestatie → Succesvol zijn + Conformiteit →

Zelfdiscipline:

“Dat is nu ruim twee jaar geleden en ik ben inmiddels bijna klaar met mijn opleiding en krijg nu juist heel veel complimenten over mijn Nederlands. Ook de presentatie die ik laatst heb gegeven over mijn stageonderzoek werd supergoed gevonden”

8 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Zelfsturing → Eigen doelen kiezen:

“In het begin hebben we vooral heel veel aandacht gegeven aan de zinsbouw en de woordvolgorde in Hoda’s studieverlagen en daarnaast ook wel aan haar uitspraak van het Nederlands”

9 Zelfsturing → Eigen doelen kiezen + Prestatie → Succesvol zijn:

“En natuurlijk ook aan de- en het-woorden. Met een hele lijst van woorden die voor mijn vak belangrijk zijn, zodat ik met de pipet en het molecuul en de reageerbuis en het atoom enzovoort geen fouten meer zou maken. En al die verschillende voorzetsels bij dezelfde werkwoorden vind ik moeilijk!”

10 Hedonisme → Plezier hebben + Altruïsme → Behulpzaam:

“Daarnaast was het natuurlijk plezierig dat we ook inhoudelijk over chemische onderwerpen konden praten, handig voor Hoda maar ook heel leuk voor mij!”

11 Altruïsme → Behulpzaam & Volwassen liefde & Loyaliteit & Eerlijkheid + Traditie → Toewijding + Zelfsturing → Wereld van schoonheid:

‘Hoda vertelt dat ze erg blij is met de wekelijkse begeleiding die ze van Henk heeft gekregen en nog steeds krijgt’

12 Altruïsme → Behulpzaam & Loyaliteit + Prestatie → Succesvol zijn:

‘Mijn medestudenten wilden vroeger best wel eens een verslag voor me nakijken op taalgebruik, maar zoiets kun je natuurlijk niet steeds weer opnieuw aan hen vragen. En op die manier leerde ik zelf ook niet genoeg om mijn Nederlands te verbeteren’

13 Stimulatie → Moed + Prestatie → Succesvol zijn:

‘En zo’n verslag is natuurlijk wel je visitekaartje, het gaat er niet alleen om dat mensen snappen wat je bedoelt, in je vak moeten je werkverslagen er echt verzorgd en goed uitzien’

Tekst 60

1 Stimulatie → Moed + Zelfsturing → Vrijheid + Traditie → Toewijding + Prestatie → Succesvol zijn:

‘In een kleine groep kan ik goed opletten en meedoen.’

Bijlage 7: Codeerschema

1. Welke codeur ben jij?

Maxime

Berend

Alphons

2. Uit welk corpus is de tekst afkomstig?

Vrijwilligers

Nieuwkomers

3. Wat is het nummer van de tekst?

.....

4. Indien taalvrijwilliger: Is de auteur zelf ook een nieuwkomer?

Ja

Nee

5. Indien nieuwkomer: Is de auteur zelf ook (taal)vrijwilliger momenteel?

Ja

Nee

6. Is er een ‘what’s in it for me’ mentaliteit zichtbaar in het ervaringsverhaal?

Ja

Nee

7. Wordt het frame *Win-Win* duidelijk in het ervaringsverhaal?

Ja

Nee

8. Indien Ja bij vraag 7, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....

.....

.....

.....

9. Wordt het frame *De ontmoeting* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

10. Indien Ja bij vraag 9, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....
.....
.....
.....

11. Ligt de focus in het ervaringsverhaal op ‘de kracht van onszelf en de anderen’?

0 Ja

0 Nee

12. Wordt het frame *Veerkracht* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

13. Indien Ja bij vraag 14, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....
.....
.....
.....

14. Wordt het frame *Een mozaïek* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

15. Indien Ja bij vraag 14, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....
.....
.....
.....

16. Ligt de nadruk binnen dit ervaringsverhaal op de essentie van migratie?

0 Ja

0 Nee

17. Wordt het frame *De welvaartskloof* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

18. Indien Ja bij vraag 17, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....

.....

.....

.....

19. Wordt het frame *Verandering is de enige constante* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

20. Indien Ja bij vraag 19, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....

.....

.....

.....

21. Benadrukt dit ervaringsverhaal de houding en aanpak van nieuwkomers in Nederland?

0 Ja

0 Nee

22. Wordt het frame *Samen staan we sterk* duidelijk in het ervaringsverhaal?

0 Ja

0 Nee

23. Indien Ja bij vraag 22, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....

.....

.....

.....

24. Wordt het frame *Een groot werk kost zijn tijd* duidelijk in het ervaringsverhaal?

- 0 Ja
- 0 Nee

25. Indien Ja bij vraag 24, uit welke tekstfragmenten wordt dit duidelijk?

.....

.....

.....

.....

26. Heb je het ervaringsverhaal kunnen indelen binnen een van de acht frames?

- 0 Ja
- 0 Nee

27. Welke waarden en motivaties komen in het ervaringsverhaal voor om actief bezig te zijn met vrijwillige taalcoaching? (Enkel voor 2° en 3° codeur, 1° codeur heeft dit in bijlage 6 gedaan)

0 Universalisme

.....

0 Altruïsme

.....

0 Conformiteit

.....

0 Traditie

.....

0 Veiligheid

.....

0 Macht

.....

0 Prestatie

.....

0 Hedonisme

.....

0 Stimulatie

.....

0 Zelfsturing

.....

Bijlage 8: Gekozen frames in ervaringsverhalen

Tabel 4

Gevonden frames binnen het corpus ervaringsverhalen van taalvrijwilligers.

Taalvrijwillig ers	Wi n- win	De ontmoeti ng	Veerkrac ht	Een mozaïe k	De welvaartskl oof	Veranderi ng is de enige constante	Same n staan we sterk	Een gro ot wer k kost zijn tijd
1	I							
2		I						
3			I					
4	I							
5							I	
6		I						
7	I							
8							I	
9	I							
10				I				
11		I						
12							I	
13			I					
14		I						
15								I

16		I						
17				I				
18							I	
19		I						
20		I						
21								I
22	I							
23			I					
24							I	
25		I						
26	I							
27	I							
28							I	
29			I					
30		I						
Totaal:	7	9	4	2	0	0	6	2

Tabel 5

Gevonden frames binnen het corpus ervaringsverhalen van nieuwkomers.

Frames	Wi	De	Veerkrac	Een	De	Veranderi	Same	Een
Nieuwkome	n-	ontmoeti	ht	mozaïe	welvaartsklo	ng is de	n	gro
rs	win	ng		k	of	enige	staan	ot
						constante	we	wer
							sterk	k
								kost

31		I	I		
32	I				
33				I	
34					I
35					I
36		I			
37		I			
38					I
39					I
40					I
41				I	
42				I	
43	I				
44		I			
45		I			
46		I			
47					I
48					I
49	I				
50			I		
51				I	
52					I

53								I
54								I
55								I
56					I			
57								I
58								I
59	I							
60								I
Totaal:	4	5	2	0	5	0	14	0

Tabel 6

Het voorkomen van frames uitgesplitst in de ervaringsverhalen van taalvrijwilligers, nieuwkomers en het totale corpus (in percentages).

Frames	Corpus		Totaal
	Taalvrijwilligers (n = 30)	Nieuwkomers (n = 30)	Ervaringsverhalen (n = 60)
Win-win	7 (23.33%)	4 (13.33%)	11 (18.33%)
De ontmoeting	9 (30%)	5 (16.67%)	14 (23.33%)
Veerkracht	4 (13.33%)	2 (6.67%)	6 (10%)
Een mozaïek	2 (6.67%)	0 (0%)	2 (3.33%)
De welvaarts kloof	0 (0%)	5 (16.67%)	5 (8.33%)
Verandering is de enige constante	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)
Samen staan we sterk	6 (20%)	14 (46.67%)	20 (33.33%)
Een groot werk kost zijn tijd	2 (6.67%)	0 (0%)	2 (3.33%)

Bijlage 9: Reasoning en framing devices in ervaringsverhalen

A. Taalvrijwilligers

Tekst 1

Win-win

“‘Je draagt écht een steentje bij aan de maatschappij en je krijgt er erg veel waardering voor terug’”

Tekst 2

De ontmoeting

‘Ik heb altijd veel gereisd in mijn leven en vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten’ ‘De ene dag begeleid ik een hoogopgeleide immigrant uit Schotland en de andere dag een Nederlandse mbo-leerling met een taalachterstand. Met de een spreek ik over het leven in een ander land en de ander houdt me jong. Ook op het gebied van taal, want van jongeren leer ik soms woorden waar ik nog nooit van gehoord heb’ ‘En als je nieuw bent in een land kun je via taal ook makkelijker een sociaal netwerk opbouwen. Ik vind het mooi als ik daar een steentje aan kan bijdragen’ ‘Al moet je wel geduld hebben, goed kunnen uitleggen en het leuk vinden om nieuwe mensen te leren kennen. Maar als dat het geval is, kun je met veel plezier iets voor een ander betekenen’

Tekst 3

Veerkracht

‘Iedereen kan taalvrijwilliger worden. Je hoeft hiervoor geen held te zijn in taal. Taal is niet het doel, maar het middel’
‘Ook al zijn het kleine stapjes in jouw ogen, de stappen die je zet zijn gigantisch voor laaggeletterden. Je verandert levens!’

Tekst 4

Win-win

‘Wat ik aan mensen wil meegeven die overwegen om taalvrijwilliger te worden, is: doe het en ervaar het plezier hiervan. Als taalvrijwilliger help je niet alleen een taalleerder, maar ook jezelf’

Tekst 5

Samen staan we sterk

‘Met mijn vrijheid wil ik ook iets voor de vrijheid van anderen kunnen betekenen’

Tekst 6

De ontmoeting

“Aangezien ik zelf ook een buitenlandse achtergrond heb, kan ik me deels inleven in de nieuwkomers die nog geen Nederlands spreken” “Het hing samen met mijn verlangen iets voor anderen te doen”
‘Als taalvrijwilliger kun je een verschil maken. Iedereen heeft wel iets om elkaar te leren. Laten we ook niet vergeten om vooral plezier met elkaar te hebben. En met taal kan dat zo goed!’

Tekst 7

Win-win

“Omdat je gebruik kunt maken van goede ondersteuning, zowel persoonlijk als op het gebied van lesmateriaal, was de stap snel gezet om taalvrijwilliger te worden. Ik vind het leuk om zelf op deze manier te blijven leren” “Voor hun moed en doorzettingsvermogen heb ik veel bewondering en het geeft mij veel energie” “Voor hun moed en doorzettingsvermogen heb ik veel bewondering en het geeft mij veel energie. Door de taallessen kunnen zij beter voor zichzelf en hun naasten zorgen”
‘Houd je van intensievere contacten met mensen die een andere achtergrond hebben, wil je nieuwe culturen leren kennen en je nuttig te maken voor een medemens? Dan zul je veel plezier beleven aan dit werk’

Tekst 8

Samen staan we sterk

“Ik ben taalvrijwilliger geworden omdat ik graag naast mijn gewone baan iets nuttigs wilde doen voor anderen. Omdat ik zelf ontzettend van lezen houd, gun ik het anderen ook om te ervaren hoe fijn dit is.”
“Lezen en schrijven is zó belangrijk in het dagelijks leven. Wie om welke reden dan ook de kans niet heeft gehad om dit te leren, verdient er beslist alsnog een om het wel te doen!’

Tekst 9

Win-win

‘Ik houd van taal en ik wil anderen graag taal leren. Als taalvrijwilliger kun je daar op een heel directe manier vorm aan geven” “Taal is hét middel om contact te kunnen maken met anderen; dit is niet alleen belangrijk voor het functioneren in de maatschappij, maar ook voor het plezier in iemands leven. Daar

wil ik graag mijn steentje aan bijdragen” “Als je van taal houdt en je wilt iets doen wat veel voldoening geeft, meld je dan snel aan als Taalvrijwilliger! Door anderen de Nederlandse taal te leren, haal je een groot obstakel weg, waardoor zij de nieuwe wereld makkelijker kunnen betreden. Ondertussen leer je zelf ook veel van hen, waardoor je eigen wereld ook groter wordt. Geduld en doorzettingsvermogen zijn wel belangrijk”

Tekst 10

Een mozaïek

“Door Taal in de Praktijk heb ik ontdekt hoe leuk het is om erop uit te gaan met mijn taalmaatje”

Tekst 11

De ontmoeting

“Ik heb van Yaser geleerd om naar mijn eigen samenleving te kijken door de bril van een nieuwkomer”

Tekst 12

Samen staan we sterk

“Als je de taal niet kent, heb je een handicap. Dan heb je geen kans op de arbeidsmarkt”

Tekst 13

Veerkracht

“Ik geef Ella nu een half jaar thuis les en het is heel erg leuk om dit samen te doen. Soms serieus, vaak met humor.
Ze is heel erg gemotiveerd en kan zelfstandig veel meer in het Nederlands dan toen we startten”

Tekst 14

De ontmoeting

“Taal aan Zee verbindt al deze mensen.
Met elkaar en met en in de samenleving”

Tekst 15

Een groot werk kost tijd

“Het klinkt als reclame maar het voelt echt zo: Taal aan Zee is samen hard werken aan het Nederland van morgen”

Tekst 16

De ontmoeting

“Als taalcoach leg je contact over culturele muren heen”

“Het leek haar boeiend om met een vrouw uit een andere cultuur op te trekken”

“Een nieuwe wereld ging voor haar open toen ze begon met taalcoaching met Suji uit Sri Lanka.

Daarna volgde een coachingstraject met de Marokkaanse Farida. En boeiend, dát bleek het inderdaad!”

“De geboorte van een kleindochter moesten we wel even royaler vieren, want wat zijn nou beschuiten in de ogen van een gastvrije Marokkaanse familie?”

“De schaamte over de beperkte communicatie was op de achtergrond geraakt, er was een nieuw begin van vertrouwen. Dat maakt het boeiend, dat wederzijdse vertrouwen en die uitwisseling over muren heen.”

Tekst 17

Een mozaïek

“De talen zijn anders maar de harten zijn hetzelfde”

“wereldburger met een hart voor taal en verbinding”

“Zo probeert ze “een raampje open te zetten” tussen Nederland en Iran. En nodigt mensen uit om op een andere manier naar het leven, en elkaar, te kijken”

“Het leren van de Nederlandse taal en het begrijpen van de Nederlandse samenleving, zijn voor mij een manier om mensen in Iran te kunnen laten zien hoe het leven er hier uit ziet. Daarnaast biedt het mij de kans om te praten met nieuwe mensen, om te vertellen over mijn ervaringen, mijn herinneringen. Te vertellen over mijn land. We hebben zo veel cultuur, muziek en aardige mensen. Iran is geen slecht, gevaarlijk land, ik wil dat beeld graag doorbreken. Ik schrijf nu ook verhalen en gedichtjes in het Nederlands. Hoe beter ik de Nederlandse taal leer, hoe meer ik kan laten zien waar ik vandaan kom”

“Ze ziet het als haar taak om bruggetjes te bouwen tussen culturen en mensen bewust te maken van het belang van taal om verbinding te kunnen maken met elkaar. “Als je meer van mensen ziet, kleine dingen te weten komt – dan begrijp je elkaar beter. Taal is daarin zo belangrijk. Als we echt met elkaar praten, herken je elkaar, maak je verbinding”

”Ik kan er voor ze zijn en kan ze helpen in te zien wat de Nederlandse taal ze op kan leveren: verbinding, toegang tot de samenleving, nieuwe vriendschappen”

“Ik kan ze helpen om deze nieuwe cultuur uit te proberen”

Tekst 18

Samen staan we sterk

“Nederlands leren is moeilijker dan je zou denken”

‘Mariska bezit naast compassie ook een mentaliteit van aanpakken. “Ik kijk altijd naar wat iemand wél kan. Je bent nu Bunniker en hoe gaan we door?”’

“Het allermooiste aan taalcoördinator zijn? Verbindingen tussen mensen maken. Vaak regelde ik een ‘oma’ of een ‘zus’ voor de anderstaligen. De meesten waren hier immers zonder familie. Ik zei ze ook: ‘Je hoort er nu bij. Je bent één van ons, met dezelfde rechten en plichten’”

‘Help anderstaligen op weg’

‘Het werken met anderstaligen brengt je als taalcoördinator en taalcoach echt heel veel; je ontwikkelt ook jezelf’

Tekst 19

De ontmoeting

“Mijn contact met de Syrische gezinnen gaat verder dan taalcoaching”

“Ik vind het boeiend om met mensen te praten. Te leren wat het betekent om te vluchten en te moeten integreren in Nederland”

‘Ik probeer het oefenen van de taal in te zetten om elkaars achtergrond, denkbeelden en cultuur beter te leren begrijpen’

‘Gezien en gehoord’

Tekst 20

De ontmoeting

“Als nieuwkomer in Zuid-Korea heb ik zelf ervaren hoe cruciaal een taalmaatje is”

“De eerste paar maanden van mijn tijd in Zuid-Korea ervoer ik wat het is om in een vreemde omgeving te zijn met tekstbordjes vol onbegrijpelijke tekens. Daar kwam ook nog eens bij dat ik moeilijk contact kon krijgen met mijn omgeving”

“Het inzicht dat een taalmaatje geeft in de cultuur en in het taalgebruik is goud waard”

‘Elke reactie van een Nederlander geeft hen weer een beetje input. En hopelijk maakt dit het minder eng om zelf contact te gaan leggen met Nederlanders’

Tekst 21

Een groot werk kost zijn tijd

‘‘Na 3,5 jaar in Nederland spreekt hij de taal al verrassend goed. ‘‘Mijn geheim? Blijven oefenen, veel vragen naar de betekenis van woorden en uitdrukkingen en zeggen dat je graag gecorrigeerd wilt worden’’

‘‘Hulp kwam er ook van Dennis Gooskens (35), de begeleider van Mohamad in het Taal & Toekomsttraject. Dit is een taalcoachprogramma voor jonge nieuwkomers die hun kansen op een baan, stage of opleiding willen vergroten. Een half jaar lang gaan de jongeren aan de slag met hun toekomstdromen. Samen met de begeleider ontdekken ze bijvoorbeeld wat hun kwaliteiten zijn’’

‘‘Hij geeft mij praktische tips om met dit soort situaties om te gaan’’

‘‘Eerst hebben we tijd besteed aan het ontdekken wat Mohamad leuk vindt én goed kan’’

‘‘Maar toen we samen zijn CV gingen opstellen kwam ik erachter dat zijn wiskunde- en computerkennis nog wel wat bijgespijkerd mochten worden’’

‘‘Hij kwam al in het eerste gesprek tot de kern. Je taal is goed, we richten ons daarom op het vinden van een opleiding’’

Tekst 22

Win-win

‘‘Het lesgeven geeft mij voldoening en ik doe zo ervaring op’’

Tekst 23

Veerkracht

‘‘Zelf heeft ze ook de Nederlandse taal moeten leren en weet ze wat het inhoudt en wat het oplevert als je de taal leert. ‘‘Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor’’

‘‘Het is heel verfrissend. Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende ervaring. Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie’’

Tekst 24

Samen staan we sterk

‘‘Ik vind dat iedereen recht heeft op gelijke kansen, en dat je de basale tools moet kunnen leren die je nodig hebt om mee te doen. Ik wil daarbij helpen, daar krijg ik energie van. Ik ben ook heel erg enthousiast om aan te sluiten bij de welwillendheid van de mensen die graag de taal willen leren.’’

Tekst 25

De ontmoeting

“Ik spreek allerlei mensen en kom met andere verhalen thuis dan wanneer ik een avond met mijn vrienden iets leuks heb gedaan”

Tekst 26

Win-win

“Ik vind het super leuk om te helpen met het aanpakken van laaggeletterdheid en contact leggen met de verschillende organisaties op dit gebied. Ik bouw een netwerk op en het is een inspirerende omgeving”

Tekst 27

Win-win

‘Ik wilde graag iets heel anders doen naast mijn werk, liefst iets zinvols en iets met taal’
‘Dat zijn vaak heel interessante gesprekken!’
‘Het kost gewoon echt niet veel tijd, en het leuke is: je krijgt er wél veel voor terug. In mijn geval: positieve energie’
‘Wat is er nou leuker dan mensen helpen met iets wat zij zelf graag willen? Zij worden er blij van, ik word er blij van’

Tekst 28

Samen staan we sterk

‘Titia vindt het belangrijk dat statushouders de Nederlandse taal goed leren beheersen’
‘Dan zeg ik hem: je school gaat voor! Daar moet je het in den toekomst van hebben!’
‘Hij is slim genoeg om het allemaal te leren en ik help hem graag, maar we hebben gewoon tijd tekort om alles in te halen!’
‘Gelukkig heeft hij nu een participatiebaan waarin hij veel moet praten, ik denk dat dit hem erg zal helpen’
‘Zo lang je er beide maar plezier aan beleeft, taalmaatje én deelnemer, is het prachtig vrijwilligerswerk’

Tekst 29

Veerkracht

“Je moet niet alleen maar gaan ontspannen maar ook proberen een bijdrage te blijven leveren door een invulling te geven aan je leven na je pensioen”

“Coachen en motiveren van de voorlezers geeft mij veel voldoening. Soms komen er wel eens lastige situaties voor en dan is het een uitdaging om samen met de voorlezer op zoek te gaan naar de meest passende oplossing. Als ik dan daarna in hun evaluaties teruglees hoe het traject daarna verlopen is, geef ik vooral veel complimenten. Het is heel fijn om te zien dat de oplossing die we dan samen bedacht hebben werkt, en dat geeft ook de voorlezer weer een dosis motivatie! Ik wijs na ieder bezoek de voorlezer en het gezin ook weer op de vooruitgang die het kind of de kinderen geboekt hebben”

Tekst 30

De ontmoeting

“Toen ik taalmaatje werd, wilde ik graag leren over verschillende culturen en iets betekenen voor anderen.

Maar Farah heeft mij vooral veel gegeven. Haar dankbaarheid en gastvrijheid”

“Ik vind het mooi dat ze, ondanks haar moeilijke tijd in Iran en ook hier, met zoveel liefde naar andere mensen kijkt. Voor haar is iedereen gelijk”

B. Nieuwkomers

Tekst 31

Veerkracht

“Het maakt me blij dat mijn boodschap wordt gelezen!” “Ik wil mensen verbinden, mijn verhaal vertellen” “Ook stapte ik meer en meer zelf op Nederlandse mensen af en herhaalde de zinnen en woorden die ik hoorde eindeloos” “Ik wil mensen door mijn columns met elkaar verbinden” “Taal geneest” “Zorg dat je de taal leert. Zo krijg je contacten, word je actief en heb je minder pijn” “Daarom ben ik op zoek naar een project om na mijn afstuderen mensen te helpen, ze met elkaar te verbinden en ze in actie te krijgen. Ik wil hier in Nederland als volwaardig mens leven en ik voel me gelukkig steeds meer thuis. Nederland heeft mij een plaats gegeven, maar daar heb ik zelf ook veel aan gedaan”

Tekst 32

Win-win:

‘‘Maar voor het harde werk om de taal eigen te maken, krijgt Beza ook wat terug: kans op een baan in de zorg of horeca’’

‘Ik moet hard werken voor de Nederlandse taal, maar het levert me ook wat op. Ik voel me hier zo goed en zo veilig. Ik zou graag aan het werk gaan in de zorg of de horeca’’

Tekst 33

De welvaartskloof

‘‘Zonder taal voelt het alsof je blind bent’’

‘‘Toen Jamal uit Afghanistan vluchtte voor de Taliban, wist hij niet wat mijn bestemming was. Zijn enige doel was veilig zijn. Pas toen hij in Nederland aankwam, begreep hij wat hij allemaal kwijt was: niet alleen zijn spullen maar ook zijn dromen’’ ‘‘Elf jaar lang woonde ik in een Azielzoekerscentrum. Die jaren zijn weggegooid; ik kon niks in het AZC, niet eens de taal leren’’

‘‘Toen ik Monique en Nick en hun kinderen leerde kennen had ik het gevoel dat ik een beetje ‘meedeed’. Ook mijn taalcoach Wim was belangrijk voor mij. Taal is als de sleutel van een huis, pas als je de taal spreekt kun je naar binnen en wordt je wereld groter. Taal is essentieel om met andere mensen te communiceren en elkaar te begrijpen. Spreek je de taal niet, dan heb je het gevoel dat je blind bent. Ik ben heel blij dat ik door taalcoaching de kans kreeg om mee te doen’’

Tekst 34

Samen staan we sterk

‘‘Voor mij betekent Taal aan Zee een geweldige kans om beter Nederlands te leren. Bovendien brengt het mij vriendschap en vrolijkheid’’

Tekst 35

Samen staan we sterk

‘‘Als iemand mij vraagt of Taal aan Zee goed is om de taal te leren, zeg ik: Beslist! Want ik heb er veel geleerd’’

Tekst 36

De ontmoeting

‘‘Taal aan Zee is voor mij een familie met aardige leden om andere mensen en ook elkaar te helpen’’

Tekst 37

De ontmoeting

‘‘Ik woon in Nederland en daarom is Nederlands praten belangrijk voor mij. Mijn zoon spreekt heel goed Nederlands. Ik wil thuis met hem ook de taal spreken’’

Tekst 38

Samen staan we sterk

‘‘Ik vind het fijn bij Taal aan Zee. Ik krijg waardering. Iedereen kan hier Nederlands leren’’

Tekst 39

Samen staan we sterk

‘‘Mijn dochter hielp mij vaak door brieven voor te lezen en dingen voor me te regelen. Het deed veel pijn dat ik het zelf niet kon.’’

‘‘Mijn dochter vond dat ik het zelf moest gaan leren. Toen ben ik terug naar school gegaan’’

Tekst 40

Samen staan we sterk

‘‘Op de taalschool heb ik alleen maar geleerd hoe ik iets moet opschrijven en lezen, maar hier leer ik echt hoe ik moet communiceren in het Nederlands!’’

Tekst 41

De welvaartskloof

‘‘Het gezin was gevlucht uit een Iran. Want in haar geboorteland voelde Farah zich nadat ze christen was geworden niet meer veilig’’ ‘‘In Nederland vond ik de vrijheid waar ik mijn hele leven al naar op zoek ben. Maar als je de taal niet spreekt, voel je je alsnog verloren’’

‘‘Ik vind mijn hele leven al dat geloof niet iets is dat je iemand mag opdringen. Ik wil vrij zijn.

Nu probeer ik hier samen met mijn man en zoons een goed leven op te bouwen. Emily helpt me daarbij.

Niet alleen door me met de taal te helpen, maar ook door veel over de cultuur te praten’’

Tekst 42

De welvaartskloof

‘Ahmad vluchtte uit Syrië naar Nederland. Vrijwilliger Wim hielp hem de weg te vinden in de Nederlandse regelgeving’ ‘Ik kon zijn steun goed gebruiken in mijn contact met de gemeente’ ‘En hij hielp me om mijn cv te maken, want een baan of vrijwilligerswerk zoeken is nu het belangrijkste. Nu ik de Nederlandse regels een beetje begrijp, doe ik alles zelf. Met dank aan Wim. Hij is een heel lief mens, hij doet echt zijn best voor je’

Tekst 43

Win-win

‘Vijf jaar geleden leerde Mohamed, afkomstig uit Marokko, zelf Nederlands op deze school’ ‘de docent of Mohamed het leuk zou vinden om andere nieuwkomers te komen helpen met de taal’
‘verantwoordelijk om iets te doen voor zijn medemens, om zijn steentje bij te dragen. “Ik leer hier met mensen omgaan, leer over verschillende culturen, verschillende meningen, ik hoor aparte verhalen. Iedere dag is er wel iets leuks of nieuws dat ik meemaak. En ik laat niemand zonder iets te leren naar huis gaan’ ‘Nu als taalcoach werk ik meer met jonge mensen. Ook heel leuk. En bovendien: door de taal verbeter ik ook mijn eigen Nederlands nog steeds. Een win-win!’

Tekst 44

De ontmoeting

‘Een jongeman die met zijn positieve instelling en vlotte babbel altijd mensen bij elkaar brengt’ ‘Een woord dat mij echt perfect beschrijft is ‘nieuwsgierig’ ‘Voor ik het weet zit ik dan met een groep mensen aan tafel, die allemaal prachtige ideeën hebben’ ‘Daardoor leer ik wat meer over met wie ik woon en hoe andere mensen over migratie denken. Zo begrijp ik de samenleving wat beter. Pas als ik er wat meer over weet heb ik het gevoel dat ik er ook echt over kan oordelen’ ‘Daarom vind ik het ook belangrijk om nu wat terug te kunnen geven aan anderen, zodat zij minstens zoveel hulp kunnen krijgen als ik toen kreeg. Dat doe ik met alle liefde en daar krijg ik ook altijd veel energie en een goed gevoel van’
’Leren is daarom voor mij niet alleen maar naar school gaan, maar ook de gemeenschap leren kennen’

Tekst 45

De ontmoeting

‘Vrijwilligerswerk doe ik met liefde’ ‘Ik ben graag onder de mensen’ ‘ontmoeting en gezelligheid staan centraal tijdens zo’n avond’ ‘Het geeft mij voldoening om iets te kunnen betekenen voor een ander. Onder de mensen zijn en praten over onze verschillende culturen vind ik fijn. Zo leer ik ook iedere dag een beetje meer over de Nederlandse cultuur’ ‘ik voel me een gewaardeerd lid van het

team” “Zaynab gaat met een lach naar haar vrijwilligerswerk en ontmoet veel verschillende mensen”
“Het geeft niet dat je uit een andere cultuur komt of een andere taal spreekt: het komt vanzelf als je het graag wilt en veel onder de mensen bent. Blijf niet thuis op de bank zitten, maar zoek iets wat je leuk vindt en volg je hart”

Tekst 46

De ontmoeting

“Wil jij met mij kletsen?”

Tekst 47

Samen staan we sterk

“Bij EchtNederlands voel ik mij echt thuis. De persoonlijke aandacht en begeleiding tijdens mijn cursus heeft mij zelfverzekerd gemaakt”

Tekst 48

Samen staan we sterk

“Inburgeren is niet makkelijk als alles nieuw voor je is. Door de goede docenten ben ik nu klaar met mijn inburgeringsexamens”

Tekst 49

Win-win

“Voor zijn vertrek uit Syrië had hij al besloten dat hij naar Nederland zou gaan. Hij is blij dat hij hier is en niet in een ander Europees land. Vooral de sfeer en de vrijheid in Nederland spreken hem aan” “In Syrië heeft hij 25 jaar in de ITC gewerkt als programmeur en docent. Ghiath wil graag zijn kennis delen en zo mensen helpen “het is belangrijk voor deze mensen omdat ze voor de Nederlandse taalcursus de computer moeten kunnen gebruiken”

Tekst 50

Veerkracht

“Ik wilde iets doen dat te maken heeft met de maatschappij en de samenleving, voor mezelf en voor anderen” “Je kunt veel meer van het leven genieten als je de taal spreekt; het is een grote verbindingsfactor” “Je ontmoet mensen uit verschillende landen en dat is altijd een verrijkende

ervaring. Ik zie mensen die enthousiast zijn en gemotiveerd zijn om hun doel te bereiken. Dat geeft energie”

Tekst 51

De welvaartskloof

‘Oorspronkelijk komt Nasrin uit Afghanistan, daar heeft ze haar rechtenstudie wegens omstandigheden niet kunnen doorzetten. Omdat ze weinig toekomst zag voor zichzelf en haar gezin is ze gevlucht met haar man en 5 kinderen’ ‘Het mooiste aan lesgeven vind ik de herkenning van het leerproces van mijn cursisten waar ik mij mee kan identificeren”

Tekst 52

Samen staan we sterk

“Het was echt leuk, leuker dan school, zegt hij terwijl hij ondeugend kijkt. Het was leuk om deze mensen blij te maken. En om met ze te praten. Het is goed om mensen te helpen” ‘Nu is hij blij dat hij naar school kan want “alleen thuis zitten is niet goed”, zegt hij’

Tekst 53

Samen staan we sterk

“Omdat ik hier nieuw ben, ken ik nog niemand om Nederlands mee te oefenen”
‘Over 5 jaar hoop ik ABN te spreken en dat ik tandheelkunde aan de universiteit studeer”

Tekst 54

Samen staan we sterk

“STEP is de reden dat ik nu een goede baan kan vinden”
‘In de jaren dat ze bij STEP is heeft ze de Nederlandse taal geleerd en vrienden gemaakt” ‘Met mijn taalcoach heb ik veel Nederlands geoefend en nu bespreken we heel veel thema’s, zodat ik ook in de pauze met mijn collega’s een praatje kan maken”

Tekst 55

Samen staan we sterk

‘Voor Safia is het belangrijk om de Nederlandse taal te leren zodat ze met mensen in Nederland kan praten, dat ze naar een opleiding kan en werk kan vinden. Ze wil graag werken in de ouderenzorg’

Tekst 56

De welvaartskloof

‘Hasna (52 jaar) uit Syrië: “Als ik in Nederland wil leven moet ik de taal goed leren en kunnen fietsen. En ik wil een goede baan, dat kan niet zonder een hoog niveau van taal”’
‘Docenten dagen haar uit om steeds een hoger niveau te halen en de trajectbegeleiders en haar taalcoach hebben haar goed geholpen bij het vinden van vrijwilligerswerk’

Tekst 57

Samen staan we sterk

‘‘Hun geven alles van de hart dat is heel belangrijk’’

Tekst 58

Samen staan we sterk

‘‘Ik heb zelf een afspraak met de dokter gemaakt. Vroeger durfde ik dat niet’’

Tekst 59

Win-win

‘‘Ik krijg nu juist heel veel complimenten over mijn Nederlands’’ ‘‘Daarnaast was het natuurlijk plezierig dat we ook inhoudelijk over chemische onderwerpen konden praten, handig voor Hoda maar ook heel leuk voor mij!’’

Tekst 60

Samen staan we sterk

‘‘In een kleine groep kan ik goed opletten en meedoen’’

Bijlage 10: Beoordeling vijf ervaringsverhalen door drie codeurs

Tabel 7

Gevonden waarden, motivaties en frames in ervaringsverhaal nummer 8, door de eerste (Maxime), tweede (Berend) en derde (Alphons) codeur.

	Berend	Alphons	Maxime
Universalisme		Sociale rechtvaardiging	Sociale rechtvaardiging
Altruïsme	Betekenis in het leven & Behulpzaam & Volwassen liefde	Betekenis in het leven & Behulpzaam	Behulpzaam & Betekenis in het leven & Volwassen liefde
Conformiteit			
Traditie		Toewijding	Toewijding
Veiligheid			
Macht			
Prestatie	Succesvol zijn	Succesvol zijn & Intelligentie	Competent zijn & Intelligentie & Succesvol zijn
Hedonisme	Het goede leven	Het goede leven	Het goede leven
Stimulatie			Moed
Zelfsturing	Wereld van schoonheid & Nieuwsgierigheid ¹⁴		Wereld van schoonheid
Gekozen frame	Win-Win	Samen staan we sterk	Samen staan we sterk
Overeenkomende motivaties met Maxime	6/12	7/12	12

Tabel 8

Gevonden waarden, motivaties en frames in ervaringsverhaal nummer 16, door de eerste (Maxime), tweede (Berend) en derde (Alphons) codeur.

	Berend	Alphons	Maxime
--	---------------	----------------	---------------

¹⁴ Nieuwsgierigheid is niet meegenomen, want het gaat eerder om prestatie 'samen te leren'.

Universalisme	Ruimdenkend & Wereld van schoonheid	Ruimdenkend & Wereld van schoonheid	Ruimdenkend & Wereld in vrede & Wereld van schoonheid
Altruïsme	Vergevingsgezindheid & Ware vriendschap & Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam	Vergevingsgezindheid & Ware vriendschap & Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam	Vergevingsgezindheid & Ware vriendschap & Volwassen liefde & Loyaliteit & Behulpzaam
Conformiteit			Beleefdheid
Traditie		Toewijding	Toewijding & Matiging
Veiligheid			
Macht			
Prestatie	Succesvol zijn & Intelligentie	Succesvol zijn & Ambitie	Succesvol zijn & Ambitie & Intelligentie
Hedonisme	Plezier hebben	Plezier hebben	Plezier hebben
Stimulatie	Afwisselend leven & Moed	Afwisselend leven	Afwisselend leven & Opwindend leven & Moed
Zelfsturing	Nieuwsgierigheid & Eigen doelen kiezen &		Nieuwsgierigheid & Eigen doelen kiezen
Gekozen frame	De Ontmoeting	De ontmoeting	De Ontmoeting
Overeenkomende motivaties met Maxime	14/20	12/20	20

Tabel 9

Gevonden waarden, motivaties en frames in ervaringsverhaal nummer 20, door de eerste (Maxime), tweede (Berend) en derde (Alphons) codeur.

	Berend	Alphons	Maxime
Universalisme	Ruimdenkend & Sociale rechtvaardigheid ¹⁵	Wijsheid & Wereld van schoonheid & Wereld in vrede & Ruimdenkend	Gelijkheid & Wereld in vrede & Ruimdenkend & Wereld van

¹⁵ Sociale rechtvaardigheid is bijgevoegd aan de motivaties in regel 1.

			schoonheid & Wijsheid & Sociale rechtvaardigheid
Altruïsme	Loyaliteit & Ware vriendschap ¹⁶ & Behulpzaam	Behulpzaam	Loyaliteit & Behulpzaam
Conformiteit	Beleefdheid	Beleefdheid	Beleefdheid & Gehoorzaamheid
Traditie Veiligheid Macht	Toewijding	Toewijding	Toewijding Sociale orde
Prestatie	Succesvol zijn & Intelligentie	Succesvol zijn	Succesvol zijn & Competent zijn & Intelligentie
Hedonisme Stimulatie	Plezier hebben	Plezier hebben Een afwisselend leven	Plezier hebben Een afwisselend leven & Moed
Zelfsturing	Creativiteit	Onafhankelijkheid	Onafhankelijkheid & Creativiteit
Gekozen frame	De ontmoeting	De ontmoeting	De ontmoeting
Overeenkomende motivaties met Maxime	10/20	11/20	20

Tabel 10

Gevonden waarden, motivaties en frames in ervaringsverhaal nummer 31, door de eerste (Maxime), tweede (Berend) en derde (Alphons) codeur.

	Berend	Alphons	Maxime
Universalisme	Wereld in vrede	Wereld in vrede & Gelijkheid & Wereld van schoonheid	Ruimdenkend & Wereld in vrede & Wereld van schoonheid & Gelijkheid

¹⁶ Ware vriendschap is niet meegenomen, er wordt enkel benoemd dat de vrijwilliger een taalmaatje toebedeeld kreeg.

Altruïsme	Loyaliteit & Behulpzaam & Betekenis in het leven & Verantwoordelijkheid	Volwassen liefde & Betekenis in het leven & Behulpzaam	Behulpzaam & Volwassen liefde & Loyaliteit & Betekenis in het leven & Vergevingsgezindheid & Verantwoordelijkheid
Conformiteit	Zelfdiscipline	Zelfdiscipline	Zelfdiscipline
Traditie	Toewijding & Gereserveerd & Mijn rol in het leven accepteren	Toewijding & Gereserveerd & Respect voor traditie	Toewijding & Gereserveerd & Mijn rol in het leven accepteren & Matiging & Respect voor traditie
Veiligheid	Gezondheid & Erbij horen	Erbij horen & Sociale orde ¹⁷ & gezondheid	Gezondheid & Erbij horen & Wederkerigheid & Sociale orde
Macht	Autoriteit		Autoriteit
Prestatie	Competent zijn & Intelligentie	Succesvol zijn & Ambitie & Intelligentie	Succesvol zijn & Ambitie & Competent zijn & Intelligentie
Hedonisme	Plezier hebben	Plezier hebben	Plezier hebben
Stimulatie	Moed & Afwisselend leven	Moed & Opwindend leven	Moed & Afwisselend leven & Opwindend leven
Zelfsturing	Onafhankelijkheid & Wereld van schoonheid	Wereld van schoonheid & Onafhankelijkheid	Wereld van schoonheid & Onafhankelijkheid & Vrijheid
Gekozen frame	Veerkracht	Veerkracht	Veerkracht
Overeenkomende motivaties met Maxime	19/31	22/31	31

Tabel 11

¹⁷ Sociale orde is wel meegenomen, bevordering van het samenleven van verschillende etniciteiten.

Gevonden waarden, motivaties en frames in ervaringsverhaal nummer 36, door de eerste (Maxime), tweede (Berend) en derde (Alphons) codeur.

	Berend	Alphons	Maxime
Universalisme			
Altruïsme	Behulpzaam & Volwassen liefde	Volwassen liefde & Behulpzaam	Loyaliteit & Volwassen liefde & Behulpzaam
Conformiteit			
Traditie			Toewijding
Veiligheid	Erbij horen	Erbij horen	Erbij horen
Macht			
Prestatie			
Hedonisme			
Stimulatie			
Zelfsturing			
Gekozen frame	De ontmoeting	De ontmoeting	De ontmoeting
Overeenkomende motivaties met Maxime	3/5	3/5	5

Bijlage 11: Voorkomen van Schwartz-waarden per frame

Tabel 12

Het voorkomen van Schwartz-waarden in ervaringsverhalen van taalvrijwilligers en nieuwkomers geclusterd per frame.

	Univ ers al isme	Altru ï sme	Confor m iteit	Tra ditie	Veilig heid	Ma cht	Prest atie	Hedon isme	Stimu latie	Zelfst uring
Win-win	5	11	6	10	2	2	10	8	10	7
De ontmoeting	9	11	7	10	6	2	8	7	10	9
Veerkracht	4	6	4	5	3	3	6	6	5	5
Een mozaïek	1	1	1	1	1	0	1	1	2	0
De welvaart skloof	4	5	3	5	1	0	5	0	5	5
Verandering is de enige constante	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Samen staan we sterk	5	15	6	13	8	4	15	5	12	14
Een groot werk kost zijn tijd	1	2	1	1	1	1	1	0	1	1

Tabel 13

De drie meest voorkomende Schwartz-waarden per frame (het totaal aantal voorkomen binnen het corpus ervaringsverhalen van taalvrijwilligers en nieuwkomers).

	1	2	3
Win-win (11)	Altruïsme (11)	Traditie (10) Prestatie (10) Stimulatie (10)	Hedonisme (8)
De ontmoeting (14)	Altruïsme (11)	Traditie (10) Stimulatie (10)	Universalisme (9) Zelfsturing (9)
Veerkracht (6)	Altruïsme (6) Prestatie (6) Hedonisme (6)	Traditie (5) Stimulatie (5) Zelfsturing (5)	Conformiteit (4)
Een mozaïek (2)	Stimulatie (2)	Universalisme (1) Altruïsme (1) Conformiteit (1) Traditie (1) Veiligheid (1) Prestatie (1) Hedonisme (1)	
De welvaarts kloof (5)	Altruïsme (5) Traditie (5) Prestatie (5) Stimulatie (5) Zelfsturing (5)	Universalisme (4)	Conformiteit (3)
Verandering is de enige constante (0)			
Samen staan we sterk (20)	Altruïsme (20) Prestatie (20)	Zelfsturing (14)	Traditie (13)
Een groot werk kost zijn tijd (2)	Altruïsme (2)	Universalisme (1) Conformiteit (1) Traditie (1) Veiligheid (1) Macht (1) Prestatie (1) Stimulatie (1) Zelfsturing (1)	